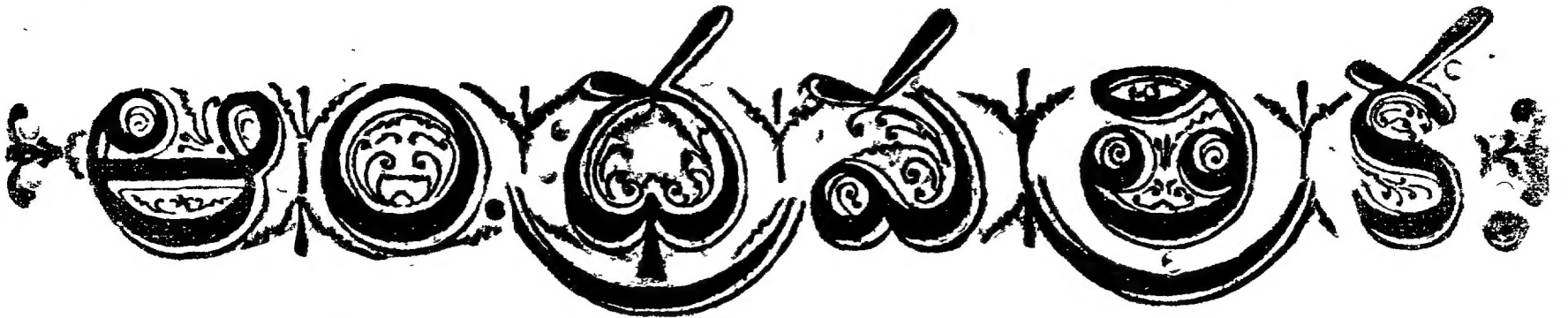

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వక్రక 1-కి 0-1-0

Telephone No. 544.

31000

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 5-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ తృతియ 3.

No. 56
సంచిక ౫౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొక్కలు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట ఉంచవలసినది.

మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

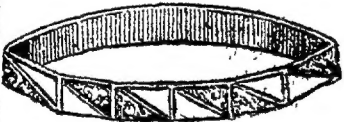
ప్రకటన

1924 సం॥ జూన్ నెల 1 తేది నుండి యాదిగను నుదహరింపబడిన బండ్ల రాకపోకలు రద్దుపెట్టబడును.

అర్క్ ట్రాన్సిటు నుండి ఉదయం	Xoll	6.30	కు	బయలుదేరి	జోలార్ పేటకు	Xoll	11.10	కు	పోవు	నెం॥	28	బండి
జోలార్ పేట నుండి సాయంత్రం	,,	4	కు	బయలుదేరి	అర్క్ ట్రాన్సిటుకు	,,	8.12	కు	పోవు	నెం॥	24	బండి
వాలాజాపేట నుండి ఉదయం	,,	7.45	కు	బయలుదేరి	రాణిపేటకు	,,	8.5	కు	పోవు	నెం॥	149	బండి
డిబ్బో నుండి సాయంత్రం	,,	7.25	కు	బయలుదేరి	డిబ్బో	,,	7.45	కు	పోవు	నెం॥	147	బండి
రాణిపేట నుండి ఉదయం	,,	6.30	కు	బయలుదేరి	వాలాజాపేటకు	,,	6.50	కు	పోవు	నెం॥	140	బండి
డిబ్బో నుండి సాయంత్రం	,,	6.15	కు	బయలుదేరి	డిబ్బో	,,	6.35	కు	పోవు	నెం॥	146	బండి

ఆగ్డరు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

వట్టెలుతీర్చిన డైమండుగాజులు

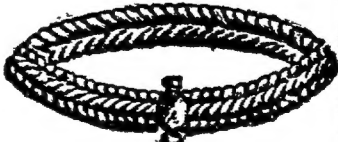

8 సూ. 20 సవరములలో తయారగును జత 1 కి చేదారము ౫ వా మహారి రు 10.

బోలు చేతిగొలుసులు

4 సూ. 8 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. తరుగుసహా మహారి జత 1 కి రు. 14

గెట్టి గొలుసులు

5 సూ. 20 సవరముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మహారి రు 10, 15 వరకు గలదు.

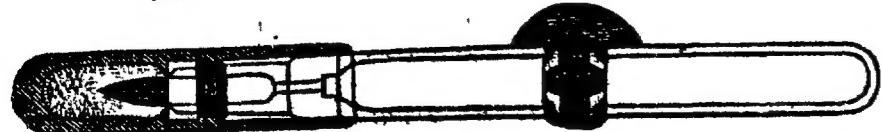
172 పుటలుగల అంతుమైన మా క్యాటలాగు 1 కి ధర రు. 1-0-0.

(5) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నలువర్రుకులు, చైవాబజారులో, మదరాసు.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రాంబిన్ వేనా

హాల్-లైట్ పిన్ క్రమంచమునందు, నూతనఫర్మి అని చెప్పవలసి ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆఫ్ ఫిన్, మొదల
శాస్త్రములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలిగా జనాదరణ
పొందుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలముగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టాంశ బ్రాండు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర నుకరణగింపబడి యద్భుతమగు నూతన
విభానము. ఒక తూరి సిరాతో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా (శామము.

జులూపుడు

విక్రయ శిఖా,

మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

31.5.24 తేది శనివారమునుండి 6-6-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, విజయనగర రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15
గంటలకు కూడ యూనివర్సల్స్ స్టూడెండుస్ సీరియల్ ది
డేనియల్ బ్లూని అద్భుత ధైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 4, 5, 6 రెండవవారము - 6
భాగములు. ప్రెజెంట్ యూనివర్సల్స్ ప్రోడక్షన్స్ లు సీరి
యస్ ది లెడర్ ఫువర్స్ 7 వ భాగము. ఇంటర్ నేషనల్ స్టూడు
యో కామిక్ కూడ చూపబడును.

బడికిపోవు పిల్లల తండ్రుల

కొక వరప్రసాదము

మా "ఎదుట" పలకలను లైట్ చూడునుండి

క్రింద పడవేసిన పనులనే పగులవు. 1

ఈ దిగువ తెలిపినవారికి ప్రాప్తి లెప్పియోకరవచ్చును.

Messrs T. H. Khanna

27, Linga Chetty Street, Madras.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన విల్లులలో తయారగుచున్న బనీ
నులు, హిందూదేశపువిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, శుభ్ర,
ప్రతి, విశ్రాంతిభాగముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసంప
దైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీరిసాదలకు, పిలుగా యుండి
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాలు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవిల్లు కల్లుజేసినాము గనుక గోలు
తెలియగోరివారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల వార్షి
కేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాండిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పొట్టు క్రింది 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోదోరీమిల్సు,
తిలవాడ, పశ్చిమభారతీయా.

ముప్పనసానురాజు అండు పీరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1913 సంవత్సరం

నందిమేము మనదేశము నందెంచుచున్న పట్టుతో మాభ్యాప్తిలోనే వడుగుట, పెయట, గంగలువేయట మున్నగు పనులకుల వివిధరకముల

విస్త్రములనుబట్టి చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అందులు కమ్ముచో నేరకారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుటయిది. కాకనాడలో జరిగిన 88 వ అఖిలభారత కాంగ్రెసువ్యవస్థాపకమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను, అవిదేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై నవిగా అందకుం తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగుంచి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగుంచి పీయూష కాంతిభోగాదు అన్యత బహు పత్రకములను ఇట్లు వ్రాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసువ్యవస్థాపకము వారున్న మరెవరైన ప్రజలకుకాదే అట్లు రకములబట్టలను ప్రదర్శించిరి. ఇకను ఎందరో కలగు, అందరిని ఇట్లు ఏకమవుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టువస్త్రములు అనేకరకముల ప్రదర్శించుచున్నది. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనసానురాజు పీరాజు గారు పట్టువస్త్రములను ధోవతులను దుప్పట్లను 50 టునున్నట్లును తలగుడ్డలను చీరలను మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. పెంకుకూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి "

పట్టువస్త్రములనుగుంచి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అడ్డెన్నును రకములగు విభలముగా వ్రాయుటనలన దేశము స్వదేశకర్త ప్రశ్రేయలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచుదుగాక. చెప్పపురాజుగారిని ప్రతిష్టామునందును మాబట్టల వారకును.

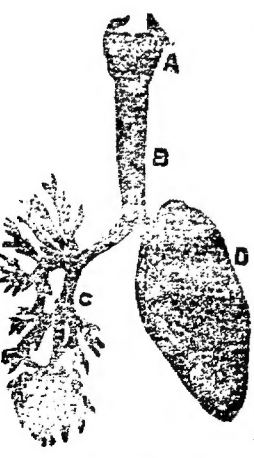
కొండపరవ్రతులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము లేకుండునట్లును బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టమందు వుండేమాటేడ్ మార్కును ఇందు ప్రయోగించితిమి.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లూఎన్సా!!!

హాడ్ సన్న

"యూమెంథాల్ జూజుబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ ఫ్లూ ఎంజా" మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. తయమును రానీయక ఉంకంపరచును.

"ది లాస్ టెట్" "ఆస్ట్రేలియన్ మెడికల్ గెజెట్టు, "ది షాక్టివన్" "మెడికల్ ట్రెస్సు అండు సర్క్యుల్" "మెడికల్ ఎక్స్ ప్రెస్" "ప్రాక్టికల్ మెడిసన్" థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

ఏ.స్వరపాతక, బి.క్వాసనాశము, సి.క్వాసనాశముయొక్క గొట్టుము, డి.ఒక క్వాశోశము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్ట్రీ దుకాణము లందును వెలువ దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1.కి థర రు 1.2.0. అన్ని వోట్లలో దొరకును, ఈదిగవ తెలుపబడిన జాగాలలో దొరకును.

మొదట్లు ఎస్. వేణయి గొండ్ల అండుగో, వైద్య బహుభాషా. ఆస్ట్రేన్ అండుగో కెమిస్ట్రీ, బ్రాడ్వే. ధోగో ఏజెంట్లు:— వైద్యమహమ్మదు అండుగోస్సు 5 మెక్లీన్ విధి, బాబ్బు, మద్రాసు.

అస్పృశ్యతా నివారణము

భోజన ప్రతిభోజనములు

శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు 21 తేదీ ఆంధ్ర ప్రతిక యందు తమచుట్టిప్రాయములను నేను స్వయముగా వెలిసికొనక పంచములతో "భోజనమజ్జనాదులు సహిత ము జరుపుటవల్ల నే సంగఘసంక్రాంతిణముకాగల"దని కృష్ణమూర్తి ప్రభృతులు దృఢముగా నమ్ముచు కృషి గలుపుచున్నారని నేను 10 తేదీ పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందలి మాటలకు చాల చింతిల్లుచున్నామని వ్రాసియున్నాను. అస్పృశ్యతను నివారించుటకు భోజన మజ్జనాదు లవసరమని తామెన్నటను బోధించలేదనియు నట్టి నివారణమునకు భోజనమజ్జనాదులతో నిమిత్తములేదని కృష్ణమూర్తిగారు తెలియజేయుచున్నారు. నావ్యాసమువల్ల వారి యుద్యమమునకు నష్టము గలుగునను భయమును గనబరచినారు. కృష్ణమూర్తిగారి యభిప్రాయమును నేను సరిగా గ్రహించజాల నందులకు విచారమును వెలిబుచ్చుచున్నాను. ఇప్పటికైనను కృష్ణమూర్తిగారు తాము పంచములతో భుజియించలేదనిగాని భుజియించుట కూడదనిగాని వ్రాసియుండలేదు. అస్పృశ్యతా నివారణమునకు భోజనమున నెలకొల్పినది గాంధీమహాత్ము డని నాయభిప్రాయము. అంతకు బూర్వము సంస్కర్తలు వర్ణభేదములను బాటింపకుండుటకై వ్రాహ్మణులము ఆర్య సమాజ మతము మొదలగు సంఘము లేగ్నడి చేయుపనుల ననుసరించి దీనసన్న్దర్శనకు బూనిరి. అటుల కర్ణభేదమును బాటించక యజ్ఞోపవీతమును విసర్జించి పంచములతో భుజియించినవారిలో కీర్తిశేషులగు వీరేశలింగము పంతులుగారి కొకరు. రాంజీ సోదరులు మొదలగువారు వారి పద్ధతుల నవలంబించువారని నేను దలంచుచున్నాను. గాంధీమహాత్ముడు భోజనమజ్జనాదులసంగతి వివాహసంబంధముల సంగతి నటుంచి కనీసముగ నస్పృశ్యతను దొలగించిన జాలునని సూతనముగవిధించి దేశీయమహాసభలో తీర్మానములు గావించియుండెను. కృష్ణమూర్తిగారు మొదలగువారు భోజనమజ్జనాదుల నస్పృశ్యతనివారణ కరమనని బోధించుచున్నట్లు నేను వ్రాసియుండలేదు. పరస్పర భోజన మజ్జనాదులను వీరికి నవ్యకము గలదని నేను దలంచియుంటిని. స్వయముగా తెలిసికొనవలసినప్రపత్తి సందేహము గలిగినదా కలుగును. ఇదివరలో బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రమహాసభకు నేను కార్యదర్శిగా నుండుతేరి కృష్ణమూర్తిగారికి వాకు గొన్ని యుత్తరప్రత్యుత్తరములు పంచమప్రతినిధుల బసలను గురించి జరిగియుండెను. అప్పుడు వీరు నన్ను తమకును పంచమప్రతి నిధులకు నొక్క ప్రత్యేకబస నేర్పాటుచేయవలసినదిగా గోరి యుండిరి. అందుచేతను సాధారణముగ ననుసాన సంస్కర్తలగువారు పంచములస్పర్శ సంగీకరించి భోజనసంబంధముల నాశ్రేపించెదరని తలంచుట కనకాశములేమి సందేహించక నాయభిప్రాయమును వారిని గొనియాడుచు వ్రాసియుంటిని.

అస్పృశ్యతవలన నొకరియొకరికి మరెయొకరి న్యూనత బహిర్గత మగుచున్నది. అట్టిభేదమును పాటించుట పాపమని తలంచు కృష్ణమూర్తిగారు పంచములతో భుజియించుటగాని వివాహసంబంధము కలిగియుండుటగాని న్యూనముగా దలంచునని యూహించుట కనకాశములేదు. సంస్కర్తలు కానివారిని సహితమొప్పించి యస్పృశ్యతవర్తనను దొలగించుటకు జరుగబడు ప్రయత్నములపట్టి యస్పృశ్యత కూడదని ప్రబోధించు వారు భోజనప్రతిభోజనములందు నవ్యకము లేనివారని వ్రాయవలసినదేనా! అసంగతి బోధించుతో నస్పృశ్యతాసమస్యకే భంగము కలుగునని ముందుగా కొలికిసంస్కరణతో ప్రారంభించి యెల్లర అంగీకారముల బొందుటకు బ్రయత్నిములు జరుగుచున్నవి. అస్పృశ్యత దొలగించుటకు సంగీకరించునెడల పంచములు పంటయిండ్లలోకి రాకూడదా? కూడ్రులతో సమానముగమాత్ర మేల చూడవలెను? వ్రాహ్మణులలో సమానముగ నేల చూడరాదా? వాకు బోధపడుటలేదు. అప్పుడు వర్ణభేదమే లేక ఆంధ్రగత్తు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి మతముప్రకారము అందరూ వ్రాహ్మణులే కావలెను.

కాబట్టి పంచమార్గణమునకై పనిసలుపుచు రాతింబవల్లి పంచములతో దిరుగుచుండువారికి భోజనప్రతిభోజనములయెడ భిన్న భావ మున్నదని యూహించుటకు వీలులేదనియు నందుకు నిదర్శనముగ ననవాయవాదులవిందులలో నెట్టివారు పాల్గొనుచున్నారో తెలిసికొనునెడల కృష్ణమూర్తిగారిభితి కాన్పడమే లేదనియు కాకినాడ సమావేశములకు చేక మింకను పరవలేదనియు విన్నవించుచు కృష్ణమూర్తిగారికి కాన్యాసమువలన గలిగిన మనశ్శోకమునకు నాసానుభూతిని తెలుపుచు నింతట విరమించుచున్నాను.

పెద్దిభట్ల వీరయ్య.

ఆది మాంధ్రులు

శికిండాబాద్ వాస్తవ్యులగు బాజీ కృష్ణరావు పంతులు, బి. యే. బి. యల్ గా ప్రచారము

24-5-24 సం॥ తేదీని గుడివాడలో జరిగిన ఆ రాష్ట్ర చతుర్థ ఆదిమాంధ్రమహాసభకు మాజాతియందు అభిమానమున్న మహాదేశభక్తులు పండితులు మారదేశములనుంట్ల నచ్చిరి. ఆయాదుదినములు సభలుజయ్యుప్రదముగ జయపబడినవి. ఆపురజను లెల్లరుసంతసించిరి. శ్రీబాజీకృష్ణరావుపంతులుగారు మాఆది మాంధ్రపేటలకువెళ్లి మా ఆదిమాంధ్రసృష్టిలిగతులు యెట్లున్నవి చూచిగూడ వనుపేటకు వెళ్లిరి. ఆపేట ఆదిఆంధ్రులెల్లరు ఈమహానీయునివద్దకు వచ్చి ఒకదేవాలయమువద్దకు తీసికువెళ్లిరి. ఆదేవాలయము క్లితి నూకరములకు నివాసస్థలమై యున్నదనియును, శ్రీ పంతులుగారు కూర్చొనుటకు స్థలము లేదనియును, అచ్చట ఆదిమాంధ్రులు కుడువకూడుకట్టగుడ్డలేక అధోగతిపాలై యుండిరనియును వీరు క్రొత్తసమితిస్థులు చాలాజ్ఞానముగలవారగు నుండవలయునగుదా. ఇట్లుకళావిహీనముగను నిత్యదరిద్రులుగను నిరక్షరకుతులుగ నుండిరి, అని శ్రీపంతులుగారు చాల విచారగ్రస్తులై ఆబాలబాలికలకు ఫలహారము నిమిత్తం రు 0-8-0 విరాళమును నొసగిరి. 5 మాసములు నెలవుతీసికొని కృష్ణా గోదావరికట్టలలోని ఆది మాంధ్రులపేటలలో శ్రీవేమూరి రాంజీరావు పంతులు గారు శ్రీగూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిపంతులుగారిద్వారా ప్రచారము చేయుదునని శ్రీగుడివాడవాస్తవ్యులు మరీదుగోపయ్యగారును శ్రీపంతులుగారుసంభాషించిరి.

అంతట శ్రీమరీదు గోపయ్యగారు, శ్రీరాజు రామమోహనరాయలుగారు, రామకృష్ణపరమహంస, ఈశ్వరచంద్రవిద్యా సాగరుడు, గాంధీమొదలయినవారు ఎల్లరు బీదలకొరకుపనిచేయుటచే యిప్పడు వారుకూడా బీదలకొరకు ప్రాణముగోల్పోవుచున్నారు. మనకు వాయుమాపిసమార్గమే యిది అనియును, వారు యిట్లు బీదలకొరకుపనిచేసి మృతివొందుటచే యిప్పటికి సజీవులుగా నుండిరనియును, వారు పెద్దలుపెద్దకార్యములుచేసినను, మనము చిన్నవారము చిన్నకార్యములు చేయుచుమనియు, మ రా. శ్రీ మరీదు గోపయ్యగారు, శ్రీబాజీకృష్ణరావుపంతులుగారు బి. యే. బి. యల్, శ్రీగూడూరు రామచంద్రరావు పంతులుగారి ప్రియశిష్యుండగు, భాస్కరరావు పంతులుగారును త్రిమూర్తులును ది 27-5-24 సం॥ తేదీని పగలు 10 గంటలకు మ-రా-శ్రీ, మరీదు గోపయ్యగారి మేడలో సంభాషించుకొనిరి. అంతట శ్రీ మరీదు గోపయ్యగారు గోరక్షులకళాశాల ఒకటియు తల్లిదండ్రులులేని బాలబాలికలకు అనాధకరణాలయము ఒకటియును అందులో రాట్టములు నేతవడ్డంగము అనేక పనులు నేర్పించెదమనియు, ఆప్రదేశములు చిత్తరింపవలయునని శ్రీభాస్కరరావు పంతులుగారికి ఆప్రదేశము తీసుకవెళ్లి చూపిరి. ఆప్రదేశములో 20 ఎకరముల భూమి అందులో 2 యకరములగుల మంచినీరు చెరువుఒకటియును మామిడిచెట్లును రహదారియును చాల బాగానున్నదని శ్రీ భాస్కరరావు పంతులుగారు ఆమోదించిరి. అంతట త్రిమూర్తులు శ్రీగోపయ్యగారి మేడలో ఫలహారములుచేసి ధృఢుచ్చటివారచ్చటికివెడలేపోయిరి. ఈ పైననుదహరించిన సంభాషణ ఈ త్రిమూర్తులు ట్వరలో ఈ దీనులకొరకు ఆరంభించుటకు పరమేశ్వరం గాకర్పదించుగాక.

అట్టెల సూర్యనారాయణ. 30-5-24.

ప్రశస్తమైన బొమికలపాడి

వ్యవసాయశాఖవారిచే మాగాణిభూములకు ప్రశస్తమైన ఎరువుగా ఎన్నుకొనబడిన బొమికలపాడి మావద్ద దొరకును. ఎకరమునకు దమ్ముచేయునపుడు ఒకబస్తా వేసిన మించిఫలితము నిచ్చును. అముదపు పిండికన్న శ్రేష్ఠమైనది. 8 మ. బస్తా 1 టికి ఖరీదు రు 9-8-0 లు. తెలుగు మీఆర్డరులు ఈదిగువలక్షన్నకు పంపుడు. కోవల్లె రఘునాథరావు అండ్ కో- మచిలీపట్నం.

ఆంధ్ర గౌడ మహాజన సభ-రేపల్లె

1924 సం॥ గ్రము జూన్ నెల 8 వ తేదీ జయవార ముద యము 9 గంటలకు గుంటూరుజిల్లా, రేపల్లెలో ప్రైవేట్ మ-రా రా. పిల్లలమర్రి ఆంజనేయాలపంతులు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి; గారియ్యక్కత్రికిం సమావేశమైనది. బెజవాడమున్నగు వివిధ ప్రదేశములనుండి వేయిమంది ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. అధ్యక్షులను రైలు ప్రేక్షకులనుండి మోటారుపై గూర్చుండబెట్టి బ్యాంకు వాయిద్యముతో తీసిగొని పోయినపిదప నావ్యవసంఘాధ్యక్షులను ముంతా గోపాలంగారు సభ్యుల నావ్యవసించి చక్కని యువన్యాస మొనగిరి. కోనూరు కోటయ్యగారు (జిల్లాబోర్డుమెంబరు) అధ్యక్షుని యెన్నిక తీర్మానము నుప పాదించిరి. దానిని అల్లూరి వెంకటస్వామిగారు రనువదించిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులచే బుష్పమాలలంకృతులైన పిదప శ్రీ ఆంజనేయాలగారు రథ్యక్షులతో మధిష్ఠించి సుమారు 6 గంట కాలము సంఘములోని లోపములను గూర్చియు, తనివారచో పాయములను గూర్చియు, జక్కని యువన్యాసము నొనగిరి. తరువాత కోనూరు కోటయ్యగారు (జిల్లాబోర్డుమెంబరు మంగ శగిరి) సంగముయొక్క వికమత్యమునుగూర్చియు విద్యాభ్యాస మునుగూర్చియు, సున్నతోద్యోగమునుగూర్చియు భావగర్భిత మగు నుపన్యాసము నొనగినపిదప రాజభక్తి సూచక తీర్మాన మొకటి కావించబడి మధ్యాహ్నమునకు సభ నిలుపబడినది. తిరిగి మధ్యాహ్నము 3.30 గంటలకు సభసమావేశమైనది. అల్లూరి వెంకటస్వామిగారు (సంఘనాయకుడు) కలుగింతు గూర్చియు, రైలుముద్యోగవిధానమును గూర్చియు, పరపతిసంఘముల ఆవ శ్యకతను గూర్చియు, యుక్తియుక్తముగను, భావోద్వీగితముగను నుపన్యసించిరి. కోన వెంకటరాయ శర్మగారు (పెదచెఱువారు బాపట్ల తాలూకా) ఆర్థికశాఖను గూర్చియు మద్యపాన నిషేధావశ్యకతను గూర్చియు Most thrilling speech నొనగిరి అంతట ఈక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి. గౌడసంఘాధిమాను లగు రావు వెంకటరాయణమగారును, కోన వేంకటరాయశర్మగారును తదితరులను విచ్చేసి సంఘము వారికి చేయూత నొసంగినందులకు మా వందనము లర్పించు చున్నాము. మేకా బుల్లి వేంకటస్వామిగారు ప్రతినిధులకు భోజనాధికారకర్మముల సమకూర్చినందులకు మా వందనము లర్పించుచున్నాము.

తీర్మానములు

1. ఈ గుంటూరు మండలములో గౌడకులములో విశేష మంది వీధి లుండుటచే గౌడకులజాతు ప్రత్యేకపరపతి సంఘ ములు స్థాపించుటకు శ్రీ గుంటూరుజిల్లా కో ఆపరేటివు అసి ట్టెంటు రిజిస్ట్రారువారి సీసభవారు కోరుచున్నారు:-
2. ఈ గుంటూరు మండలములోని గౌడకులములో బహుజనులు విద్య లేకుండుచున్నార గాన బాలబాలికలకు బాలకాలము బెట్టించి యుచిరవిద్య నొసంగుటకు శ్రీ గుంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులను, జిల్లావిద్యాసంఘాధికారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు:-
3. ఈ గౌడసంఘములో నివేశన స్థలము లేనివారికి నివేశనస్థలములను జీవనోపాధి లేనివారికి బంజరుభూముల నుచితముగా దయచేసి యాకులమును వృద్ధిలోకి తెచ్చురని ప్రభు త్వమువారిని, కలెక్టరువారిని, యాసభవారు కోరుచున్నారు:-
4. తమ పరిపాలనముననున్న యాజిల్లాలోని గౌడ సంఘము పట్టాదారులను వివిధావకైరా లెక్కలలో సీసనా మము లుదహరించుచున్నారగాన తదభ్యాసమును వెంటనే నిషేధించి గౌరవనామముల నుదహరించుటకు శ్రీ గుంటూరు జిల్లాకలెక్టరువారినిన్ని ప్రభుత్వమువారినిన్ని యా సభవారు కోరుచున్నారు:-
5. ఆర్థికరీ సి. యస్. 12 లై సెన్సులోని 18 వ నిబంధనలను మన్యవక్రయమునకు శ్రీలు కధికారమిచ్చియుండుటను వెంటనే రద్దుపరచి శ్రీలు మన్యము వికయింపకుండు నటుల కఠిననిబంధనల వెంటనే యేర్పఱవలె ననియు ఆట్లు ఏర్పరచనియెడల యాసంఘముకు మిగుల అవమానము కలుగునని యా సభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు:-
- (బి) పై యుద్దేశములు నెరవేరుటకు ఈ గౌడమహాజను సంఘము సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు:-
6. ఆర్థికరీ యజారాదార్ల శిక్షను లై సెన్సువల్ల రా క్కలలో యిక్కంటాక్సు చెల్లించువారివలె గౌరవముగా

- నుదహరించుటకు శ్రీ జిల్లాకలెక్టరువారిని యాసభవారు కోరు చున్నారు:-
- (బి) ఈజిల్లాలో ప్రభుత్వపు టుద్యోగములలో నున్న గౌడులను వెంటనే అభివృద్ధిజేసింప కలెక్టరు దొరవారి సీసభ వారు కోరుచున్నారు:-
  - (సి) ఈ గౌడకుల వృత్తియైన ఆర్థికరీ విశేషావా యము ప్రభుత్వమువారికి వచ్చుటవల్లనున్న, ఆ ఆర్థికరీ ప ను ను చ ర్చిం చు ట యం దు అనుభవము గలవారి యభిప్రాయము ల వ స ర మ గు రు చే త నున్న యా సం ఘ మభివృద్ధిజేందుట ముఖ్యము గావున కానసభలయందు యెన్నికలలో రాజులని ఈ గౌడకులమునకు రెండు ప్రాతినిధ్యము అనగా ఆంగ్లగౌడసభ్యుని నియమించుటకు (నామినేటుచే యుటకు) H. E. The Governor of Madras గారిని, The Hon'ble Law Member గారిని ఈసభవారు కోరు చున్నారు:-
  2. జిల్లా, తాలూకా, యూనియన్ బోర్డుల యందును మ్యునిసిపల్ కౌన్సిల్సులోను గౌడసంఘమునకు ప్రాతినిధ్య ము అవసరముగావున ఒకసభ్యుని యేర్పరచుట కీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని, లోకల్ సెల్షన్ గవర్న మెంటు మంత్రిగారిని కోరుచున్నారు:-
  3. మనగౌడసంఘాధిపతికి ధర్మము, నీతి, ఆత్మగౌర వము మున్నగుసాంఘికధర్మములు అవసరముగాన వాటిని పొంద దగు నన్నిప్రయత్నములు మనసంఘమువారు యత్నింపవలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు:-
  - (బి) కల్లుసారాయి దుకాణములకు ప్రతి సం॥ గ్రము జగ గునట్టి ఆర్థికరీ (Advisary Committee) లయందు ఒక యజారాదారుని నియమించుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.
  - (సి) మత్తుపదార్థములు వాడుకలోనుంచి రద్దించువిష యములో శ్రీగవర్న మెంటువారును తదితరులను చేయునట్టి యన్నివిషయములకును యాసభవారు సానుభూతి చూపుచు వలయునహాయము చేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు.
  - (డి) మనగౌడసంఘమువారు రందరను సంఘపుర్యభి వృద్ధినిమిత్తము చలదాలను దయచేయుచుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.
  - (య) ఈ సంఘపక్షమున బ్రచురింపబడు గౌడకుల పత్రిక లేక కాండిక్యబుక్ పత్రికకు సంఘమువారు రందర సహాయము చేయవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు.
  - (ఎఫ్) మనగౌడసంఘమువారు రందరను ఆర్థికరీపాటల పాడిన కల్లుదుకాణములకు కల్లుగీయుటకు చెట్లకన్నింటికి చెట్టు 1 కి 0.06 చొ॥న గౌడసంఘమునకు చందాచెల్లించవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
  7. ఇదివరకు ప్రతి నెల 10 వ తేదీలోగా చెల్లించు ఆర్థికరీకి స్త్రీలు యిప్పుడు ప్రతి నెల 1 వ తేదీనే చెల్లించవలసిన దని యుక్తియుక్త లాసంగుటచే యా సంఘమువారు చెల్లించలేక చాలా కష్టపడుచున్నారు గ ను క ఆ యు త్త య్య ల ను అమలు జరుపుటకు 1 వ తేదీన కిస్త్రీలు తాలూకున్నా చెల్లించలేని వారి వద్దనుండి వడ్డీ ఆపరాధము నమూలు చేయుట అన్యాయ మనిన్ని యా సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
  - (బి) వాటిని వెంటనే రద్దుచేయుటకు ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు:-
  - (సి) కల్లుగీయుచెట్లకు ప్రస్తుతమున్న తాడియారులకు రు 3-0-0 యి అధిక మగుటచే యా సంఘములో చాలామంది యిచ్చుకొనలేక యిబ్బంది పడుచున్నారు. గనుక యిదివరకున్న రు 2-0-0 కు తగ్గించి యా సంఘమువారికి మాత్రము యజారా యివ్వవలసినదనిన్ని యిరువలకు గూడవనిన్ని, బ్లాక్ సిస్టమ్ తీసివేయవలసినదనిన్ని, ప్రభుత్వమువారి కీసభవారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు:-
  - (డి) వ్యవసాయదారులైన మనగౌడసంఘమువారు మె ట్టగ్రామాదులలో నొక్కొక ఆసామీనద్ద యకరమునకు 0-1-0 చొ॥ నున్న మాగాణి గ్రామాదులలో యకరమునకు 0-2-0 చొ॥ నున్న గౌడసంఘమునకు చందా చెల్లించవలెనని యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు:-
  - (యఫ్) సారాయి దుకాణముల యజారాదార్లు తా ము అమరకుచేయు సారాయి గాలి 1 కి 0.06 చొ॥న గౌడసంఘమునకు చందా యిప్పించవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
  - (గి) ఇదివరకు మనసంఘమువారికి జిల్లా, తాలూకా, బోర్డులలో ప్రాతినిధ్యము (Representation) యిప్పించినం దులకు శ్రీ జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు రగు పి. సి. యస్.

శ్రీ విశాఖపట్టణంజిల్లా కాంగ్రెసు

శాస్త్రనిర్వాహక సంఘసభ

- సమావేశ స్థలము భీమునిపట్టణం ఇగ్నాద గ్రామము 6 డి సె ము
- తే 14-5-24 డి
- హాజరు:- శ్రీయత తరిగొప్పల వెంకట శ్రీనివాసరావు పంట్ల గారు అధ్యక్షులు, శేషగుప్తాపు థాన్సూరరావు శార్వదర్శి, నిట్టల రామలింగముగారు సభ్యులు, మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రి గారు సభ్యులు, శ్రీమత్పూజివాద ఛయంకర మంత్రతర్క వెంకట గోపాలాచార్యులుగారు, సభ్యులు మంత్రాల లక్ష్మీ నరసింహముగారు సభ్యులు.
- (అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు)
- తీర్మానము 1. ప్రచారము ఏర్పాటు:- ప్రచారకుల ఏర్పా టులలో ప్రస్తుతమునకు జాక నెలాఖరువరకును పెనుగొల్లు సభ్యులందరినీ దేర్బడినదేశాధికారుల నుంచును శ్రీయత ఇంద్రగంటి వెంకటేశ్వర్లుగారు తమవేతనప్రచార కర్తవ్యమున కిచ్చిన రాజీ నామాను అంగీకరించుచు తక్కినవారిని మునుపటివలెనే ప్రచారము చేయుచుండవలెనని తీర్మానించడ మయినది.
- తీర్మానము 2:- శ్రీయత గాడె శేర్రాజుగారిని (తాలూకాదారు ఎలమంచిలి) అనకాపల్లి పట్టణములోను తాలూకాలోను ప్రచారము చేయుటకు ఎలమంచిలి తాలూకా నుండి బదిలీ చేయుచు వారిస్థానే శ్రీయత నిట్టల వెంకట్రా మయ్యగారిని నెల 1 కి రు 15-0-0 ధన సహాయమువైసి ఎలమం చిలి తాలూకాలో ప్రచారము చేయుటకు ఏర్పాటుచేయుటకు నిశ్చయించడ మయినది.
- తీర్మానము 3:- “శ్రీయత ఆంగర నాశింగరావుగారిని నెల 1 కి రు 15-0-0 ధన సహాయమువైసి భీమునిపట్టణం తాలూకాలో ప్రచారము చేయుటకు తీర్మానించడ మయినది”.
- తీర్మానము 4:- శ్రీయత కె. వెం. సత్యనారాయణ మూర్తిగారు, శ్రీయత కొట్ర సోమసుందరంగారు తాలూకు అభివృద్ధి ధనసహాయము దరఖాస్తు ప్రస్తుతము ఆవుచేయడ మయినది. శ్రీమతి మరుంగంటి రమణమ్మగారి దరఖాస్తు కూడ నిలుపుచేయడ మయినది.
- తీర్మానము 5: కార్యాలయము ఏర్పాటు:- “కార్యాలయము ఏర్పాటులు క్రింద గుమాస్తా, బుక్రొతు, బహా ఆచ్చి పరికరములు తంతుగైరాలక్రింద నెల 1 కి రు 60 0-0 ఆరుబది రూపాయలు ఇచ్చుటకు తీర్మానించుచు ఆయేర్పాటులకై కార్యదర్శి చేసికొనుటకు అధికార మీయడమయినది.
- తీర్మానము 6:- శ్రీయతి మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహముగా డిని కొవ్వూరు వాలంటీరు ట్రయినింగుకు అనుభవ్వుల నివ్వవని కోరినదరఖాస్తు నిరాకరిం దమయినది.
- (సం) త. వెం. శ్రీనివాసరావు
- అధ్యక్షులు.
- దేవగుప్తాపు థాన్సూరరావు
- కార్యదర్శి.
- యతిరాజులునాయుడుగారి కీసభవారు హృదయపూర్వకమైన సందనము లర్పించుచు ముందుగా నీవిధముగా ప్రాతినిధ్య మొసంగుటకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.
- గి. గౌడసంఘ శ్రేయస్సు నిమిత్తము కృషిచేయుట కు “ఆంధ్రగౌడసంఘము” అనుపేరు చుండు సామయిసంఘ ము అవసరము గావున అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, కార్యదర్శి లిద్దరు, కోశాధికారి, 64 గురు సభ్యులతో స్థాయిసంఘ మేర్పాటు చేయవలెనని. కోరం 10 సభ్యులు ఎచ్చినచాలును. సాయంకాలము 6 20 నిమిషములకు అధ్యక్షుని యం తోవన్యాసముతో సభముగింప బడినది. (విశేషం)
- సక్సెస్ దంత మూర్తిగారు కోటిలోని సకలవ్యా ధులను మాన్పను.
- పండ్లనొప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు నీముకాటులు నాముట దీనివ లన స్వస్థముగను. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగను. ఇదిగ్గడేశ మాలికల ఔషధముతోను బొమ్మద్రవ్యములతోను చేయబడినది.
- 1 డబ్బీ 0-2-0. టి. ఎస్. న్యామినాధశాస్త్రి.
- డబ్బు. 1-4-0
- నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా కిళ్లవీధి లయవల్లి కేళి మద్రాసు,

16వ మదరాసు రాష్ట్రీయ విద్యాసభ-తిన్నవెల్లి

ఎస్. నరసమూర్తిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

ఈ పుట్టెలో జూను 5 వ తేదిన జును 16 వ మదరాసు రాష్ట్రీయ విద్యాసభను ఎస్. నరసమూర్తి బి. ఎ. డి. ఎస్. సి. ఎల్. సి. ఎం. యు. గారు అధ్యక్షతనహించి కమిషనరుగారి సహాధ్యక్షులతో కలిసి భాగము లిదిగవ ప్రకటించుట:-

విద్యాభ్యాసము మాతృభాషతో ప్రారంభించబడవలెను

ప్రప్రముఖున, మన దేశమునందు విద్యాభ్యాస ము లియు, ఇంకొకటి తరగతినుండి ఎం. ఏ, పరీక్షవరకు అన్ని శాస్త్రములు, కళలు, మాతృభాషద్వారా జరుగవలెనని గోరుచున్నాను. ఈ విషయమున చర్చించుటకు వృథాగా మీకాలము గడపరాదు. చర్చించ నపునరములేదు. ఉపాధ్యాయునకు శిష్యునకు యిరువురకు మాతృభాషయగు మనభాషలో విద్య గడవరాదు. చాల సులభముగా స్పష్టముగా బోధపడగలదనియు విద్యార్థులు త్వరలో విజ్ఞానములు కాగలరను విషయము చెప్పుచు కావడములేదు. ప్రపంచములో నేదేశమునందు, ప్రాంతమునందును చెప్పుటకు విదేశభాషద్వారా తమ పట్లను విద్యార్థులు ఆసక్తిచేరదు. అట్టి అనాచారము మన దేశముననుండ ముండవలెనని యెవ్వరును వాదించజాలరు. ఇంకను ఆంగ్లభాష మనదేశమునకువచ్చి ఒక శతాబ్దముకన్న యెక్కువకాలము గాతేదు. కొద్దియెడల రాజకీయభాషగా ఆచరింపగలదు.

అంతేగాక ఆంగ్లభాష నచ్చినపుడు, అన్నివిద్యలు ఆ భాషములముగా నేర్చుకొనవలెనని సిద్ధాంతము లేకుండెను. దైర్ఘ్యము కోర్చుచూ 1854 సం॥ తమ ప్రకటనయందు దిల్లు ప్రాంతమునందు:- "దేశభాషలపైనే ఆంగ్లభాషను స్థాపించు మా యుద్దేశ్యముగాదు. భాషలయొక్క ప్రాముఖ్యత ఉపయోగము మాకు తెలియును. విద్యావిధానమునందు విదేశభాషా ప్రభుత్వములను ప్రజలకు తెలియజేయవలెనన్న వారి దేశ భాషలద్వారానే నేర్పవలెను. సాధారణపు విద్యావిధానము నందు విదేశభాష ఆంగ్లభాష నేర్పవలెను. కాని దేశ భాషలపట్ల ప్రసక్తిపొంది సాధ్యమగువరకు ఆ భాషలోనే విద్య నేర్పించుడవలెను."

మనము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము కమిషనరుగారిని నుకొని, "మిడిలస్కూలులో ఇంగ్లీషుభాష ద్వారా అన్ని పాఠముల నేర్పు ఆచారము ప్రబలియున్నది. ఇది విద్యార్థుల కంతయు అనర్థము చెచ్చిపెట్టును. కావున అన్నిమిడిల స్కూల్లలో దేశభాషలద్వారా అన్నిపాఠములు (ఇంగ్లీషు తప్ప) జెప్పుట మంచిదని మేము దలంచుచున్నాము"

గణితమునమాత్ర మేల దేశభాషలో జెప్పకూడదో నాకు తెలియకున్నది. గణితముకూడ ఉపాధ్యాయునికి విద్యా ర్థికి యిరువురకు తెలియని విదేశభాషకన్న దేశభాషలోనే జెప్పిన బాంధవ్యమునని నేను దలంచుచున్నాను. మైసిరెజిస్టరు గవర్నరుగారు కమిషనరుగారు 6 వ పాఠము వరకు అన్ని తరగతులలోను దేశభాషలద్వారా విద్య గరపు లయే ముఖ్యోద్దేశ్యముగా నుంచునవలెననియు, ప్రతిపాత కాలయందు మేనేజరుల యిచ్చవచ్చినచో అట్టి విధానము ప్రవేశపెట్టవచ్చు ననియు తెలిసియుండిరి. కొందరు సభ్యులు ఈమాత్రము చాలదను భావముతో నిందుల కంగీకరింపలేదు. కమిటీ తీర్మానమునకు యీ దిగువసభ్యులు తమ అసమ్మతిని తెలిపిరి:- సి. ఆర్. రెడ్డి, బి. మునిస్వామినాయుడు, టి. ఎ. రామలింగయ్య, సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, టి. సి. ఎలిరాజులు నాయుడు ఎం. క్రీష్ణనాయక, ఆర్. వెంకట రత్నం నాయకు. వా రిట్లు తెలిపిరి:- "విద్యాభ్యాసము దేశభాష ద్వారా జరుగవలెనని మెజారిటీవారు తెల్పినదానితో మేము యేకభావించజాలము. మైస్సూరు తరగతులలో ఇంగ్లీషు చెప్పి తర్వాత పాఠము లన్నియు నేర్పుటకు విదేశభాష పరము అచ్చులు చెర బడిన యిప్పటి దేశభాషలే జాలునని మా యిష్టప్రాయము ఈ మార్పు క్రమేణాచెచ్చిపెట్టుటకుగూడమే సంగీకరింతుము. దేశభాషలో విద్యగరవుటయే ముఖ్య ఆశ యయగ నుండికొనవలెనని మెజారిటీ సభ్యు లనుచున్నారు. కాని పాఠాల మేనేజరుల యిచ్చవచ్చినట్లు జేయవచ్చునను

చున్నారు. అనగా మేనేజరులకు యింకా స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటయే వీరి యుద్దేశ్యముగాని, దేశభాష ప్రవేశపెట్టుటగాదని తోచెడిది. దేశభాషవిధిగా ప్రవేశపెట్టవలెననిగాని, కొంత కాలమునకు మేనేజరుల యిచ్చముతో ప్రసక్తిలేక ప్రతిపాత కాలయందు దేశభాషలద్వారా విద్యగడపవలెననిగాని నిర్ణయించుటలేదు. కావున వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము నెరవేర్చు తొందర లేనట్లు తోచును. మేనేజరుల యిచ్చప్రకారము వదలినచో అన్ని పాఠాలయందు ఒక్కరితిగానుండిక, విద్యావిధాన మునకే కొరతగలుగును."

మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో భాషలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలుగాక, ఇతర విషయములయందు ఆంగ్లమునగాని, మాతృభాషనగాని ప్రశ్నలెరములు చెల్లవచ్చునని అనుజ్ఞ నిచ్చిరి. మూలములైన పరీక్షగూడ అట్టి అవకాశమిచ్చిన చాగుండును. దేశభాషలద్వారా విద్యనేర్చు విషయమున యెవ్వరు ఇట్టి యాశ్చర్యములు చెల్లపజాలరు. కాని, ఒక్క సందేహమును చెలిపెదరు. ఆధునిక శాస్త్రములను బోధించుటకు మన దేశభాషలో సాంకేతికపదములు సరియైనవి లేవను చుండురు. అనగా ఇంగ్లీషుభాష అన్యభాష అసహాయము లేని సంపూర్ణభాషయని యూహించిరి గాబోలు. అది యెంతమాత్రము నిజముకాదు. ప్రతిఒక భాషయ్య యితర భాషలనుండి పదములను వాడుకొనుచుండును. ఇంగ్లీషు భాషలో యితర భాషాపదములు ఎన్నియో గలసినవి. మన దేశమునందు యెట్టి సాంకేతికపదములు గలసినను దేశభాష లన్నిటిని మాతృభాషయగు గీర్వాణభాషనుండి సంగ్రహింప వచ్చును.

దేశభాషలద్వారా విద్యగడపవలెనని ప్రజలలో విద్యాభి వృద్ధి కలుగనేరదు. అదిలేనిది యెంతమంది పట్టభద్రులను తయారుజేసినను లాభములేదు. దేశములోని అజ్ఞానాంధకారము తొలగనేరదు. ఇప్పటికే అనేకజాతులుగలిగిన యీ దేశము గందు విద్యాధికులు ప్రత్యేకముగా నొక జాతిగానున్నారు. వారు తమ బంధుమిత్రులతోను విద్యావిహీనులతోను సరిగా ఓడోడలభాషములను చెల్లపుకొనజాలరు. విదేశ పరిపాలనా విద్యావిధానముల ననుసరించుకొని యున్నారు. తమ విద్యా జ్ఞానము నెలకు కొన్ని రూపములకు అమ్మి తమ కుటుంబము లకు, దేశమునకు ఉపయోగపడక జీవించుచున్నారు. దేశీయ విద్యావిధానమువలన ఉద్భవించిన విద్యాధికులైనచో తమ సంఘమునందు నాయకులుగా నుండుటకు తగియుండురు,

దీనిని సరియిట్లు కాననసభలద్వారా జరుగవలెను. పాఠాలలోను కాలేజీలలోను దేశభాషలద్వారా విద్యనేర్చు విధానము ప్రవేశపెట్టుటకు ఎవ్వరును ఆభ్యంతరము చెప్ప జాలరు. కాననసభవారు యీ విషయమున పట్టుపట్టినచో బాధ్యతగల మంత్రి యెవ్వడును అడ్డుచెప్పజాలడు. కాని యింక రెండేండ్లవరకుగూడ మదరాసు కాననసభ ఈ విష యమున ముందంజవేయవలెనని తోచును. కాని మీరు అన్నిప్రయత్నములకు జేయవచ్చును. మైస్సూర్లలో దేశభాషలద్వారా విద్యనేర్చుచు, విదేశంలోనే రాష్ట్రీయందలి పాఠశాలలోను యీ కార్యము సాధింపవలెను.

హిందీ అవశ్యకత

మాతృభాష ప్రాముఖ్యతను గమనించినవారు భారత దేశమంతటను సందించిన భాషయేమో తెలిసికొనుటకు యున్నది. భారతమునందు ఒక్క భాషయే దేశభాషగా నుండవలెనని నేను నమ్ముచున్నాను. తమన్నచో స్వరాజ్యము గుసాధ్యము కానేరదు. కాని ఆస్థానము ఇంగ్లీషుభాష కీ జాలము. ప్రమాదమునచో ఆంగ్లభాషనే సామాన్య భాషగా జేయవచ్చును కాని నేనందుల కియ్యకొనను భారత దేశమునందు జాతీయభాషగా హిందీయందువలెనని చాల మంది దలంచుచున్నారు. వయసుమీరినవా రిప్పుడు హిందీ నేర్చుకొనుట కష్టముకాని ప్రాథమికవిద్యాకాలయందు హిందీ యిప్పుడు నిర్బంధము జేసినచో పదియేండ్లలో హిందీయే దేశీయభాష కాగలదు. భారతీయులకు సహజముగా అనేక భాషల నేర్చుకొను సామర్థ్యతగలదు. దాని నింక బాలురలో ప్రాతాపించినచో యెట్టి యిబ్బందియు నుండదు ఆంగ్ల భాష నేర్చుకొనుటయందు విద్యార్థులకు అభిలాషయుండును గావున నిర్బంధము లేకున్నను రెండవప్రాముఖ్యభాషగా (సెకండు లాంగ్వేజి) నేర్పవచ్చును.

జాతీయవిద్య

మన విద్యావిధానము యింతోక విధముగా మార్పుచునీ యున్నది. పూర్వపురితిగా ఉపాధ్యాయులకు గురువుల స్థాన

ము గౌరవముండవలెనన్న విద్యావిధానము భారతీయపద్ధతుల నడపింపవలెను. ఇది జరుగవలెననుట గాదని కొందరు అన వచ్చును. కాని వారితో మనకుపనిలేదు. స్వదేశీచరిత్రను అముఖ్య మైన విషయముగానుంచిన విద్యావిధానము మంచిగానని మీ రెల్ల రేకీభవింతురు. హిందూకేతచరిత్రను ప్రతిరగతిలోను నేర్పవలెనని నేను కోరెదను. అదిని యజ్ఞములొనగను జనకు డును విదప శంకరరామానుజలవారను ప్రబోధించిన వేదాంత సిద్ధాంతములను విశ్వవిద్యాలయములందు వేదాంతము నేర్చు బాలురెల్లరు పఠింపవలెను. సాహిత్యమునేర్చు విద్యార్థులెల్లరు సాహిత్యమునకు నిధులైన రామ యణభారత భాగవత పురాణ గ్రంథములను చదివితీరవలెను. భారతశాస్త్ర విద్యలనుగూడ నేర్చుకొనవలెను. భారతీయవైద్యమువలన గలిగిన ఉపయోగ ములనుగూర్చి చిన్న ఉదాహరణ చెలిపెదను. సర్వజనరలు పార్థి గారు యిట్లు నుడి వి రి. "వైద్య మునుగూర్చిన సర్వవిషయములు పాశ్చాత్యవైద్యశాస్త్రమునం దివిడియున్నవని భావింపవలదు. నేను భారతదేశమునం దున్న కొలది, ఇచ్చటి వైద్యులు, హాకీములు ఉపయోగించు చికిత్సలు చాల అమూల్యమైనవని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు నూతనముగా కనిబెట్టుచున్న చికిత్సలన్నియు వీరి పూర్వీకులు ఉపయోగించుచుండి యుండునట్లు నిస్సందేహంశము."

మరియు జ్ఞాపక క్రి నభివృద్ధి జేయుటయొక్కటి ప్రధా నాంశము. విద్యానేర్చు ఉపాధ్యాయులందరును యీ విష యము గుర్తింపవలెను. ప్రస్తుత విధానము వచ్చిననాటనుండి జ్ఞాపక క్రి నభివృద్ధిజేసెడి విధమున కంశోపాఠము జెప్పించు పద్ధతి పోయినది. ఇది తిరిగి ప్రవేశపెట్టవలెను.

మన దేశములో విద్యావిధానము సంఘాభివృద్ధిని గోరు నదిగా నుండవలెనని స్పష్టమైన, జాతీయ పాఠ్యవిధానముగా నుండవలెనని యిదివరకే తెలిసియుంటిని. ఈ పదము నేను కానన సభలో నుపయోగించు సరికి విద్యామంత్రి పత్తున న వ్వెను. కాని యిప్పటి రోజులలో విద్యావిధానము ఉపయో గకరముగానుండవలెన్న మొదట జాతీయము గా నుండ వలెనని అన్ని దేశముల వారు ను గుర్తించిరి. ఆంగ్ల రాజ్య ప్రధానియగు రామ్సేమైస్సూర్లలో రిట్లు తెలిపిరి:- "ఏ దేశములోని విద్యావిధానమైనను, ఆదేశము ప్రజల స్వభావమున కనుగుణ్యముగానుండవలెను. వేల్పు దేశ ములోని విద్యవేల్పుప్రజల కనుగుణ్యముగా నుండవలెను." ప్ర ధాని వేల్పువారిగూర్చిజెప్పెను. అంత చిన్న దేశమున వేల్పు రాజ్యమే జాతీయవిద్య గోరుచుండ, ప్రస్తుత నాగరికప్రపంచ మంతయు మూఢత్వమునందుండినపుడు సాహిత్య; నాగరిక విజ్ఞానాధిక్యతబడసిన హిందూదేశము ప్రజల కనుగుణ్యముగు విద్యావిధానము నేర్పరుచుకొనగూడదా?

ఉచితనిర్బంధ పాఠమికవిద్య

ఉచితనిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య అన్నిచోట్లను ప్రవేశ పెట్టుటవరకును ప్రతివారు ను గుర్తించిరి. మనగ వ్యక్తిములో ఒక చుట్టును ఏర్పరుచుట తప్ప యెక్కువగానేమియు జరుగ లేదు. మంత్రిగారు యేవోస్త్రీములను తయారు జేయుచు కాల ముగడుపుచున్నారు. జేయుగా రీవిషయమున నుడివినది మంత్రిగారిని గమనింపగోరెదను:-

"ముఖ్యపట్టుములలో గూర్చిని కబురులు జెప్పి, కార్యక్రమములను ప్రకటించిన లాభముండదు. నిజముగా పని జరుగవలెనన్న అభిమానముగల కొలదిమందియైన దీక్షతో శాంతముగా, విద్యాధికులు చెల్లపునట్లుగా పనిజేయవలెను. జేయ వలసిన పనియందలి ఘనత తెరింగి పనిజేయవారు తక్కువగా నున్నారను విషయము ముందుగా గుర్తింప వలెను." ఈ గొప్ప ఉద్యమము నెరవేర్చుటకు తగిన ధనముసమకూర్చుటయే మంత్రిగారికి గొప్పసమస్యగానున్నది. రాష్ట్రీయరాబడి పెచ్చించుటయందు ప్రైవేరి విద్యకు ప్రధానస్థాన మొసంగవలె నని నాయుద్దేశ్యము. డబ్బులేదనుట ఒక సంజాయిషీకానే రదు. ప్రజలయందు జ్ఞానాభివృద్ధి కలిగించుటకు ధనముండి తీరవలెను. లేనిచో ప్రభుత్వమే యుండ నపునరములేదు. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు విద్యనేర్పుట కంటే వారిపై పోలీసుఅధికారము చెలాయించుటకు యెక్కువధనము వెచ్చించు చున్నారు. ప్రాథమిక విద్యాసంస్థాపనమే ముఖ్యం శముగాజూచి ముందుగా మంత్రిగారు అందుకు పూనుకొనిన గాని అభివృద్ధి కానేరదు. ప్రస్తుతము మనప్రజలలో, తమ పిల్లలకు విద్యనేర్పించవలెనను అభిలాష మెందుగాలేదు. ఇట్టి యెడ బాలురను పాఠశాలకుంపుట నిర్బంధించి, అతిమల కగువ్యయమునకయి తండ్రులపై పన్నుఁబడించినచో యెట్టియభి

౧౩ యువబడిక క్రమముచిచ్చి క్రొత్తమునువృత్తముగా
 గోరయెడల జూరిని చేర్చుకొందు మని లోకో నూపర్చెంటు
 చెప్పెను. మాటార్యపురస్రేమ తెక్కాదానికి కావరయు క్రొత్త
 స్కూలు ప్రధానమే మాకు దీక్షకు లీక్షకును నియు చెప్పెను.
 అందుపై రామ పనిలో ప్రవేశించుట లేదనియు 24 గంటల
 లోగా నును జీవమును ప్రాచీనదెంబుపట్టును గాబూర్తియిటినీ
 యాచ్చివేయవలసినదని నమ్మిదాడుట లోరితి, దీని విషయము
 ఏతెలుకు కలెంటుచిచ్చి కార్యము చేయించదనని లోకో నూప
 ర్చెంటు చెప్పెను. ఇప్పటికి వనిసుండి తొలగింపబడిన గుమ్మ
 దాడులు 122 మంది యున్నార. (అ. పే)

భారత శాసనసభ

సుబ్బారావుగారిని డిస్మిస్ చేయుట గురించి

ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలకు

ప్రత్యేకవ్యాఖ్యాన మొనర్చుట

సిన్హా, జూన్ 4:-టారిఫ్ బిల్లులో ఇంకను మిగిలియున్న సవరణలను పరిష్కరించుటకుగాను భారతశాసనసభ వా రీ దినమున తిరిగి సమావేశమైరి. సంస్కరణల విచారణసంఘమును గురించి చాలాప్రశ్నలు వేయబడెను.

సంస్కరణల సంఘసభ్యుల పేర్ల

దెలుప నిరాకరించుట

శివా, రామచంద్రరావు, డి. పి. సింహగార్లు సంస్కరణ విచారణసంఘమును గురించి ప్రశ్నింపగా, సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు, ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రయోచించిన ప్రకటనను గమనింపవలెనని ప్రత్యుత్తర మొస గెను. ఈసంఘమున నియమింపబడినవారి పేర్లను ఇంకను ప్రకటింపవలెనని యాచన. రంగస్వామి అయ్యంగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, యె యధ్యక్షత్రక్రింద నేర్పరచబడిన ప్రిలిమినరీ కమిటీవారి నివేదిక ప్రకటింపబడు నని వాగ్దాన మొనర్చబాల నని డేవీనాంగ సభ్యుడు చెలిపెను. వాని ప్రతులను శాసన సభ్యుల కొసగుటకు అధ్యక్షతరములు లేవు. కాని వానిని గురించి తా నొక చక్కని ప్రత్యుత్తర మొసగ నుద్దేశించితి నని మడ్డిమన్ గారు నుడిపిరి.

గాంధీమహాత్ముని జెయిల్ల పరిపాలనావిమర్శ

జెయిల్ల పరిపాలనలోని లోపములను గురించి గాంధీ గారు ప్రకటించుచున్న వివరమును గురించి దునిధందుగారు ప్రశ్నింపగా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు ప్రత్యుత్తరమొస గుచు జెయిల్ల రాష్ట్రీయశాఖలయందు, జెయిల్లకమిటీ నివేదికపై స్థానిక ప్రభుత్వములు దిసికొనిన చర్యను గుఱించి విచారించుటకు ఒకసంఘమును నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు వ్దేశింపలేదని నుడిచెను. డాక్టరు గౌరు, డి. పి. సింహా, జిన్నాగార్ల విషయమున నింకను పట్టుపట్టగా ఈప్రశ్నను బొంబయి ప్రభుత్వమువారి కందజేసెన మనియు, జెయిలు కమిటీ సూచనల నెంతవర కాచరణలో పెట్టినదియు వేర్వేరు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములనుండి వివరములు గమనించెననియు ప్రభుత్వ సభ్యుడు వాగ్దాన మొనర్చెను.

సుబ్బారావుగారిని డిస్మిస్ చేయుట

సుబ్బారావుగారిని (దెజవాడ) పోస్టులు కాఖునుండి డిస్మిస్ చేయుటనుగురించి, సర్ బి. ఎస్ మైత్రగారికి చాల సభి మెంటురీ ప్రశ్నలు వేయబడెను. ఈప్రశ్నలకు మైత్రగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, అతడు అసభ్యులవాడవలెనని చెప్పించుట, కద్దరును ధరించుట, అసభ్యులవాడులతో కలిసి దిగులు మొదలగునవి వానియంతట వని నేరములు గావని నుడిచెను.

సుబ్బారావుగా రేనిబంధనక్రింద డిస్మిస్ చేయబడెనో ఆ నిబంధనను చదివి వినిపించెను. ప్రభుత్వమువారి నిబంధనకు తమ దుచితమని తోచిన యధ్యమును కల్పించుకొనిరి. సభ్యులకు దొచ్చిన రీతిని వారు వేరుగా సభ మొనర్చుకొనవచ్చును. ఈ కాఖయందు ఇట్టి డిస్మిస్లు మరెఱుకకట్టి జరిగినట్లు దనకు తెలియదని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడిచెను.

శ్రీ కమిషనును గుఱించి తీర్మానము

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు ఒకప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, లీకపేషనును గురించి సర్ శివస్వామి అయ్య రుగారు ఒక తీర్మానము నుపపాదించుటకు నోటీసు నొసగినది యు, ఆ తీర్మానము శనివారమునకు నిర్ణయింపబడె ననియు నుడిచెను. వెంటనే యుత్తర్యుల నొనర్చుటయొక్క మూచనలను గురించి భారత కార్యదర్శిని గమనించెనని కావించిన వాగ్దానమును గురించి పట్టుగా ప్రశ్నించిరి. డేవీనాంగ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, అయ్యరుగారి తీర్మానము ప్రాసీదము గురించియే చెలువునున్నదనియు, ఈ నివేదిక పెట్టెలో మామమున తిరిగి శాసనసభ సమావేశమై చర్చించువరకు, ఎట్టిచర్యను దిసికొనరాదని గోరుచున్న దనియు నుడిచెను. పట్టుగా ప్రశ్నించునో మార నక, అట్లొకవర్గములుగా భావించిన విషయములగురించి చెలువవలె ననియు లేవు చర్చించున సపుడు సభ్యులందఱు చర్చకు సిద్ధమై రామసి యందు నని

ఉక్కు సంరక్షణ బిల్లు

విదేశీయ మూలధనము వైతీవము గుచర్య

ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుకొను కు వ్యవధి నొనగుటకు కార్యక్రమ మూపబడెను

మాళవ్యాగారు బిల్లును భగ్గు పరిచెద మని బెదరించుట

కార్యకులకు సదుపాయములు

ప్రశ్నితరముల యనంతరము ఉక్కు పరిశ్రమరక్షణ బిల్లు సవరణపై చక్కప్రారంభమయ్యెను. కొన్ని సవరణలు అధ్యక్షునిచే త్రొసివేయబడిన తరువాత కార్యకులకు తగు రక్షణము నొసగుటయొక్క అవశ్యకతను గురించి పట్టుగా రొకసవరణ నుపపాదించుచు పరిశ్రమల మూలధనరక్షణమును కార్యకుల సదుపాయముల రక్షణము రెంటిని గూడ కలపి, అభివృద్ధిశీలమనెననియు నుడిచి, ఆస్ట్రేలియా టారిఫ్ అధ్యక్షుల కార్యకుల సదుపాయముల రక్షించు నిబంధనలు చేర్చబడెనని నిదర్శనమును జూపెను.

సర్ చారల్సు ఇన్సు

ప్రభుత్వమువారు కార్యకసంఘముల గురించియు, కార్యకవివాదముల గురించియు ప్రత్యేకముగ శాసనముల నొనర్చుటకు ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నారనియు కాని ఈబిల్లు లేదేదీ ప్రకటింపబడునదియు మాత్రము తాను నిశ్చితముగ చెలుపబాలననియు అందుచే నీబిల్లునం దట్టి నిబంధనలవసరమని యు నుడిపిరి.

అధ్యక్షుడు సవరణను త్రొసివేయుట

జోషిగారు పట్టుగారిని బలపరుపవలెనని కాని అధ్యక్షుడు, సవరణ నుపపాదించిన సభ్యునిదప్ప ఇతరుల నెవ్వరిని సవరణపై తమ యభిప్రాయముల చెలుపనీయ నని ప్రకటించెను. తరువాత సభ్యుడు డేవీనాంగ ప్రకటనమైనదిగాని త్రొసి వేసెను.

విదేశీయ మూలధనము

తరువాత 2/3 వంతుల మూలధనమును భారతదేశమున నెచ్చించిన కంపెనీలకు మాత్రమే రక్షణము నొసగవలయునని పట్టుగారు నోటీసు నొసగిన సవరణను ఎందులకు త్రొసి వేయరాదో తెలుపవలె నని అధ్యక్షుడు గోరెను. పట్టుగారు తనసవరణ లేకుండ బిల్లును యథాప్రకారముగ నంగీకరించిన యెడల విదేశీయధనస్వాములకే అడ్డువలభకరముగ నుండును గాని భారతీయులకు లాభకరముగ నుండజాల దని గట్టిగా చెలిపెను. రక్షణపద్ధతివలన లాభము లన్నిటిని విదేశీయధన స్వాములే యనుభవింపకుండ జేయుటకు ఫిస్కలుకమిషనువారు గావించిన సూచనల నయినను టారిఫ్ బిల్లువారు గమనింపకుండుట చాల విచారకరమని నుడిచెను.

అధ్యక్షుని నిరంకుశచర్య-సభలో నుద్రేకము

పండిత మాళవ్యాగారు, పట్టుగారి సవరణను బలపరుచుటకు లేచెను. అంతట సభ్యుడు లేచి, సవరణపై, సవరణ నుపపాదించిన వారిని వచ్చు నితరు లువస్యసింప ననుమతి నిరాకరించితి నని నుడిచెను.

మాళవ్యాగారు, అధ్యక్షుని తన నిర్ణయమును పునర్విమర్శించునామననదిగా గోరుచు కొన్ని విషయముల చెలుప నెంచితి నని నుడిచెను.

అధ్యక్షుడు:-ఆర్డరు, ఆర్డరు.

పం మాళవ్యా:-మీరు నిరంకుశముగా నన్ను మాటలాడుకుండ జేయుటకు పూర్వము, మీ నిర్ణయము నెందుకు పునర్విమర్శన మొనర్చుకొనవలెనో చెప్పవ గోరుచున్నాను.

అంతట సభయందు "వినుడు వినుడు" అను శ్రేకలు చెలరేగెను. సభకులలో నుద్రేకము ప్రబలెను.

జిన్నాగారు ఇంతలో నడ్డును వచ్చి, పట్టుగారి సవరణ చాల ముఖ్యమైనదనియు, అందుచే సభ్యుడు, ఇతర సభ్యులు గూడ తమ యభిప్రాయముల చెలుపుటకు ఆనకాక మొసగవలెననియు మాళవ్యాగారు గోరుచుండినని నుడిచెను.

అధ్యక్షుడు:-ఆరేడిట్లు నుడువ లేదు.

నుడిచెను. జిన్నా, రంగస్వామి అయ్యంగార్లుగూడ, డేవీనాంగ సభ్యుడు తన వాగ్దానమును నిలుపుకొనవలె నని పట్టుపట్టిరి. సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు తనకిప్పుడే భారత కార్యదర్శిమండి ప్రత్యుత్తరము వచ్చినదియు, దానిని చదువుటైన తనకు వ్యవధి లేదనియు ఈ విషయమున లేవు ప్రత్యుత్తర మొసగదననియు వాగ్దాన మొనర్చెను.

పండిత మాళవ్యా

అంతట సభ్యుడు మాళవ్యాగారి నువస్యసింప వలసినది గా గోరిరి. మాళవ్యాగారు రువస్యసింపుచు, పట్టుగారి సవరణ సక్రమమైనదేననియు, ఆట్టి సవరణ లేనియెడల నీబిల్లును నిరాకరించుటయే మేలని చాలమంది సభ్యులు చలచు చున్నారు. (వినుడు వినుడు) 1920 సం. కామన్వెంథునందు గావించబడిన ఓనర్లను ఇన్సులెన్సు ఆక్టునందు, ఆశాసనమువలన లాభములు విదేశీయులకు జేందకుండ బ్రిటిషు డైరెక్టులకును, బ్రిటిషు మూలధనమునకును మాత్రమే గమనింప నిబంధన లేర్పరచబడెను. అదేమాదిరి నిబంధనల నీటారిఫ్ బిల్లునందు జేర్చుట క్రవభంగము గాజాలదు.

డాక్టరు గౌరుగారు మాళవ్యాగారిని బలపరచిరి

సర్ చారల్సు ఇన్సు

సర్ చారల్సు ఇన్సుగారు బిల్లునందలి విషయములలో సంబంధించిన విషయములను బిల్లునందు జేర్చరాదని ఒక స్టాండింగ్ ఆర్డరు నుదాహరించిరి. అస్సెంబ్లీ నంటి ప్రజాసామాన్య ప్రతినిధులభవారు బాగుగ విచారించకయే నిర్ణయము లొనర్చకుండ జేయుట కీనిబంధన యుద్దేశింపబడెను. అంతియగాక ఈరక్షణము మూడు సంవత్సరములవరకే అయిదు వత్సరముల లోగాని ఎట్టి ఉక్కు పరిశ్రమయు స్థాపించుటకు కవకాళము లేదు. అందుచే పట్టుగారిసవరణ నిరుపయోగమైనది. ప్రభుత్వసహాయమును పొందు పరిశ్రమయందు, అధిక భాగము భారతీయులధన ముండునటుల ప్రభుత్వమువారు మూచెదవని ఇన్సుగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి.

పం. నెహ్రూ

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కార్యకుల సమస్య చాల ముఖ్యమైన దనియు, అందుచే వందులకు ప్రత్యేకశాసనము లవసరమనియు దానంగీకరించెననియు కాని, మూలధనమును గురించి సుగతీతమగు నిబంధనల నేర్పరచుట వాంఛనీయమనియు, సక్రమమైనదనియు సవరణ బిల్లునకు పరిమితి నేర్పరచుచున్నదనియు నుడిచెను.

సర్ అలెగ్జాండరుగారు, ఈసవరణయందలి లోపాలలోపము లెట్లున్నను బిల్లునకు పరిమితి నేర్పరచుచున్నభావము గలవగుటచే సక్రమమైనదే నను నభిప్రాయమును చెలిపెను. జిన్నాగారు అలెగ్జాండరుగారి అభిప్రాయమును బలపరిచెను.

అధ్యక్షుడు సవరణ నంగీకరించుట

అంతట అధ్యక్షుడు సవరణ సక్రమమైనదేనని ప్రకటించినపుడు హర్షధ్వనులు చెలరేగెను.

పట్టుగారి సవరణ

ఉక్కుపట్టులకును, ఫిష్ మెట్లకును ధనసహాయము నొసగునపుడు వానిని తయారు జేయు కంపెనీయొక్క మూలధనములో సభ్యుడు 2/3 వంతు భారతీయులదిగనున్న వానికే యొసగవలెనని పట్టుగారు సవరణ నుపపాదించుచు, ఈసవరణ చిన్నదనియు సరసమైనదనియు అందుచే అంగీకరింపబడవలెననియు, మూలధనమునం దధిక భాగము భారతీయులదైనననో వాటాదార్లు తమ కిష్టమైనట్లో డైరెక్టుల్లో గూడ సధిక భాగము భారతీయులనే యొమ్మి కొనవచ్చు ననియు నుడిచెను

లోహాకరుగారు సవరణను బలపరుచుచు, రక్షణ పన్నుల సహాయముతో విదేశీయధనస్వాములు భారతదేశీయ సంపదను వశపరుచుకొనునో గలుగు నపాయముల వివరించెను.

సర్ శివస్వామి అయ్యరు

తరువాత సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు సవరణయెడల సానుభూతిని చెలిపెనుగాని ఆవిషయముగొరకు నవలంబింప వలసిన పద్ధతి లేదని నుడిచెను. ఫిస్కలు కమిషనులో నల్ప సంఖ్యాకసంఘమువారుగూడ, మూలధనమునం దిన్నివంతులు భారతీయులదిగ నుండవలెనని నిర్ణయింపలేదు 2/3 వంతు లేమి 1/2 వంతులు చాలదా? కాని ఇందువలన, విదేశీయు లీదేశమున కంపెనీలను స్థాపించుకొని రక్షణపన్నులవలన లాభముల నందకుండ జేయ విలులేదు. ఈవిషయమును ప్రత్యేకముగా చర్చింపవలెను కాని అట్టి కంపెనీల మూలధనములో చాల భాగము భారతీయులధనముగ నుండుటకు త్వరలో ప్రభుత్వమువారు రొక బిల్లు నుపపాదించునెడల సంబితితో సంభ్రమ నయ్యెదను కాని ఇప్పుడే ఏదో యొకటి నిర్ణయింపబడునెడల పట్టుసవరణయే యు త్రమును.

అంతట సభవారి రద్దీవారములకు లేచిరి.

దొరస్వామి అయ్యంగారు

అల్పాహారమునందు సభ సమావేశమైనపుడు దొర స్వామి అయ్యంగారు రుపన్యసింపిరి. ఈశాసనముక్రింద ప్రభుత్వమువారు సనసహాయ మొనర్చునెడల స్వాస్థ్యమును జైర్లకలో క్రిందనుండు భారతీయులుగ నుండి మానేసిరి అధికారులు పూర్తిగా భారతీయులుగ నున్న కంపెనీకి అట్టి సహాయ మొనర్చవలెననియు అయ్యంగారు రొకసవరణ కోటి ను నొసగి యుండిరి. అయ్యంగారు, పట్టుగారి సవరణయు తన సవరణయు నొకే పద్ధతులమీద నుండుటచే దాను పట్టు గారి సవరణను బలపరుచుచున్నది నుడిచెను.

ఆర్. డి. బెల్లుగారు

తరువాత (ఇండియను పిస్సులు కమిషను కార్యదర్శి) ఆర్. డి. బెల్లుగారు, భారతదేశము వీధిదేశమనియు ధనము తక్కువనియునున్నను అదిపరిశ్రమలయందు వెచ్చింపబడునని యెంచుటలేదనియు నుడిచెను. అందుచే, మూలధనమున కొంతనికీత భాగము భారతీయులగుండవలెనని కోరుట చాలకష్టము. ఈసవరణ యంగీకరింపబడునెడల నీదేశమున నుక్కుపరిశ్రమ తాతాకంపెనీవారి కొంగ్రెవే కు త్తయగును.

ఎం. కే. ఆచార్యగారు రుపన్యసింపుడు ఈ కార్యనిర్వహణమున కష్టములుండుననియు, ప్రతిభాశాలలను ప్రభుత్వసభ్యులు వానిని పరిష్కరించుటకు మార్గముల వెదకవలెననియు నుడిచెను.

సర్. డి. సింహగారు స్వేచ్ఛావాణిజ్యపక్షమువారైనను బెల్లుగారి సలహాను బలపరచిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యంగారు

సర్. శివస్వామి అయ్యంగారు సవరణను బలపరచిరి. (నవ్వు, హర్షస్వరములు) ఈసవరణలన, ఈబిల్లులన గలుగుదున్నారితముల తగ్గింపవచ్చునని అయ్యంగారు డెలుపుచు, విదేశీయ ధనస్వామి లీదేశమునకువచ్చి యంత్రాలయములలో సేర్పరుము కలుగునపాయములనుగుంచి కొంతమందిసాక్షులు టారిఫుబోర్డునెదుట డెలివిన విషయముల నుదాహరించిరి.

సర్ బి. ఎన్. మిత్రగారు

మాట్లాడుచు మూలధనమునకు సంబంధించిన విషయమై సర్ చార్లస్ ఇన్సుగారు గావించిన వాగ్దానమును అంగీకరించవలయునని సభ్యులను కోరిరి. ఫిస్సులు కమిషనువారు నూచించునట్లు విదేశీయులు భారతీయులద్యారా మూలధనమును పెట్టుబడి చేయవచ్చుననియు అందుకొరకే టారిఫుబోర్డువారు ఈవిషయమై ఆలోచించవలెననియు మిత్రగారు చెప్పిరి.

ధనము పెట్టుబడిచేయువారు ఆంగ్లేయు లయినను భారతీయు లయినను కష్టపడువారు కార్యకలనియు అయినను దేశమును అభివృద్ధికి తెచ్చుపరిశ్రమలను పోషింపవలయు ననియు బోషిగారు చెప్పిరి.

అన్నిసమస్యలను పరిష్కరింపగలచట్టమును తయారు చేయుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమనియు, పట్టుగారి సవరణ ఆమోదించబడిన తాతాకంపెనీవారు భారతదేశపు ఉక్కు మార్కెటు తాతాకంపెనీవారి స్వాధీనమునందుండునని రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి.

విదేశీపు పొట్టిని ప్రతిఘటించు పట్టుగారి సవరణను అంగీకరింపవలయునని డె. మేతాగారు చెప్పిరి.

సవరణ ఆమోదించబడిన సభవారి ఉద్దేశమునకే భంగము కలుగునని జిన్నాగారు హెచ్చరిక చేసిరి. పోటీలేకున్న సక్రిమలభివృద్ధిచెందవు. సరకుల సుయోగింపువారికి ఇబ్బంది కలుగును. ప్రభుత్వమువారి కుదుర్దేశములనియను ప్రజలునమ్ముట లేదు. కావున మూలధనమునకు సంబంధించిన సమస్యలైర్వీర లో చట్టనిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారు గడంగవలయును. భారతదేశమున విదేశీయులు స్థాపించు నిన పరిశ్రమలను అంగక్రాక్కవలయునని సభవారు దుద్దేశించుట లేదని జిన్నాగారు చెప్పిరి.

సర్ బేసిలు బ్లాక్సుగారు

సర్ బేసిలు బ్లాక్సుగారు గట్టు చెప్పిరి. మూలధనమునకు సంబంధించిన సమస్యలను ఈవిధమున సవరణలవూపముగ పరిష్కరించుట ఉచితమైన మార్గము కాదు. నేను భారతదేశమునకు వచ్చి న పిమ్మట విదేశీపు ధనము ఈ దేశమునకు అధికముగ రాలేదు. బొంబయి మార్కెటు నశింపకుండుటకై తాను ఇంగ్లాండునకుపోయి కొంతధనముఅప్పుగ తెచ్చుట ఆనందమని బుద్ధిచేసిన రక్తము నాకు సలహాఇచ్చెను నాట్టి అభిప్రాయములేదు. భారతీయులే కావలసినంతమూలధనమును పెట్టుబడిచేయగలరని నమ్మకమున్నది. దేశమునందు ధనము దొరకుటకష్టముగనుండుటచేతనే కాపిటలు డెలుపుమెంటునకు సంబంధించిన పనులను ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపబాలవచ్చును. ఈసంవత్సరము ఇంగ్లాండునందుఅప్పతీయకుండు జరిపినందులకు సంకేతపలనీయున్నది. ఇంగ్లాండులో అ

ప్పతీయకూడదనియు భారతదేశము నందే అప్పతీయవలయునను విధానము ఆదర్శముగ నుండవలయును. దేశమును లూటీచేయుట, దేశీయపరిశ్రమలను అంగక్రాక్కుట మున్నగు విపరీత ఫలములకు కలుగజేయునప్పడే విదేశీపు ధనమును త్యజింపవలయును. కాని అన్ని సమయములందు విదేశీపు ధనమును త్యజింపవలయునని కోరుట తప్పు. ఈదేశములో విదేశీయులపెట్టుబడిధనము సుయోగించి పరిశ్రమల సభివృద్ధి చేయనిచో పరదేశమునకు ధనము కొనిపోవుటకు మార్గముండదుకదా. భారతదేశమునకు ముందుముందు లాభముండునను ఉద్దేశముతోడనే ఇట్టి సంరక్షణచట్టములను ప్రవేశపెట్టవలెను. విదేశీయుల మూలధనమును బహిష్కరించిన ఇట్టిలాభము భారతదేశమున కట్లుప ముకారును. విదేశీపుమూలధనమును బహిష్కరించిన భారతదేశము పారిశ్రామికవిషయములందు సంపూర్ణముగ అభివృద్ధిగాంచబాలదు. సరకుల సుయోగింపువారికి నష్టముగలుగును. వర్తకమంతయు ఒక్క కంపెనీవారి స్వాధీనమునందున్న ధర్మములగును. కావున బిల్లు ఉద్దేశములకే భంగము కలుగును. కావున ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకై కొత్తబిల్లు తయారుచేయబడునని సర్ చార్లసు ఇన్సుగారిచ్చిన వాగ్దానమును అంగీకరింపవలయునని సభవారినికోరుచున్నాను. ఏదేదికీ ఈబిల్లుతయారగునోచెప్పజాలను. కాని ఈవిషయముకాననసభ్యుల కొంతమందితోకలిసిఆలోచించుటకెట్టి సందేహములేదు. కావున పట్టుగారి సవరణను నిరాకరింపవలయునని నేను కోరుచున్నాను.

విల్సన్ గారిసవరణను ఆక్షేపించుచు ఇట్లుచేయుటవల్ల ఉక్కుపరిశ్రమ క్షీణించునుగాని వృద్ధిచెందదనియు, ధనమువల సినపుడు విదేశీయులపక్షికాక సయితానువద్దకూడ అప్పతీసి కొనవచ్చుననియు చెప్పిరి.

కరస్సీ చట్టములవల్ల భారతదేశమున ధనములేదనియు విదేశీపు ధనములేకున్న పరిశ్రమ లెంతమాత్రము వృద్ధిచెందబాలవనియు డుమేసియాగారు చెప్పిరి.

విదేశీయ మూలధనము భారతదేశములోనికి రాకుండజేయుట పట్టుగారి యుద్దేశముగాదు. ఎవరిధనమైనను దానిపై దేశీయుల కధికార ముండునట్లు జేయుటయే వారియుద్దేశము. ప్రభుత్వమువారి సవరణ నంగీకరింపకపోయినను, ఎజెండా యందులోఁజూడకగూరే పేరనున్న సవరణ నంగీకరించుట యుచితము. మూలధనము రూపాయివాణెములో నుంచుకొనినట్టి యు, డైరెక్టు భారతీయులుగ నున్నటియు, భారతీయులకు తగ్గిదుసోగుట కంగీకరించునట్టియు కంపెనీలకుమాత్రమే ఆధికసహాయ మొసగవలెనని ఈసవరణ గోరుచున్నది.

ఎండి తమాళివ్యా

పండిత మనమోహన మాళవ్యగారు, ఆధికసభ్యుని యుపన్యాసమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, విదేశీయ మూలధన మీదేశమునకు వచ్చుటలని దుష్కృతములనుడిచి, గత 75 లక 100 సెంటులనుండియు, ఆంగ్లేదేశము తన మూలధనమున కీ దేశమునుండి వడ్డీకి సంపాదించి ఎక్కువ ధనవంతమయ్యెనని నుడిచెను.

సర్. చా. బ్లాక్సు:—భారత దేశముగూడ అందువలన నెక్కువధనవంతము గాలేదా?

సర్. మా:—భారత దేశము ఆంగ్లేయుల విషయమున మాత్ర మధికధనవంతమైనదేమో గాని, భారతీయుల విషయమున నట్లుగాలేదు. ఆంగ్లేదేశమున, భారత దేశపు ధనము గొప్పగొప్పమొత్తములు రొక్కరూపమున నిలువయుంచబడెననియు, ఆమొత్తమును భారతీయుల ానకునెడల భారతీప్రజలెంతమందికో సహాయభూత మయ్యెడిది. భారతీయుల ధికముగ డైరెక్టుగగను అధికభాగము భారతీయ మూలధన ముండునట్లుజేయుటకును మాళవ్యగారు రొక్కరూపము నొనర్చిరి. కాని ప్రస్తుత భారతీయేతర మూలధనముతో స్థాపింపబడియున్న కంపెనీలు ఇందుండి వివహాయంపబడెను. తాతా కంపెనీవారికి, ఉక్కుపరిశ్రమకు తయగునను విషయమును గురించి నుడువుచు, అట్టిభయమును బొలగించుటకు ఇంగ్లీషు ఓపర్నీను లేడు ఇన్సురెన్సు ఆక్టు ననుసరించి కొన్ని నిబంధనల గావించవచ్చుననియు, వితవ్యయమునుపాటించి, సామర్థ్యవంతముగ నడపినప్పడే కంపెనీలకు ధన సహాయ మొనర్చవలసిన విధింపవచ్చుననియు నుడిచెను. ప్రభుత్వమువారు, సయక్రమము సవరణ చంగీకరింపనియెడల నీ బిల్లు భగ్న మొనర్చబడునని మాళవ్యగారు బెదరించిరి.

సర్. చా. ఇన్సు

సర్. చార్లసు ఇన్సుగారు కంపెనీలలో దేశీయమూలధనమును విదేశీయమూలధనమును నిర్ణయించుట చాలకష్టసాధ్యమనియు చాలసవరణలనుబట్టి చూడగా, దేశీయవిదేశీయ మూలధనములగుంచి సభ్యులకు స్పష్టముగ సభిప్రాయమున్నట్లు తనకు దోరుట లేదనియు నుడిచెను. పట్టుగారి సవరణ నిరుపయోగమగుటయేగాక ఈసవరణ రక్షణపన్నుల కందర్శమునకెట్టి విప్

క్షణము గన్నరూపక ధనసహాయమువిషయమునముమాత్రమే అట్టి వివక్షణను గన్నరూచుచుండుట యుక్తియు కముగనూడ లేదు. ఈసందర్భమున పారిశ్రామిక శాఖోపసలహాసంఘముబారితో సంప్రదించి చేసెదమనిమాత్రము వాగ్దానమొనర్చెను. పట్టుగారి సవరణ చంగీకరించినయెడల ప్రభుత్వమువారు ఇందువలన చాలకష్టపడియుం యుండుదురునని సభవారు గమనింపవలెను. ఈసమయమున మిహాభిప్రాయములు గలనాకామును సవరణను నిరాకరించుటయందు ప్రభుత్వమువారికి వ్యవధిలేదని కోరుచున్నాను.

ఎం. నైహూగా

సవరణపై నీదినమున ప్రసంగించిన అధికారేతరసభ్యులలో నైహూగాగారే చివరువారు. సభవారు పట్టుగారిసవరణపై పట్టుబట్టినయెడల ప్రభుత్వమువారు దానినంగీకరింపరనియు బిల్లు త్రోసివేయబడుననియు తననుడెలియునని మోతీలాలుగారనిరి. ఈవిషయమునకానసభ్యకంతమునకుఉచ్చువేయబడెను. ఉరితాడు సర్ చార్లసుఇన్సుగారి చేతిలోనున్నది. (నవ్వు) ఈసందర్భమున, ఫిస్సులుకమిషను రిపోర్టునందు గా|| చట్టగారు నూచించినసూత్రమును ప్రభుత్వమువారు గామోదించవలెనని కోరుచున్నాను. రూపాయివాణెములో మూలధనము నుంచుకొనినట్టియు డైరెక్టులో నిగ్గితమొత్తము భారతీయులుగలిగి భారతీయులకులను తయారుజేయ నంగీకరించుకంపెనీలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకసదుపాయములను హక్కులను నొసగవలెనని చట్టగారినిరి. ప్రభుత్వమువారి సూత్రము చంగీకరించునెడల ప్రభుత్వమునెడల వ్యాపించియున్న అనుమానము లంతరించును. అందుకుగాను పట్టుగారు నైహూగాగారి క్రిందిసవరణనుపపాదించెను. ఈ పరిశ్రమల పరిపాలనయందును మూలధనమునందును భారతీయులసంఖ్యను కాపాడుటగాను సభాయుతు డగుగవర్నరు జెనరలుగారు ఆస్పెంట్లీవారి ఆమోదముతో నిర్ణయించు నిబంధనలక్రిందతప్ప ఈశాసనము అంగీకరింపబడినతరువాత ఉక్కుపలాలను ఫిష్టపెట్టులను వాగెనులను తయారుజేయుటకు ప్రారంభించు కంపెనీకిగాని ధర్మమునకుగాని ఇతవ్యక్తిగాని 4 వ సెక్షనునందు జెప్పినవిషయములు వర్తింపవు.

ఇన్సుగారు గడుపు గోరుట

మోతీలాలుగారి నూచనను వెంటనే అంగీకరింపజాలనని యు ఈవిషయమును విచారించి ప్రత్యుత్తర మొసగుటకు వ్యవధిగావలెననియు డెలివీ అందుకుగాను చర్చను రేపటివరకు నాపి యుంచవలెనని ప్రతిపాదించెను.

అధ్యక్షుడగు సర్. సెల్యూడుగారు సభను నిలుపుజేయుచు ప్రతిపాదనపై చర్చ పూర్తిగ జరిగెననియు రేపటిదినమున ప్రభుత్వసభ్యుడు నైహూగాగారి నూచన సెలెవకకు అంగీకరించునదియు డెలుపుననియు నుడిచెను. అంతటితో సభముగి సెను. అ|| వె||

సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవము

ఉచితమండలము, జూను 4:— రాజుగారు పుట్టినదిన విచ్చుట సరిగా ఆచరింపబడెను. ఈదినము సెలవుదినముగా పరిగణింపబడెను. ముఖ్యమైన సెలవునీయు మాయపడెను. యూనియనుజాకు జండాలు ప్రతిచోటనే గురుచుండెను. రాజవందు ప్రభుత్వమండలమున జరిగెను. అప్పుడు విరుదము లాసంగబడెను. (అ|| వె||)

సేలం, జూను 4:— ఇచ్చుట రాజుగారి పుట్టినదిన ముచరింపబడెను. ప్రతి ఆఫీసులోను యూనియను జాకు జండా తెరువజేయబడెను. నేడు సెలవు దినముగా పరిగణింపబడెను. (అ|| వె||)

వెల్లింగటన్, జూను 4:— సెకండు రాయల్ అబ్జిరు రైఫుల్సు రెఫ్టేసెంటు కలనల్ మాటీ. కారీసుగారి యధ్యక్షతక్రింద బ్యాంక్ స్క్వేయలో మామూలుగా కవాతు చేసెను. రుపాకులు క్రేల్చుబడెను నాతావరణిధి చక్కగనుండుటచే స్త్రీలుకూడ వచ్చిరి. (అ|| వె||)

సంస్కరణల : చారణసంఘ ప్రానిధము

బ్రాహ్మణేతరుల మొత్త

సర్ పి. ల్యాంగరాయచెట్టిగారు రాజప్రతినిధిగారికి, (గిన్నా) యిదినుప తంతివార్త నంపిరి:—

“సంస్కరణలవిచారణసంఘమునందు దక్షిణయిండియా బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధిని నియమింపకుండుటచే విచ్చుట చాల అసంతృప్తి పరిచియున్నది. ప్రత్యేకసంఘముల హక్కులను నష్టము కలుగకుండుటకై ఒక ప్రతినిధిని నియమింప గోరుచున్నాను. (అ. కె.)”

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 జూన్ 5వ తేది

గురువారము

సత్యమూర్తిగారి లేఖ: ప్రభువులసభలో కలకలము

సత్యమూర్తిగారు వ్రాసిన లేఖకు, ఇండియా మంత్రివర్గము ప్రత్యక్షము, ఇంగ్లండులో కలవరమునకు కారణమయ్యెను. పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నోత్తరములతో ముగియలేదు. పీలు ప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో ఖండనతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వెరుకట్టి ప్రభుత్వమునందా, పీలు ప్రభువుగారు ఇండియా మంత్రిగ నుండిరి వీరికిని, ప్రస్తుతపు ఇండియా మంత్రి యగు ఆలివియరు ప్రభువు గారిని జరిగిన వాదప్రతివాదము విచిత్రముగ దోచుకొనెను. రహస్య లేఖను సత్యమూర్తిగారు బహుటపెట్టవచ్చునా యన విషయమును గూర్చి వితర్కింప నవసరము లేదు. ఆలివియరు ప్రభువుగారు రాజీవుల ప్రచురింపవలదని వ్రాసియుండలేదు. అందలి విషయములయినను, బహిరంగ రహస్యములే. అవి ఎల్ల రకును దెలిసినవేగాని వేరుగావు. ఆలివియరు గారి యభిప్రాయములు దూరమాలోచించువా రెల్ల రకును యుండగినవే. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గూర్చి వీరు స్వకీయాభిప్రాయమును దెలిపినంత మాత్రమున, ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులు దొలగిపోవు నను యూహా కవకాశ మేమాత్రములేదు. లేబరు మంత్రివైగల కనీసి, పీలు ప్రభువుగారు రీరీతిని దీర్చు కొనుచున్నట్లు గ ననుచుచున్నది.

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ఆదర్శప్రాయ మగు నేర్పాటుగాదని, ఎల్లరంగీకరించెడి విషయమే. గాంధీమహాత్ముడు మన్నగు దేశనాయకు లీ ఏర్పాటును సంగించుచున్నారు. తాత్కాలికపు యిట్లుండలను దాటుట కిట్టి ప్రాతినిధ్య పవనరమయ్యెను అట్టి యిట్లుండలు దొలగినదిమృత్యు, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును నిలిపివేయవలసిన నగత్యముండదు. అర్హతని బట్టిగాక, కలమునుబట్టి వదలవలె వచ్చుట వల, దేశమునకెంత స్వేచ్ఛయు గలదో, ఇప్పుటికే అనుభవము దెలుపుచున్నది. కాంగ్రెసువే, యిట్టి కృత్రిమపు ఏర్పాటులు దొలగి, ఆర్హతకు ప్రాధాన్య మొసగుట యవసరమని, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిపు డనుభవించెడివారు నయితేము అంగీకరింపక తప్పదు. లేనియెడల, కొన్ని సంఘము లెప్పుడును అసమర్థములుగ నుండునని యంగీకరించినట్లులగును. అటుల గావించుట ఏసంఘపు ఆత్మగౌరవమునకయినను భంగమే. కాంగ్రెసుసభగూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యపు ఏర్పాటుల సంగీకరించియున్నను, వాని నాదర్శముగ సంగీకరించి యుండలేదు. అభివృద్ధి ప్రకూరుకొలదియు, వానితో ఐ ని దీరుననియే యూహింపబడెను. కాని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ననుభవించువారు ఆదర్శమును మించి, సంకుచితముగు నేర్పాటులను సూచించుచు, జాతిద్వేషమును పురికొల్పి సూచించు న్నారు.

ఇప్పుడు పెచ్చుపెట్టగలదే, హిందూదేశము జాతియతికలవాహు లిలములుగాక మానదు. కుంబాబుద్ధిస్థితి యిందుకు నిదర్శనము. ప్రత్యేక

ప్రాతినిధ్యసమస్యను కడు జాగ్రూకతతో నిర్వహింపనియెడల, దేశమున కత్యంత ప్రమాదముం గును. ఒక సంఘమువా రింకొక సంఘమువారిని సోదరతులులుగ భావించక శత్రువులుగ భావించె దరు. ఐకమత్య ముందుచే విచ్చిన్నమై స్వపరిపాల నము దూరమగును. బ్రాహ్మణేతరనాయకులు కొందరి యుపద్రవమును గ్రహించియే సంయుక్త జాతీయపక్షము నేర్పరచిరి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మును దుర్వినియోగముజేయుటచే గలిగెడి యపాయములను సూచించినంతమాత్రమున, ఇండియా మంత్రి నేరముజేసెనని భావింప వలసినదదు. పీలు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, వారి సంకుచితహృదయ మును బయ్యెరుచుచున్నది. అసహాయవాదియై స్వరాజ్యపక్షసభ్యుడు నగు సత్యమూర్తిగారికి లేఖ వ్రాయట, పీలు ప్రభువుగారికి మిగుల యాత్యేక గౌరవముగ గనుపించెను. ఆలివియరుగారు జేసిన మొదటినేరమిదియే. స్వరాజ్యపక్షమువారితో ఆలి వియరుగారు సంప్రదింపనేలే? పీలు ప్రభువుగారు సచో, వారిని సంపూర్ణముగ బహిష్కరించెడి వారే. సత్యమూర్తిగారి కిట్టి లేఖను వ్రాయట వలన, వారి ప్రాముఖ్య మతిశయించునని పీలు ప్రభువు వగచుచున్నాడు.

ఆలివియరుగారు లేఖను వ్రాయకముందే, సత్యమూర్తిగారికి ప్రసిద్ధికలదని, పీలు ప్రభువుగారికి తెలియలేదుగాబోలు! ఇండియా మంత్రివర్గము నండి ఉత్తరము వచ్చినంతమాత్రమున, గొప్పవారయ్యెడి డిరెక్టివులు చాలకాలముక్రిందటనే మారి పోయినవి. అవిషయ మటుండ, ప్రస్తుత మంత్రివర్గ మునజేరనవారు, ఇదివర కేమాత్రము ప్రసిద్ధిపహించిరి? పీలు ప్రభువుగారికి ననుతము, ఇండియా మంత్రి యగుటకు యోగ్యత యేమిగలదు? అంతమాత్రము తెలివితేటలు సత్యమూర్తిగారికి లేకబోలేదు. ఇంగ్లండులో వీరిచ్చిన యుపన్యాసములు, బ్రిటీషు ప్రజలను సమ్మోహితుల గావించియుండెను. వీరివక్తృత్వ సామర్థ్యమును వెజ్జివుడ్లు ప్రభుత్వము నేటికిని కొని యాడుచున్నారు. రాజప్రతినిధికి దప్ప మరియొకరికి ఇండియా మంత్రి లేకలను వ్రాయగూడదట. ఈయుత్తరువును పీలు ప్రభువు గారిదివరకు పాటించి యుండిరా? ఆలివియరు ప్రభువుగారి లేఖ మహమ్మదీయుల నుద్దేశపూరితుల జేయునని పీలు ప్రభువు గారు భావించియున్నారు. కాని మహమ్మదీయుల డైమమును పెంపొందించుటకు, పీలు ప్రభువుగారిది వర కేమయిన ఆతురము జూపియుండిరా? ఇప్పుడు వీరు గ ను ప ఆ చెడి ఆందోళనమున కర్థముగను పించుడు.

పీలు ప్రభువుగారికి, ఆలివియరు ప్రభువుగారు చక్కనిజవా విచ్చిరి. సత్యమూర్తి, పీలు ప్రభువుగా రనుకొనునంతటి వ్యర్థుడు గాడని, ఆలివియరుగారు తెలియ జెప్పిరి. లేబరుపక్షనాయకులతో సత్య మూర్తిగారు స్నేహమును సంపాదించిరి. మాంటా గుగారితో నేమి, రీడింగు ప్రభువుగారితో నేమి, హిందూదేశస్థితినిగూర్చి యిదివరకు వీరు చర్చించి యుండిరి. జె.కె. స్నూరు గారు సత్య మూర్తి గారితో సంప్రదించి యుండిరి. అందుచే నట్టి హైందవ ప్రముఖుని లేఖకు బదులు వ్రాయట ధర్మమని ఆలివియరు ప్రభువుగారు భావించిరి. ఆలివియరు ప్రభువుగా రయినను విరద్ధమగు సూచనలు గావించలేదు. స్వాభిప్రాయమును దెలుపుటలో తప్పేనుయ లేదు. అంతమాత్రముచే, ఇప్పుడును ఏర్పాటులు తలకిందులు గాజాలవు. ఇంతియగాక స్వరాజ్యపక్షమువారితో మంచిమాట జేసికొనవలయునని, ఇండియా మంత్రికిని రాజప్రతినిధిగారికిని ఇదివరకే యూహగలదట. అట్టి యుప

కాశము చేజిక్కుటచే, ఆలివియరుగారు దాని నుపయోగించిరి. సత్యమూర్తిగారు, బ్రిటీషువారికి ప్రతి కూలురుగారనియు, స్వరాజ్యపక్షమువారు సక్ర మాందోళనము మాత్రమే నలుపుచున్నారనియు, ప్రభుత్వము నకు కొంతయిబ్బందిగలిగించినంతమాత్ర మున వారిని అంటరానివారివలె బహిష్కరించుట పాడిగాదనియు, ఆలివియరుగారి యుద్దేశ్యము.

ఇట్టి అనుకూలపు సర్దిఫీకెట్టును ఇండియా మంత్రినుండి పొందినందులకు, స్వరాజ్యపక్షము వారు సంతసింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారిని అధికారులు పలువురు రాజదోహాలుగ వరిగణించుటలేవని, ఆలివియరు ప్రభువుగారు మందలించుచున్నారు. ఇకముందునుండియు, స్వరాజ్యపక్షము వారియెడ అధికారులకుగల కోపము దగ్గుననియు, వారియెడ మర్యాదగ ప్రవర్తించుతురనియు నమ్మ వచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారి యెడలను లేబరు పక్షమువారియెడలను గల ననుమానములను వెలిబుచ్చుటకు, కొందరివిషయమై గోరంతలు కొండం తలు జేసేరని, ఆలివియరుగారు నమ్ముచున్నారు. లేబరుపక్షమువారియెడల గల ననుమానముల దొలగించుటకు గా బోలు, ఆలివియరు ప్రభువుగారు ఆ కృషి పర్వ ప్రసంగము లో స్వరాజ్య మునకు నున్న జాట్టిరి. సత్యమూర్తిగారికి లేఖను వ్రాయటలో ఆలివియరుగారు లేమయిన తెలివితక్కువగ ప్రవర్తించియున్నచో, స్వపరిపాలన మును నిరాకరించి తమతప్పును సవరించుకొనిరి. ఇట్టి కార్యమును హర్షించి, కస్తూర్బేటిపురముఖులు వీరిపై నికమీద దయజూపెదరని తలచెదము. కర్ణాటక ప్రభువుగారు చర్చలో పాల్గొని, ఇకముందు నుండియు ఆలివియరు ప్రభువుగా రిట్టి లేఖలను వ్రాయక, తమ ఆఫీసుగదిలోనే గూర్చుని ఆ కాశ పంచాంగమును గుణించవచ్చునని మందలించిరి. తుదకు పీలు ప్రభువుగారు తమ యుపపాదనము నుపసంహరించుకొనిరి. ఆలివియరు ప్రభువుగారు ఎట్టెట్టులో యొడ్డునపడిరి. ఇకముందు వీరిట్టి లేఖలను వ్రాయరని తలంపవచ్చును. సత్యమూర్తిగారును అధికారుల లేఖలు వచ్చుటయే తడవుగ నికమీద ప్రకటింపరని గూడ తలంపవచ్చును.

నిర్వాణ కార్యక్రమము: ఆచార్య ప్రభులంద్రుని హెచ్చరిక

ఖద్దరు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు, ఆచార్య ప్రభులంద్రుడు సిరాజుగంజిలో గావించిన హెచ్చరిక, భావగల్భితమై యొప్పారుచున్నది. ప్రజలు గాంధీ మహాత్ముని నిర్వాణ కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో కొనసాగింపవలయుటకు రాయిగా రెంతయు వగచుచున్నారు. కర్దరు పట్ల వీరియుత్సాహము తగ్గిపోయెను. దేశదృష్టిని శాశ్వతోపయోగకరమగు నిర్వాణ కార్యక్రమమునుండి కొన్ని వంకకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ద్రిష్టుటచే ఇట్టి మనస్థము వాటిల్లుచున్నదని, రాయిగారు ఖండితముగ బలికిరి. రాయిగారు కాంగ్రెసుపక్షములతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిపై వీరికి ప్రత్యేక ప్రతికూలభావ ముండుటకవకాశము లేదు. అట్టివారు సయితము, స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆందోళనము స్వతంత్ర వర్ధనమునకు భంగము కలిగించెనని కనిపెట్టిరి. తమయభిప్రాయమును వారందుచే స్పష్టముగ దెలుపవలసినవచ్చెను. గాంధీమహాత్మునకు పిమ్మట, కర్దరుపై సత్యంత విశ్వాసముగలవారిలో రాయిగారికన్నను మించినవారికొకరుగనుపించరు. నిర్వాణ కార్యక్రమమునకు ప్రోత్సాహము గలుగు

చున్నచో, రాజకీయపక్షము లేతీరున నున్నను, రాయగారు విచారించరు. నిర్మాణకార్యక్రమము చురుకుగ సాగుచున్నప్పుడు శాసనసభాప్రవేశ మన సరమని దెలిసిన నాయకులు గలరు. కాని, నూతనాందోళనము ప్రారంభమయిన నాటినుండియు, నిర్మాణకార్యక్రమమువల్ల నిరసనభావము జూపబడెను. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము స్తంభింపెను. ప్రభుత్వచంద్రరాయిగారిందుకొక నిర్దేశముజూపుచున్నారు. అసీలవారణరాయి అను ప్రముఖుడు శాసనసభలో ప్రవేశింపకముందు, బాంకూరాలో కద్దరు ఉద్యమమునుగూర్చి అత్యంతోత్సాహము ప్రబలియుండెనట కాని యీనాయకుడు ప్రజలను విడనాడి కొన్నిసభలో జేరగనే, కద్దరు ఉద్యమము నిలిచిపోయెనని రాయిగారు దెలుపుచున్నారు. ఆ కారణముచే ఇకముందయినను విలువయగు కాలమును శాసనసభలో వ్యర్థపరుపక, మహాత్మునిచే ప్రతిపాదించబడిన నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునందు వినియోగింపవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారిని రాయిగారు నేడుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు కాంగ్రెస్లోకేరి చేసినదేమియు లేదు. చేయదగినదియు 7 నుండిండు. పాలకులకు స్పర్ధి కెట్లుఅధికార మున్నంతవరకు, ఎటుల ప్రవర్తించునను ప్రప్రయోజనమే యని, రాయిగారి యుద్దేశ్యము. భారతీయులు లేబరుపక్షమువారిపైగాని, మరియేయితరపక్షమువారిపైగాని ఆధారపడిలాభములేదని నిశ్చయమయినది. అతివిచిత్రకథవుగా రావిషయమైఎల్ల రసంజేహమునుదీర్చి పుణ్యము గట్టుకొనిరి. ఇకనయినను కొన్నిసభలనువీడి ఎల్లరును వెలుపలనే స్వరాజ్యనిర్మాణమునకై తనతక్కినంతను భారబోయట యుక్తము. ఇక్కార్య మెన్నటికిని వృథగానేరదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు, కాంగ్రెస్ ట్యూషనల్ కక్షమువారనియు, వారుజేయునటులందు విరుద్ధమేమియు లేదనియు, ఇండియామంత్రిగారు దలచుచున్నారు. వీరు దాకివచ్చినందులకు సంతసించుచు, వీరితో సంప్రదించుటకు కుతూహలపడుచున్నారు. కాని, ఏమికుతూహలపడిన నేమిప్రయోజనము? సంస్కరణములను మార్పుటకు పాలకులెంతమాత్రము బూనుకొనరు. అధికారవర్గమువారి దూషణభూషణములను పాటింపక, ప్రజలుమాత్రమేజోధరణకై స్వతంత్రముగ బనిచేయుటయే సరము. అసహాయోద్యమమునకన్న, స్వరాజ్యసిద్ధికి కరమోత్కృష్టమగు మార్గములేదని, నిరూపింపద. దానిని విడనాడి మరల సహకారము చేపట్టుటవలన ఎన్నియసర్దుమలు వాటిల్లుచున్నవో తెలుపనక్కరలేదు. వీనినిగాంచి అధికారవర్గమునకెంత సంతసము గలిగెనో వెల్లడియగుచునేయున్నది. ఆకారణముచే గాంధీ, ప్రభుత్వ చంద్రరాయి, మున్నగు నాల్గవీళ్ళపక్షములు, ప్రస్తుతస్థితి గాంచి చింతించుచున్నారు. ఏ శుద్ధి మగు సహాయనిరాకరణమునకు భంగముగలుగుచున్నదలకు వగచుచున్నారు. ఈ వగవునకు కారణమేమియో గ్రహింపకుండ, తాముగట్టిన బొమ్మలెట్లు నేలగులునేమో యని కొందరు భయపడుచును, మహాత్ముని నిందించుటయు, కడువిచారింపము. మహాత్ముని బలుకుటదీని దేశమున తగ్గింప, క్రమచరమహా రెండవసభ సంతసించెదరు. "గాంధీ నిర్దేశించినవలెను" అని మద్రాసు మేయిలుపత్రిక ప్రసించిన వ్యాసమున రెండిని గాంచిన, సంతసించునటులే బడును. 1. స్వరాజ్యపక్షమువారు దారికి వచ్చినందులకు, మేయిలుపత్రిక వారిని బుజ్జగించుచున్నది. గాంధీని కాంగ్రెసునుండి తరిమివేయడని కోరుచున్నది. 2. అసహాయోద్యమమును నడుపుటకు, మహాత్ముని

ఆంధ్ర పత్రిక

గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

5-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇవనలు	చందాలు
ఇవనలు	31441-12-10
కల్పిమగోదావరిజిల్లా చందాలు :	
భీమవరంతాలూకా	2239-5-3
తణుకుతాలూకా	639-0-0
సర్పాపురంతాలూకా	270-0-0
యర్నగూడెంతాలూకా	14-4-0
యేలూరుతాలూకా	34-0-0
(వివరములు 10-వ పేజీలో ప్రకటింపబడెను)	
గుంటూరుజిల్లాలో 16-5-24 లగాయతు	
31-5-24 వరకు వసూలు	466-4-6
(వివరములు 10-వ పేజీలో ప్రకటింపబడెను)	
నేటివసూలు	13-0-0
మొత్తం.	35117-10-7

ఇవనలు	చందాలు
ఇవనలు	15514-9-5
బొబ్బిలితాలూకా ప్రచారకునిద్వారా	
చేబియ్యం అరుణాచలంగారిద్వారా	
వసూలైనది	5-0-0
చే. అరుణాచలంగారు	1-0-0
వారణాసి కనకరాజు	0-8-0
వారణాసి ఆదినారాయణ	
మొక్కుబట్లవస్త్రాలు	1-8-0
కొత్త వెంకటాజుగారు, పితాపురం	
(వివాహసందర్భకట్టుములు)	2-0-0
మట్టపల్లి వెంకటరత్నంగారు,	
చామర్లకోట (వివాహసందర్భకట్టుములు)	2-0-0
మొసలగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారు,	
ద్రాక్షరామము	1-0-0
మొత్తం.	15527-9-5

పూజానిధికి సామ్యముబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తింటు కెట్టిపేథి, మద్రాసు

కన్నును సమర్థు లింకొకరు లేరనియు, అతనిని మరల శాసకునిగ నియమించి కాంగ్రెసుసభ్యు లతని యాదేశము ననుసరించి, విమమస్థితిని దాటుట లాభకరమనియు, ఇంతకు ముందు సూచించియుంటిమి. తాత్కాలికలాభములకొరకు మహాత్ముడు ధర్మనిష్ఠును కోల్పోవడు. చీటికి మాటికి అసహాయోద్యమమును విడనాడవనని బెదిరింపడు. అతని విశ్వాసము మిగుల గాఢమయినది. సత్యసందర్శనముచే నేర్పడిన విశ్వాసమును విడనాడుట దుర్లభము. మున్నందు సత్యాగ్రహ దీక్షను వలుతావుల నవలంబింపవలసిన యవసరము రాగలదు. అట్టి వలమను పరిసమాప్తి కేయగలవారిలో మహాత్ముడే ప్రగల్భుడు. ధర్మమునకు భంగము కలుగకుండ, ఎప్పుటికప్పుడు అమూల్యమగు హితమొసగుట కతడు సమర్థుడు. వైకం సత్యాగ్రహమును సరియగు త్రోవకు దెచ్చుట కతని యుపదేశము తోడయ్యెను. స్వయంసహాయముయొక్క విలువ నందు తెలుపరి చెను. ఇటులనే సందిగ్ధమయములందు మహాత్ముని నాయకత్వము దేశము నుకద్రవములనుండి తప్పించగలదు. ఆవిషయమటుండ మహాత్ముడుపదేశించిన నిర్మాణకార్య కమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట కయినను అన్నిపక్షములవారును తదేక దీక్షతో కృషిసూపుట యావశ్యకము. ప్రభుత్వ చంద్రుని హెచ్చరిక సభ్యులగు గాక!

తక్షణచర్య దీసికొందురా? ఈసమయమున తగిన చర్య దీసికొననియెడల, నానాగాఢస్థితియు తన నిరర్థకతను మరియొకమాటు చాటినదగును. భావి పరిణామ మేములుండునో చూడవలయును.

"ధోవతి" బహిష్కరించుట

రాజప్రతినిధిగారు జరిపెడి స్టేటుసమావేశములకు భారతీయులు ధోవతిగట్టుకొని రాగూడదని, ఉత్తరువుజేయబడెనట. చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమున భారతీయ శాసనసభ్యులుగూడ నాహ్వానింపబడిరట. వీలో కలుపురు ధోవతులను మాములుగా ధరించేవారుగలరు వీరెవరయినను ధోవతినవిడనాడి కోర్టు డ్రెస్సునుధరించి వెడలిరేమో తెలియదు. భారతీయులు అధికారులను సంతోషపెట్టుటకై జాతీయవస్త్రములను విడనాడుటకన్నను గౌరవహానియుండబోదు. అట్టివనికి ఏటాగ్లేయునును పోల్పడదు. శాసనసభ్యు లీసందర్భమున ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొని జాతీయ దుమాలముల గౌరవమును కాపాడుట, వారి కసినధర్మము.

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

విశ్వానందస్వామి సత్తురు గ్రక్కొనుచుండుట రెండవఅకాలి ఉద్యమము కాగలదని సచ్చిదానంద స్వామి హెచ్చరించుట

తారకేశ్వరము, జూన్ 4.— తారకేశ్వరమునందలి మహాంతుమందిరమున సత్సమప్రవేశము గావించుకొనినందుకై సీతాంపూర్ సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు ఆగ్రహ సత్యాగ్రహాలంకరింపట రెండునెలలు విడికెను విధించెను. వాలంటీరుల సత్యాగ్రహమున చేరబోమని పూచీనీయకపోవుటచే జెయిలు కంపబడిరి. నేను 8 నురు సత్యాగ్రహిలు ఆరెస్టుచేయబడిరి. విశ్వానందస్వామివారు రత్నము గ్రక్కుకొనుచుండెనియు సత్వరచర్య జరుపవలెననియు అట్లు జమషునో రెండవ అకాలి ఉద్యమము ప్రారంభమగుననియు సచ్చిదానంద స్వామిగారు వంగదేశప్రభుత్వమువారి ప్రధానకార్యదర్శిగారి పేర తండ్రి వార్తనందిరి.

క్రిత తగువు

పాశ్చాత్యుల తులకు. ప్రదేశాక్షమణి వాంఛ దగ్గ లేక. ఇటీవలైకులు నోడ్చుకొనున ప్రవేశించుటల దెలియుచున్నది. ఇందుకు వారు సరియగు కారణము దెలుపలేదు. తుర్కీ యందుచే లవరపూరితమైయున్నది. ఇటీవలైకు తుర్కీకిని పోరాటము జరుగునేమో తెలియదు. నానా రాష్ట్రసంఘమువారు ఊరక చూచుచుందురా లేక

గాంధీ పూజా నిధి

16-5-24 గాయతు 31-5-24 వరకు

గుంటూరు జిల్లాలో వసూలు చేయబడి మానవత్వం కోసం నిల్వ ఉంచబడిన మహాత్మా గాంధీ పూజా నిధి దాఖలపేర్లు, మొత్తములు తెలిపే జాబితా.

జాతి పేరు	గ్రామం	మొత్తము
బాలకృష్ణ లాల్ క్రిస్టియన్ గారు	గుంటూరు	1.4-0
కవుతా వెంకట చలపతిగారి		
ద్వారా అన్నవరపు వెంకటసుబ్బయ్యగారు	ఇటికంపాడు	2-0-0
కంఠంపాటి గోపాలకృష్ణయ్యగారు	"	8-0-0
ఒక అభిమాని	"	0.8-0
మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారి ద్వారా బయ్య రంగమ్మగారి కుమార్తె వివాహకట్నం	చేరుకలపూడి	58-0-0
మద్ది లక్ష్మీకాంతంగారు కుమార్తె వివాహసందర్భమున	బ్రాహ్మణకోడూరు	58-0-0
ముసునూరి వెంకటప్పయ్యగారు	చేరుకలపూడి	25-0-0
చదలవాడ నాగభూషణంగారు (రెండు నవరసులఖరీదు)	"	82-10-6
బొల్లు రాఘవయ్యగారు	"	4-0-0
పాలడుగు అప్పయ్యగారు	"	1-0-0
నూతలపాటి ఆనందయ్యగారు	"	15-0-0
మారాతు కోటయ్యగారు	"	15-0-0
గోగులపాటి గంగాధరంగారు	"	2-0-0
పుర్రేపు సుబ్బారావుగారు	"	2-0-0
ముసునూరు రాఘవయ్యగారు	"	15-0-0
భవేశ్వరపు లక్ష్మయ్యగారు	"	1-0-0
పుల్లి రామయ్యగారు	"	4-0-0
గొడవర్తి వెంకట్రామయ్యగారు	"	4-0-0
త్రిపురమ్మలు గుబ్బారాయణుగారు	"	10-0-0
ఒక భక్తుడు	"	5-0-0
వాసిరెడ్డి శ్రీకేశ్వరరావుగారు	పెదపాలెం	1-0-0
పుతుంబాక నర్సయ్యగారు	"	50-0-0
పాటిబండ్ల కోటయ్యగారు	"	15-0-0
వాసిరెడ్డి వెంకటప్పయ్యగారు	"	10-0-0
వాసిరెడ్డి నరసయ్యగారు	"	10-0-0
యీ నాగయ్యగారు	"	1-0-0
పాటిబండ్ల రఘుపతిరావుగారు	"	5-0-0
వాసిరెడ్డి వీరయ్యగారు	"	4-0-0
చిత్తమల శ్రీరామకృష్ణగారుకుమార్తె వివాహసందర్భమున	నాగులపల్లపాడు	25-0-0
కవుతా వెంకటచలపతిరావు, బలివేటి వీరభూషణయ్య, శింగంపల్లి వెంకటసుబ్బారావు వగైరాగారు పొన్నూరు తిరుణాలలో వసూలు చేసిన పంపిణీ (చెల్లనిదెట్లు లు 0.1.5 పోన)	"	23-4-0
గార్లపాటి హనుమంతరావుగారి ద్వారా వసూలు		
ఒక అభిమాని	పాపానుపాలెం	2-0-0
ఒక అభిమాని	"	1-0-0
వల్లెపెట్టి గోపాలకృష్ణయ్యగారు	సత్రేపల్లి	1-0-0
గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారి ద్వారా సునర్ల రామ శేషవధూనుగారు	బ్రాహ్మణకోడూరు	0-4-0
కట్టా సుబ్రహ్మణ్యంగారు	మంచాళ్ల	0-8-0
గుర్లపల్లి బ్రహ్మయ్యగారు	ఇటికంపాడు	2-0-0
మాధావ్వి శ్రీనివాసయ్యగారు	బ్రాహ్మణకోడూరు	5-0-0
బొంబేటి వీరభూషణయ్యగారి ద్వారా ఒక భక్తుడు	"	1-0-0
మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారి ద్వారా		
తమ్మన గోపాలరావుగారు తమ్మరి వివాహసందర్భమున	గుంటూరు	15-0-0
పువ్వాడ శ్యామలాంబగారు	"	4-0-0
అన్నావ్రగడ కామేశ్వరరావుగారి ద్వారా వివాహసందర్భమున	నాడెండ్ల	5-0-0

పల్లె మొత్తం వివరాలు	మొత్తం
విష్ణుభట్ల నూర్మనారాయణ గారు గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారి ద్వారా యిచ్చిన 3 వీరల యేటల కట్నము	1-0
దావెలూరి రంగయ్యగారి పుత్రుల దాఖలా పాతూరి వీరయ్యగారి లు 7-8-24 న అట్టెట్టు మెంటు ద్వారా జమచెప్పినది	1-0-0

మొత్తం 466-4-6
వడ్లమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు
జిల్లా సంఘ కార్యదర్శి, 1-6-24

వచ్చి మగోదావరి పూజా నిధి వసూలు

పేరు	భీమవరం తాలూకా	ఇచ్చిన సొమ్ము	వేసిన చందా
ఒక అభిమాని	సరిపెల్ల	16	16
ఒక భక్తుడు	గణపవరం ఫిర్యా	116	116
ఒక భక్తుడు	"	80	80
తాడినాడ వెంకటలక్ష్మీనరసింహంగారు	పెదనిండు కొలను	20	20
మానవరాజు లచ్చిరాజుగారు	"	50	50
మానవరాజు సోమరాజుగారు	"	116	116
ఒక భక్తుడు	నిడమర్రు	50	50
నిడమర్రు పాపారావుగారు	"	25	25
పేరిచెర్ల వెంకట్రాజుగారు	కోలమూరు	25	25
మానవరాజు సుబ్బరాజుగారు	"	4	4
మానవరాజు సత్యనారాయణరాజుగారు	"	4	4
ఒక భక్తుడు	గణపవరం ఫిర్యా	116	116
చింతలపాటి కృష్ణారాజుగారు	గణపవరం	15	15
చింతలపాటి లచ్చిరాజుగారు	"	10	10
పల్లపాతుల పేరయ్యగారు	"	80	80
పింగళి వేంకటకృష్ణయ్యగారు	"	4	4
దేశాధిమాని	"	4	4
పులవర్తి కోటయ్యగారు	"	5	5
భోగరాజు వెంకటకృష్ణయ్యగారు	"	10	10
మానవరాజు వెంకట్రాజుగారు	"	25	75
నంద్యాల రామరాజుగారు	"	4	4
చింతలపాటి భగవాన్ రాజుగారు	"	10	10
వేగేశన సుబ్బరాజుగారు	"	16	16
నంద్యాల పుల్లారాజుగారు	"	4	4
వివాహకట్నం ఆర్జితమైన కేశవాచార్యులుగారి ద్వారా	గణపవరం వివాహకట్నములు	2	2
చింతలపాటి రామరాజుగారు	గ్రామకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి ద్వారా	2	2
యీ నూరపరాజుగారు	"	6	6
యీ భద్రరాజుగారు	"	2-4-0	2-4-0
ఇనకాకినాడ			
ఇందుకూరి భద్రయ్యగారు		25	25
కొల్లేపర వెంకటరత్నంగారు		25	25
చింతలపాటి బుల్లి వెంకట్రాజుగారు		80	80
కేశవరం			
భక్తుడు		2	2
దండు వెంకట్రాజుగారు		10	10
కలిదిండి సుందరరామరాజుగారు		15	15
దండు చినవెంకట్రాజుగారు		5	5
కలిదిండి తిమ్మరాజుగారు		8	8
యీ వెంకట్రాజుగారు		2	2
దండు జోగి రాజుగారు		1	1
వేగేశన నారాయణరాజుగారు		1	1
చింతలపాటి వెంకటసుబ్బరాజుగారు		2	2
దేశభక్తుడు		1	1
చింతలపాటి వెంకట్రామరాజుగారు		1	1

గ్రామవాసు లం గు కలసి	116	116
పెన్సెన్స్ నిధిలోని గ్రామ సంబూరి నర్సరాజుగారు కలిదిండి వెంకట్రాజుగారు	5	10
గొల్లపూడి		
గాదిరాజు నారాయణరాజుగారు	8	4
దండు రామజోగి రాజుగారు	4	4
పాలకోడేటి వీరరాజుగారు		4
మొత్తం	699-4-0	1090-4-0
చందా మొత్తం	రూ 1090-4-0	

తెలుగు తాలూకా కారకపర్రు అగ్రహారం	2 వ దశా	
చర్లనారాయణమూర్తిగారు	2	2
యీ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు	2	2
వేదుల పేరయ్య శాస్త్రిగారు	1	1
కాకరపల్లి సత్యనారాయణగారు	1	1
వేదుల బాపయ్య అవధానులుగారు	1	1
యీ రామచంద్రశాస్త్రిగారు	1	1
యీ సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు	1	1
ఆణివిల్లి వెంకటశాస్త్రిగారు	10	10
పెరవలి		
అజ్జరపు వెంకటసుబ్బారావుగారు	4	4
యీ శేషగిరిరావుగారు	1	1
ఒక అభిమాని	1	1
పేరిచర్ల వెంకట్రాజుగారు	1	1
అజ్జరపు వెంకట్రాజుగారు	1	1
ఒక అభిమాని	1	1
ఒక అభిమాని	4	4
కానూరు		
ఒక అభిమాని	4	4
కానూరి వెంకటరెడ్డిగారింట్లో వివాహకట్నం	4	4
ఉపనయనకట్నం	4	4
రావులపర్రు		
ఒక అభిమాని	10	10
తిమ్మరాజుపాలెం		
దేవులపల్లి రామమూర్తిగారు	25	25
సంవత్సరగూడెం		
పాలాప్రగడ గోపాలరావుగారు	0.8-0	0.8-0
ద్రోణింరాజుముప్పవరం		
ఒక అభిమాని	1	1
కానూరు అగ్రహారం		
చిర్రాపూరి రామజోగేశ్వరరావుగారు	1	1
యీమని వెంకటసుబ్బయ్యగారు	1	1
ఈమని సుబ్బయ్య శాస్త్రిగారు	4	4
అభిమాని	1	1
ఈమని శేషయ్యగారు	4	4
చిర్రాపూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	4	4
యీమని వెంకటేశ్వరయ్యగారు	4	4
యీ కృష్ణబ్రహ్మంగారు	1	1
లంక సీతావతిరావుగారు	1	1
యీమని హేమయ్యగారు	1	1
లంక లక్ష్మయ్యగారు	1	1
కానూరు		
కడియాల సాంబయ్యగారు	2	2
రేలంగి		
పెన్సెన్స్ సూర్యనారాయణరాజుగారు		25
తుమ్మలపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు	20	20
యీ రామచంద్రరావుగారు	5	5
అత్తిలి		
దేశాధిమాని	30	30
దేశాధిమాని	20	20
తాడిమేటి రామచంద్రరావుగారు	5	5
మంచిలి		
దేశాధిమాని		5
గొట్టముక్కల నర్సరాజుగారి కుమార్తె వెంకటసుబ్బారావుగారు	25	50
పాలమూరు		
కలిదిండి నీలద్రావిడరాజుగారు		50
కలిదిండి సుబ్బరాజుగారు		25

అలమూరు	
అలమూరు పెద్దరాజుగారు (పాతిక)	25 25
పెన్నెత్త వెంకటపతిరాజుగారు	200
	235.8.0 540
యర్రుగూడెం తాలూకా కొవ్వూరు	
చాగంటి సోమసుందరంగారు	2 2
తల్లూపగడ చలపతింగారు	4 4
గాడేపల్లి రామమూర్తిగారు	0.4.0 0.4.0
ఒక అభిమాని	1 1
దామోదరపు సత్యనారాయణగారు	5 5
కందాడై రామసుబ్బారావుగారు	1 1
మహమ్మద్ ఇబ్రహీంసాహెబుగారు	1 1
	14.4.0 14.4.0
ఏలూరు తాలూకా వివాహకట్నములు	
బుద్ధిరాజు శివబ్రహ్మంగారింటిలో	5 5
ఒక అభిమాని	5
(కట్నములు) విజయరాలు	
కందాడై వెంకటస్వామయ్యగారు	5 5
ప్రతివాదిభయంకరం రంగారావుగారు	5 5
కందాడై శ్రీరామచంద్రారావుగారు	2 2
ప్రతివాది భయంకరం అప్పారావు	
వీరరాఘవాచార్యులుగారు	2 2
పోతునూరు వివాహకట్నము	
కొమ్మరెడ్డి వెంకటరత్నంగారు	
(మహమ్మదీయవాసులను)	10 10
	29 84
	య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

భీమవరం వసూలు

నామ సోమయ్యగారు	50.0.0
ద్రోణరాజు బుచ్చిరామయ్యగారు	25.0.0
చెన్నాప్రగడ వెంకటసుబ్బారావుగారు	20.0.0
అశివి పిచ్చయ్యగారు	15.0.0
వివాహకట్నములు శ్రీభూపతిరాజు రామమూర్తి	
రాజగారిద్వారా	
గాదిరాజు సుబ్బరాజుగారు మహదేవపట్నం పెన్నెత్త	
రామరాజుగారు ఉనికిని	4.0.0
చింతలపాటి రామరాజుగారు మహదేవపట్నం	
నడిపల్లి సత్యనారాయణరాజుగారు కేశవరం	2.0.0
పెన్నెత్తనూరపరాజుగారు మహదేవపట్నం వేగ శివ	
వెంకటరాజుగారు కోపెల్లి	2.0.0
వేగశివ రాయపరాజుగారు చినమిరం గొట్టిముక్కల	
సుబ్బరాజుగారు కోరుగొట్ట	4.0.0
భూపతిరాజు, వెంకటరామరాజుగారు ముడుదల్లి మం	
తెన వెంకటరాజుగారు కరగపల్లె	1.0.0
పెన్నెత్త సీతారామరాజుగారు విస్సాకోడేరు కలి	
దిండి బాపిరాజుగారు ముడుదల్లి	1.0.0
చేరిపల్ల రామరాజుగారు యండగండి ముడునూరు	
దేవద్రాజుగారు కలిగొట్ట	4.0.0
పెన్నెత్త రామరాజుగారు యండగండి, చేమూరి పెద	
సోమరాజుగారు కోరుగొట్ట	2.0.0
గొట్టిముక్కల సుబ్బరాజుగారు యండగండి గాడిరాజు	
అయ్యతామరాజుగారు మహదేవపట్నం	1.0.0
సాగి వారాయరాజుగారు ముడుదల్లి గొట్టిముక్కల	
రామరాజుగారు కొవ్వూడ	4.0.0
మం తెన వెంకటరామరాజుగారు, ఏలూరు పాడు,	
గొట్టిముక్కల రామరాజుగారు కొవ్వూడ	4.0.0
గుణపూడిలో పూజానిధివనూళ్లు	7.8.8
ప్రభ పూర్వేంద్రపురస్సము తాలూకు మిగిలినసాము	42.9.0
సర్పాపురం తాలూకా పోషూరువనూళ్లు	
రుద్రరాజు చినవెంకటరాజుగారు	116.0.0
,, వెంకటసత్యనారాయణరాజుగారు	16.0.0
,, వెంకటరాజుగారు	10.0.0
,, నర్సరాజు	10.0.0
,, లక్ష్మీనారాజు	10.0.0
,, పెదనూర్యనారాయణరాజుగారు	40.0.0
,, బంగారాజుగారు	25.0.0
,, వెంకటరాజుగారు గృహప్రవేశసమయమున	
యిచ్చినది	10.0.0
,, సీతారామరాజుగారు	1.0.0

,, గంగరాజుగారి కుమార్తె సత్యనారాయణ	
రాజుగారు	0.8.0
అలమూరు గంగరాజుగారు కట్నము	1.0.0
	మొత్తం 289.8.0
అయినవనూళ్లు మొత్తం యా, 289.8.0	
పోషూరు వాగ్దానములు	
కోనూరు సంతకరావుగారు	10.0.0
,, సుబ్బరాజుగారికుమార్తె నారాయణరాజుగారు	5.0.0
పోత్తూరు కృష్ణరాజుగారు	10.0.0
పసుమర్తి మంగయ్యగారు	6.0.0
	మొత్తం 31.0.0
తణుకుతాలూకా వివాహకట్నములు	
దేవరండ్ల సత్యనారాయణగారు	4.0.0
చేరిపల్ల వెంకటరాజుగారు	2.0.0
పెద్దిభొట్ల సుబ్బారాయుడు	8.0.0
గోపేరు	
పెన్నెత్త లక్ష్మీవర్యయ్యగారు	50.0.0
పాతచందాలు లోగడవేసిన చందాలువనూళ్లు	
హంతిరావు వెంకటరత్నంగారు తణుకు	15.0.0
తాటి రండ్ల కనకయ్యగారు పెంటపాడు	20.0.0
	మొత్తం 99.0.0
మ.రా. ఈ అన్ని తాలూకాలలో వసూలు అయిన	
మొత్తములు, మా జిల్లా సంఘములో నిల్వయున్నవి. పెద్ద	
మొత్తము కాగానే ఒకసారి పంపుదును.	
పూజానిధి భీమవరం వాగ్దానములు	
చాగంటి శంకరాశ్రమిగారు	100.0.0
రాయం వెంకట్రామయ్యగారు	50.0.0
అత్తోట వీర గణపరావుగారు	50.0.0
తటవర్తి వీర గణపరావుగారు	50.0.0
గుండు వెంకటాచలంగారు	40.0.0
తనికెళ్లి పూర్ణయ్యగారు	30.0.0
పాలూరి గంగమ్మగారు	30.0.0
పుష్పలూరి గోపాలస్వామిగారు	25.0.0
మామిడన్న వెంకయ్యగారు	25.0.0
లెమిరసి, వెంకటసిరియ్యగారు అప్పారావుగారు	25.0.0
లమిరపు శేషచలకర్కగారు	25.0.0
బుద్ధిరాజు సోమసుందరంగారు	20.0.0
చిట్టి మూర్యనారాయణమూర్తిగారు	15.0.0
అయ్యగారి పట్టాభిరామయ్యగారు	15.0.0
యరగల్ల కృష్ణమూర్తిగారు	10.0.0
	మొత్తము 960.0.0
	య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

అన్నశతానివారణము

సిరాజ్ గంజ్ హిందూనభవారు నిమ్మజాతులవారి చేతులనుండి ఫలహారమును పానీయమును గ్రహించుట

సిరాజ్ గంజ్, జూన్ 3:— సేవజరిగిన హిందూనభా సమావేశమునందు నిమ్మజాతులవారొసగు నీరు త్రాగువిషయ మున నప్పకృత్యము నివారించుటకు తీర్మానము గావించిరి. కొంతసేపైనపిదప అధ్యక్షులు సచారాయగారు తీర్మాన మును ప్రత్యక్షముగ నాచరణలో పెట్టవలయుననియు నిమ్మజాతుల వారొసగు మిత్రులను నీరమును గ్రహింపవలె ననియు కోర గానభక్తులందరు సంగీకరించి అట్లేగావించిరి. పిమ్మట కుడి ఉద్యమము నామోదించుచు దానిని బెంగాలులో ప్రచారము నకు దెచ్చి బలాత్కారముగ నెత్తుకొనిపోవిన శ్రీలను తిరిగి సంఘమున చేర్చుకొనవలెననియు తీర్మానించిరి. విశేషచర్య జరిగినపిమ్మట సమావేశమువారు తారకేశ్వర మహామహర్షులను నిరసించి హిందూసంగ ప్రతినిధియొకరు ఆలయము యొక్క యు దానికి సంబంధించిన ఆస్తులయొక్కయు చార్జీపుచ్చుకొన వలెననియు సత్కారహోద్యమము నామోదించి దగుననియు తీర్మానించిరి.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెడెటు

చెన్నపురి జులై 3 మంగళవారము

పరిశు డిపార్టుమెంటు

జి. టి. హెచ్. బ్రాకనుగారు గంజాంజిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా మాజిస్ట్రేటు గవర్నరుగారి ఏజంటుగను నియమింపబడిరి.

ఎ. డి. క్రోమింగారు బరంపురం డివిజను సబ్ కలెక్టరు జాయింటు మాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

డబ్ల్యు. బి. న్యూసాముగారు కృష్ణా హెడ్ క్వార్టర్స్ సబ్ కలెక్టరుగ మార్పబడిరి.

పోలీసుకాళి

గోదావరి వికాఖపట్నం జేపూరు జిల్లాలో టెంపెరరి అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరిం టెం డెంటులుగ ప్రస్తుతువునార యల్. డబ్ల్యు. యస్. జి. ఆమి గారు నియమింపబడిరి.

కె. వెంకటరామసుజం నాయుడుగారు గోదావరి జిల్లా పోలీసు నూపరిం టెం డెంటుగారి పర్యనలు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

మాజిస్ట్రేటు అధికారములు

బెల్లూరిజిల్లా అసిస్టెంటు కలెక్టరు డి. డబ్ల్యు. దాయుగు గారికి రెండవరగతి మాజిస్ట్రేటు అధికారము కియ్యబడినది.

గుంటూరు జిల్లాలో మాడవ తరగతి మాజిస్ట్రేటుగ నున్న థి. ఆదికేశవయ్యగారికి మద్రాసు ఫారెస్టు ఆఫీసు సంబంధించిన కేసులను విచారించుటకు అధికారమివ్వబడినది.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళి

అంగుళాధరణం రంగరామసుజయ్యగారు అనంతపురం జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

కె. తిరుమల స్వామి అయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

పి. కె. ముకర్జీగారు గంజాంజిల్లా బోర్డు ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

విద్యా కాళి

చెన్నపురి రాజధానికళాకాలయం రున్న టి. కె. కొర స్వామి అయ్యగారు రాజమహేంద్రవరము గవర్న మెంటు బ్రయినింగు కాలేజియందు హిస్టరీ లెక్చరరుగ నియమింపబడిరి.

చిత్తూరుజిల్లా కేకండరి ఎడ్యుకేషను బోర్డు సభ్యులు

కె. టి. ఎన్. త్రిలోకికారుగారు (ముదనపల్లి) నియమింపబడిరి.

గోతావరిజిల్లా కేకండరి ఎడ్యుకేషను బోర్డు సభ్యులుగ

సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు నియమింపబడిరి.

ఈక్రింద కేర్వొనబడినవారు ఆయా జిల్లాలవిద్యాసంఘపు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి: 1 అధికారుల జగన్నాధంపంతులు ఆదిత్యపురంతులుగారు వికాఖపట్నం పార్వతిపురం తాలూకా బోర్డు ప్రతినిధి 2. జి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు కర్నూలు కోయలకుట్ల తాలూకా బోర్డు ప్రతినిధి 3. పల్లెటి వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు నెల్లూరు గూడూరు తాలూకా బోర్డు ప్రతినిధి ఇతర ప్రతినిధులు

అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటవు ఇంజనీయరు యస్. జి. కో సపుగారు వికాఖపట్నం డివిజను నూపరిం టెం డెంటు ఇంజనీయరు గారికి పర్యనలు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

డాక్టరు టి. ఆర్. రంగస్వామి, డాక్టరు థి. ఆర్. ఆనందపిళ్లగారు జిల్లా హెల్తు ఆఫీసరులుగ (రీజిస్ట్రార్స్) నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి అకాం టెంటు టెనరలు ఆఫీసుసభలి సీనియరు అకాం టెంటు అగు యస్. అనంతకృష్ణను గాఢ ఆసక్తింట్లు అకాంట్సు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

ఈక్రింద కేర్వొనబడినవారు ఆయా ఘనీపాలిటీల సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి: 1 కోశేపల్లి సాంబూర్తిగారు అనకాపల్లి 2 మారెమ్మనరసయ్య సతిగారు బట్టు సుబ్బయ్యలై రహసు సుబ్బయ్య, టి. సుబ్బయ్యారావుగారు కె. లింగారెడ్డిగారు నెల్లూరు 3 బాకావలియం మెయిడను, షేక్ ఇమాం సాహెబు బహదరు, దివపాలెంకొట్లవాడు, ఎ. యచ్చయ్య భట్టారావుగారు యెద్దాసుబ్బారాయుడు, కంవల్లి ముద్దనరావుగారు మచిలీపట్నం

సన్మానము

కలకత్తా నిఖిలభారత సాహిత్యసంఘమువారు ఆంగ్ల విశ్వావాచస్పతి, కావ్యనిధి, కొట్ల కావ్యమలకామశ్రీగారిని తత్సంఘపరిషత్తుగారికెన్నుకొనుట ఆంగ్లము కెంతయుసంతోషదాయకము. (19.5.24) తేది కల సభ్యులువారియొద్ద మునుబట్టి వ్రాయడమైనది. (కరవలెలేఖరి)

కె శ్రీనివాసాచార్యులు,
(అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు, పి. ఓ. బ్లాక్ డి. సెలవు సైన్ సున్నాను.)
22-11-21, (పకటన (29))

ప్రేమకౌన్సిలు సమావేశము

సర్ కర్నూరుపై ప్రశ్న పరంపరలు

గంభీరముపై దిగుమతి వస్తు లొంగించుట

హైదరాబాద్, జూన్ 4- ప్రేమకౌన్సిలు ప్రత్యేక సమావేశము ఒకవార మాసి మరల రెండవసారి సేను గౌ. సర్ మాంటాగూబట్లగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ఖానుబాదూరు మినూలు ఇస్లాము (బెంగాలు) గారిసానే ప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన ఖాగేంద్రనాథమిత్తరుగారు రాజభక్తి ప్రమాణమును వ్రాసినది

విదేశముల దలి భారతీయులగుచ్చిన

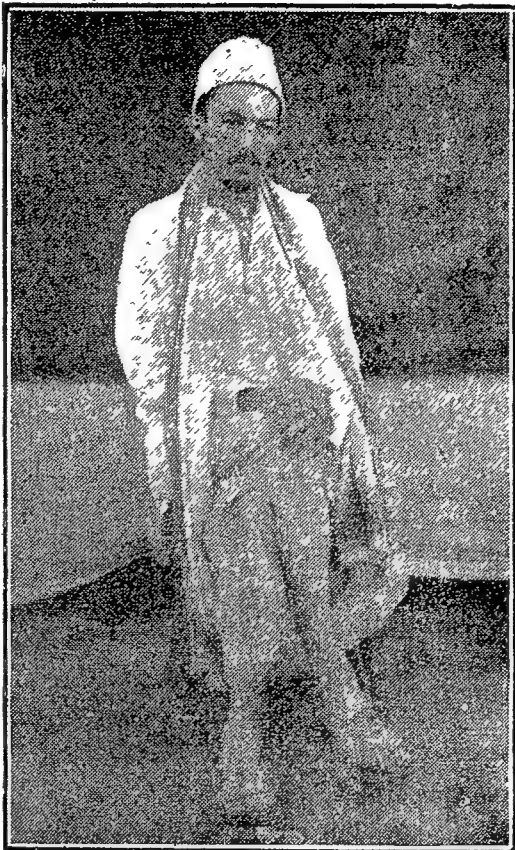
పశ్చిమపరంపరలు

సేను ప్రశ్నోత్తరములు చాలవరకు విదేశములందలి భారతీయులకు సంబంధించిన వగుటచే సర్ నరసింహ శర్మగారే చాలవరకు ప్రత్యుత్తర మియ్యవలసియున్నది. కరండికరుగారి పక్షమున రజజలిగారికి విద్యాశాఖాంగసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వలసరాజ్యపరిస్థితుల విచారాసంఘము వారితవరకు కేనాథకు వలసబోవుటకు గలయిబబ్బందులను గూర్చి ప్రైవేటి చారణ జేసినదియు, త్వరలోనే కాలసిలమంత్రికి రివేడికము పంపెదననియు జెప్పిరి. ఈవిచారణ సంఘ సభ్యుల నింకను యెక్కువ జేయుట యవసరమని భారత ప్రభుత్వమువారు తలంపలేదు. సర్ జోసెఫ్ సన్న గారును వారసహాధ్యాయులును సిద్ధముజేసిన వలసవిధానము యింకను వలసవిషయక స్థాయిసంఘ విచారణలోనున్నది. కానివలస విషయమునుగూర్చి పూర్తిగవిచారించు నుద్దేశముగాని యీవిషయమై భారతశాసనమును పునర్నిర్మించుటకుగాని తలపెట్టలేదు.

బ్రిటిషుగవ్వయానాఅల్లరులు - సచేతనుగారి ప్రశ్నలు

ఈమధ్య బ్రిటిషు గవ్వయానాలో జరిగిన అల్లరులగుర్చి సచేతనుగారి రడిగినప్రశ్నలకు సర్ నరసింహ శర్మగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బ్రిటిషుగవ్వయానా ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విచారణ సంఘ పరితము లింకను ప్రభుత్వము వారికి తెలియలేదని చెప్పిరి. కావున ఈ అల్లరులకు కారణము లెట్టివోయిఉమిర్థమని చెప్పటసాధ్యముగాదు. కాని యింతవరకు దెలిసినంతయు లనుబట్టిచూడ, జార్జిటవును లేవుపనివారలు మార్చి 31వతేదీని సమైక్యకట్టిస్తేమను మరునాడు పట్టాములో అల్లరులుజరిగినట్లును తెలియుచున్నది. అధికారులఅల్లరులనాపి కాంతిని జేహార్చిమరల నిట్టిని జరుగకుండుటకై గుంపులుగాని సభలుగాని మాడ గూడవని నిషేధించిరి. ఏప్రిలు 1 వతేదీని జరిగినసంగతుల చలననది కావలసాటుపనులుజేయు భారతకార్మికులలో కలకలము బయలుదేరెను. వారికిదినర కేహార్చాలట లేదనికొంతయంపత్తయియుండెను. ఏప్రిలు 2 తేదీని కొంతగలభాజరిగెనుగాని త్వరలోనే కాంతిచేరెను 3 వతేదీని భారతీయులును, సిగ్గులునుస్త్రీలు పురుషులు పిల్లలుగలసి జార్జిటవునుచై పు డిరేనమపాయిరి వారినిపెనిపెన్సనం తెనవగ్గర నాపి చీటిపోవలసినదిగ అధికారులు కోరిరి కాని ఐదుగురుభారతీయులును ఐదుగురుసిగ్గులును పట్టాములోనికి రాయబారము మీద ప్రదేశంపవచ్చునని దెల్పిరి. గుంపుమాత్రము చీలిపోలేదు. అల్లరులగుర్చినచట్టము చదివి వినిపింపబడెను కాని లాభము లేకపోయెను. పోలీసువారిపై రాజ్యుభ్యయ్యు, కర్రలతోను యెదుగుదిగిరి. పోలీసు వారికి వెనుకవైపు పట్టాములోగూడ గుంపు ముట్టడించెను. వెనుకను ముందుగుడ అరికట్టుటవలన పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చిరి. 11 మందిభారతీయులును ఒకసిగ్గుయును చనిపోయిరి 16 మంది భారతీయులకు ఐదుగురుసిగ్గులకును గాయములు తగిలెను చనిపోయినవారిలో యిద్దరుస్త్రీలును ఒక 15 ఏండ్ల బాలుడును గలరు. పనివారలపరిస్థితులగుర్చియు, ఓడపనిసరుకులు యెత్తుదంపుపనులు చేయువారి హానివిషయమును గూర్చియు విచారించుట కొకకమిటీగూడ నియమింపబడినది.

సచేతనుగారు సన్నిమెంటరీప్రశ్న నడుగగార్చి విద్యాశాఖాంగసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హానిచాలకపోవుటవలని కొంతఅసంతృప్తియున్నమాట నిజమేయనియు అల్లరులకు యిది యొకకారణ మైయుండవలెననియు దెల్పిరి. బ్రిటిషుగవ్వయానా నుండి రాకపోకల ఖర్చు లెక్కువైన మాటనిజమేగాని; బ్రిటిషుగవ్వయానా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులు స్వదేశమునకు తిరిగివచ్చుటకును ప్రోత్సహించుట యుష్టు లేదని సచేతనుగారు దెల్పిన విషయముతో భారత ప్రభుత్వము

అమెరికా వాస్తవ్యులగు వీటరు జిట్స్కీ గారు 'కాకినాడ కాంగ్రెసు సభకువచ్చిన నాటినుండియు కర్నూరుకువచ్చుచున్నార

ప్రారేక్షింపజాలరు. ఈమధ్య జరిగిన అల్లరులనల్లరు, కర్నూరుకువచ్చుచున్న భారతీయులు గవ్వయానాకువలస రావద్దని అచటి భారతసంఘమువారి ప్రోత్సాహబడినట్లు అచటి ఇంగ్లీషు పత్రికలో ప్రచురింపబడిన విషయమును భారత ప్రభుత్వము వారు చూడలేదని విద్యాశాఖాంగసభ్యు డింకను జెప్పెను. బ్రిటిషు గవ్వయానా ప్రభుత్వమువారు అల్లరులకు కారణముగుర్చి విచారించుటకు నియమించిన విచారణసంఘ పరితములు దెలిసినగాని బ్రిటిషుగవ్వయానాలోని హానివారలకూ లి, స్థితిగతులనుగూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారు విచారించజాలరని సర్ నరసింహ శర్మగారు సర్ సర్వాధికారిగారికి దెల్పిరి. కేనాథ సేవధూములగుర్చి సర్ హెచ్ లూగార్డుగారి విధానమునుగూర్చి భారతకార్యాలయమునకును కలెనియలు కార్యాలయమునకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గూర్చియు భారత ప్రభుత్వమువారి కేవియును దెలియదు.

ఇతర ప్రశ్నలు

కరండికరుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, సంస్కరణము లగుర్చి లంకలోని ప్రభుత్వమువారితో చర్చించుటకు భారత ప్రతినిధులు వెచ్చిరేమో యని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వమువారి నడుగలేదని హాంస్క్రెటర్ క్రెరా రుగారు చెప్పిరి.

టాంప్లబోర్డు నివేదికపై భారత ప్రభుత్వమునకును భారతమంత్రికిని జరిగిన ఉత్తరములను ప్రకటించుట లేదని చాడ్వి కుగారు చెప్పిరి.

తుడుకు లేకమిషను నివేదికపై సామ్యమెంతత్వరలో శాసనసభవారి అభిప్రాయములను దెలిపికొనుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు తురబదుచున్నారని క్రెరా రుగారు సర్ డి. పి. సర్వాధికారిగారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. సభ్యు లెవరైన తీర్మానము నుపపాడింబుకోకి యున్నయెడల చర్చించుట కవకాశ ముండును

అధ్యక్షు సభనందించుట

ప్రశ్నోత్తరము లైనపిదప, అధ్యక్షునకు వైటుహండ్లు బిరుదము వచ్చినందులకు సర్ మూమ్మకు హాఫీసభవారి పక్షమున అభినందించిరి. సర్ మాంటాగూబట్లగారిని గౌరవించి సార్వభౌముడు ప్రేమకౌన్సిలును గౌరవిం చేసిన ని ఆయన చెప్పెను.

లెవరెండు మెక్స్ యిలు సి. వి. ఇ. బిరుద గౌరవమును బొందినందులకుగూడ సర్ హాఫీగా రభినందించుచు ఆయన భారత దేశమునందు విద్యా ప్రచారమునకు జేసిన పరిశ్రమ ని విధముగ గుర్తించిరి జెప్పిరి. సర్ మాంటాగూ బట్లగారును లెవరెండు మెక్స్ యిలుగారును యీ అభినందనము లంగీకరించి సభవారికి కృతజ్ఞతను దెప్పిరి.

గంభీరముపై దిగుమతివస్తు తొలగించుట

లెవరెండువారు సలహా నిచ్చినప్రకారము గంభీరముపై దిగుమతివస్తు తొలగించుట సంగీకరింపవలెనని ప్రభుత్వము

ప్రెద్యోత్తు కవిరాజ యోగ్గింద్రనాథు సేనుగారు కలకత్తా వాస్తవ్యులు 5 లంకలో నిజీల జరిగిన అఖిలభారత్య వజ్రధ కన్యక వహించి.

వారికి నియమించు వార్తాక్రములు విశాకాపట్నం గౌ. సర్వేకుమారులపాడించిరి. ఈ పన్నుకు తొలగించుట న్యాయమని ప్రభుత్వమువారు తలచినట్లు చార్జిటగు జెప్పిరి ఎక్కువ రక్కెను సంకములున్న నెలము లకేకములలో 40% కము పన్ను లేకుండచే దిగువతి చేయబడును. గంభీరమును పరిశ్రమ లనేకములలో విస్తారముగా దెచ్చు గంభీర మెక్కువ గనాచుటకు ట్టి ప్రోహాద్రామికావచ్చుచున్నది. యింపవచ్చునని తలంపబడెను. భారత ప్రభుత్వం రక్షించు విశాలోద్దేశముతో ఆదాయమునందు కొంచెము సప్తమును భరింపవలసినదిగకోరబడినది. అంగుష్ఠకానికెట్టి ఆదాయమును లేదు

సార్వభౌము సభకుగారు ఈవిషయమునందలి నిశ్చయం ప్రాముఖ్యమును వినిరించి సభవారంగీకరింపవలసినదిగ కోరిరి. పరిశ్రమలకు పనికివచ్చు ముడివస్తువులపై పన్ను విధింపరాదు. అట్లుచేయుటవలన వస్తువులయొక్క బియ్యయెక్కువగును.

లల్లభాయి శ్యామలదాసు, సర్, ఉపవహాయతుఖాను సర్ డి పి సర్వాధికారిగారు ఈ విషయమును నింకను 2ల పరచిరి. అంతట అది అంగీకరింపబడెను.

సభ అంతట ఆకిరేయబడెను. మరల కేపు సమావేశమగును. అపుడుఉత్తరత్తు-జిల్లు చర్చకురావచ్చును (అ.ప్రె)

గన్నవరం

మాగ్రామమున గతనాస్థానంసర్వముల చుండియు బోర్డుమిడిలో నున్న పని చేయుచున్నది. కచెరిన సంచార్చిరము ఈ మాగ్రామమున 2. ఎం. జి. గారిని ఒకరి హెడ్వార్డుగా నియమించిరి. సమయ రెండువేల రూపాయలు ఖరీదుగల లైక్రి నొసంగుచు శ్రీ కృష్ణశిల్ప బోర్డువారు మరి 3 వేలరూపాయలకు మైగాలర్చుజేసి బిల్డింగును నృద్ధిజేసిరి. గతనాస్థానం కెలలో నున్న ఎడ్వ్యుకేషన్ కో ఆసదుగారును వారి పర్సనల్ అసిస్టెంటుగారును ఇచ్చుటకు విచ్చేసి మాస్కూలు అగ్నిస్థలిమాచి సంతసించిస్తామాగ్రామ చేయుటకుగాను హార్డు వారికి సిఫారసుజేసిరి. అందువైది 31 మేయిని నేటంలో సమావేశమైన శ్రీ జిల్లాబోర్డువారు, మిక్కిలి ఉదారబుద్ధితో, విద్యాభిమానమును వెల్లడించుచు, మానిటిల స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చి యీసంచార్చిరము నాల్గవసారిను పెట్టుట కనుజ్ఞనిచ్చిరి. ఇందుకు వారి కేంద్రయు గృహజలము.

ధనవ్యయమును ఎం.ఎస్.ఆర్. ఆలోచింపజేయువారి చే నెలకొల్పబడిన స్కూలును త్వరిత సుపయోగించుకొనుట పరిసరగ్రామస్థలపై యున్నది. చదువునకై పిల్లలకు పనితనము లేద పట్టణములకు బంపి భగ్గుమకోర్కలగుదు, గనమాకులగుట మనము కన్నాగారుచుచేయున్నాము. కనుక ఈసంగతులకు బాగుగ విమర్శించి గన్నవరంతోలాకాప్రజలు వారికై ప్రత్యేక మేర్పరపబడిన హైస్కూలువలని లాభమును పొందెదనని నమ్మెను

సవరుస్కూలీనెల 20 వ తారీఖున తెరువబడును. మార్గలములనుండి వచ్చుపిల్లలకు తగుభోజనవసతులను గూర్చిమాడ నాలోచింపబడుచున్న చనిహండ్ల వ్రాయుటకు కడుసంతసముగా నున్నది.

వెలివెల శీతారామయ్య.

ఆలివియరు ప్రభువు ఆవివేకము

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి ఆయన యభిప్రాయము

స్వరాజ్యవాదులను సమర్థించుట

కర్జన్ ప్రభుని ధర్మపన్నము

లండన్, జూలై 5 - ఆలివియరు ప్రభువు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి రచయిత ప్రాయమును దెలుపుచు సత్యమూర్తిగారికి వ్రాసిన లేఖను గూర్చి ప్రభువుల ధర్మపన్నము ప్రస్తావించెను. ఆయావాదయిన జగద్విఖ్యాతిగాంచిన సత్యమూర్తిగారికి తేలిక ముక్తిమును విషయమును గూర్చి, ఉత్తరమును వ్రాయబూనుకొనెనో తెలియదు. సత్యమూర్తిగారి స్వరాజ్యోద్యమ ఆహ్వానము. అట్టివారిలో ఏల ప్రస్తావించినో ఉపాసకాలను. ఆలివియరు ప్రభువు సమర్థించిన సత్యమూర్తిగారి లేఖను బ్రకటింపట అన్యాయము, అసమంజసము. ప్రయవేలు ఉత్తరములను సత్యమూర్తిగారికి రహస్యముగ నుంచవలసినది. అట్టితే ఆయన ప్రకటించుట, నెలకి జేయుటచే అట్టి ఉత్తరములను తనలోడించుకొనినట్లుకంటే సత్యమూర్తిగారికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము గలుగును. ముగ్ధుడైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సదా రాజప్రతినిధికి ఇండియా మంత్రికిని జరుగుచుండెను. ఈ ఇద్దరికి ఒకరియందు సంతృప్తి విశ్వాస ముండవలెను. ఇండియాలోనున్న మంచి ప్రభుత్వమున కిది ముఖ్యము. మరికొన్ని ముఖ్యమైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను గూర్చి సత్యమూర్తిగారికి తెలియకుండ ఇండియా మంత్రి తన ప్రస్తుత ప్రకారము స్వరాజ్యవాదులు, అసహాయవాదులలో కొందరితో జరుపుచు రాజప్రతినిధిపక్షికు తెలుసుకును? గాకు ఇంతకంటే ఎక్కువ భయముగ నున్నది. ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములే రాజప్రతినిధికి ఇండియా మంత్రికిని జరిగిన అయినను భావంలో వ్యత్యాస ముండును. పదప్రయోగములో భేద ముండును. అవిధానమునే ఇంగ్లీషు కీతిగ తెలియజేసి యుండవచ్చును. ఈ వ్యత్యాసములను జాగ్రత్తగా చదివితో నొకదానిని సరిపోల్చి సంతరించి ప్రపంచములోనున్న కొందరు మేధావులు తారతమ్యముల సరయ జూచుచు, దీనివలన ఉపద్రవమేమన రాజప్రతినిధి ఇండియా పంతులు విధానములను గూర్చి వీరందరను తమ వ్యక్తమువచ్చి నెలల ఒకరికొకరు యభిప్రాయములను తెలియజేసి అర్థము చేయుదురు.

ఆలివియరు ప్రభువు కొందఱు జార్జిగారి రొసగిన ఉక్కుబుట్టల ఉపన్యాసమును గూర్చి తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి. ఈ యభిప్రాయములను అనేకవిధములగా వ్యాఖ్యానములు చేయుచుండెను. సంస్కరణములకు ప్రతిహతులగు క్రైస్తులు ప్రతినిధియందున్నదా యిదియు అన్నిమాటలను దప్ప ముచ్చటాయించు ఆయన సాగిరి దీనికేటి భారతరాజకీయ కేంద్రము ఒక విషయముగా అందరును అనుమానించవలసిరి. సందేహము లేదు. ముగ్ధు విషయములను గూర్చి పార్లమెంటులో ముందుగా ఈ ప్రస్తుతమును కార్మిక ప్రభుత్వము వారు తెలియజేయకపోవుట వీరికి ప్రత్యేక కక్షణముగ నున్నది. ఇట్లు ముందుగా పార్లమెంటులో తెలియజేయకుండ ముఖ్యమైన విషయములను గూర్చి వ్రేగా ప్రస్తావించుట ఈ ప్రభుత్వమునాటి మోస్తరుగ నున్నది.

సత్యమూర్తిగారి వ్రాసిన లేఖయొక్క అర్థము అర్థమును తెలియజేయవలసిన అందులో రెండోభాగము ముఖ్యమైనదిగా గాదా యిది ఆలివియరులను. దీనికి అనేకానేకులు గట్టిపరచుచును. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సమర్థించుట అర్థముజేయవచ్చును, ఇది సర్వపరిపాలనమునకు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము అవసరమును గూర్చియును అర్థముజేయవచ్చును. అందుచే ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును తీరేవేయలే సరి అర్థమును జేయవచ్చును. ఇది రచన విధానముగాదనియు ఏదో యాభిప్రాయముగ భావించి ఆలివియరు ప్రభువు అననవచ్చును. కాని అతని కేవల ప్రయోజనపేరికి అప్పుడే ఇండియాలో ఆసీతు హిమాలయము ఆలివియరు ప్రభుని లేఖను ట్టి సంస్కరణ మార్గము సంఘమువారు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును

గూర్చి ఆలోచింపవచ్చునని అనుమానముగలుగవచ్చును. అట్టి ప్రకటనమును గావించుచు ఇండియాలో భయము బయలుదేరినది. ఈ విషయమును గూర్చి స్పష్టముగ ముసల్మానులు ఎక్కువగా విచారించిరి. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునకును ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు గల సంబంధమును గూర్చి ఆలివియరు ప్రభుని యభిప్రాయ మెటులున్నను ప్రస్తుతము పరిష్కారమైన వ్యవహారమును మార్చు తలంపు ఇటువంటియు లేదని ఆలివియరు ప్రభువు స్పష్టముగ నిర్వచించవలెనని పీలు ప్రభువు గారు అడిగిరి.

ఆలివియరు ప్రభువుని ప్రత్యుత్తరము

మాంజేనుగారు ఆధికారములో నున్నపుడు, స్వరాజ్యవాదియగు సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడిరి. సత్యమూర్తిగారు ఏదో పలుకుబడిగల ప్రముఖుడను కొంటిని. ఇండియాలో బెకన్సూరుగారు సత్యమూర్తిగారి పరిచయమును సంపాదించిరి. జనవరిలో కార్మిక ప్రభుత్వము వారు అధికారమును స్వీకరించినపుడు కొన్ని యభిప్రాయములను తెలుపుచు సత్యమూర్తిగారు ముర్రుగారికి మిత్రభావముతో ఒక లేఖను వ్రాసిరి. ఈ సంగతులనే ఆలివియరు ప్రభువు పేర వ్రాయవలెనని ముర్రుగారు సత్యమూర్తిగారికి తెలియజేసిరి. సత్యమూర్తిగారు చ్చేసిరి. ఆలివియరు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమున ప్రయవేలు అని వ్రాయలేదు దానిని ప్రకటించు నుద్దేశముతో వ్రాయలేదు. సత్యమూర్తిగారి లేఖకు అది నిష్కాపట్యమైన ప్రత్యుత్తరముగ మర్యాదగ వ్రాయబడినది. నేను ప్రభువులసభలో ప్రభుత్వమువారి అధికారముతో వారి సమ్మతితోడనే ప్రకటించిన సంగతులనే సత్యమూర్తిగారికి వ్రాసిన లేఖయందు చూపించితిని. అయ్యది ఒక క్రొత్త ప్రకటనముగాదు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి నేను జెప్పిన సంగతులచే రాజప్రతినిధిని గాని, ప్రభువులసభవారిని గాని, కామన్సుద్ధవారిని గాని భారతదేశ రాజ్యాంగ నిర్మాణమును ఇప్పుడు తారుమారు చేయవలెనని నిర్బంధించుచున్నాడనను అర్థమును జేయుటకు పీలులేదు. వాస్తవికప్రాయమును మాత్రము నేను దీక్షింపజేసితిని. కొందరు ప్రతికాప్రవాదులకు గ్రీకుపదము 'ఏంటానిస్టి' అన్న అర్థముగా భావవచ్చును. ఈ మాట ప్రాముఖ్యము తెలియకపోవచ్చునని నూచించిరి. ఇండియాలో రాచకీయములందు ప్రవేశబెట్టువలెన ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యపు కేంద్రములు అసభ్యులను కలుగజేయవచ్చును. ఈ ఏర్పాటుల ప్రకారము రాజ్యమును పాలించుచో రసాభాసముగను సత్యమూర్తిగారి లేఖయందు వ్రాయబడిన వాక్యములు కొండులేటిలు భయముగూర్చి వాస్తవికప్రాయమును కనుగొనుటకు దోహదపడినవిగాని రాచకీయములకు సంబంధించినవి గావు. సత్యమూర్తిగారి లెట్లు తమ లేఖయందు వ్రాసిరి.

“మా నాయకులు సామ్యమనుపనులను ఆచరించెదరు. సమంజస్ ప్రవర్తనముగలవారు. హేతుజ్ఞులనుపన్నులు. సబబు గలవార. నిజమైన నామజ్యభాగ్యులను. గుర్తింపుటకు ఇష్టపడువారు” ముద్రానుగూర్చి వ్యవస్థ ప్రభుత్వము చెప్పరాని అసభ్యములను తెచ్చి బట్టించుచు మద్రాసు ఇండియాలో రెండవ అల్పయుగ పరిణామించునలయు సత్యమూర్తిగారు నూచించిరి. నేను క్రిందవరిలో ఇచ్చిన యుపన్యాసములోనే సత్యమూర్తిగారి ప్రత్యుత్తరము కాననగును. సత్యమూర్తిగారు మద్రాసులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మెట్లు పనిచేసినది తెలియజేసిరి. దానిజూడ స్వరాజ్యవాదులు ఇదివరకే ఈవిషయమై సంరంభము నారంభించిరిని శాసనసభలో జరుగు చర్చనుబట్టి గ్రహించితిని. స్వల్పసంఖ్యాకుల భయమును సరిగా కాపాడుట లేదనియు, ఆలోచించుట లేదనియు, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును చేరతో మద్రాసులో బ్రాహ్మణత్వము అంతరిస్తారముగ అందరికంటే ఎక్కువ ఒత్తులనున్నట్లు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును దుర్వియోగము జేయుటని స్వరాజ్యవాదులు ఆక్షేపించుచున్నారు. భారతదేశ పాలనమును గూర్చి అధికార ప్రకటనమును

గావించవలెనని ఇండియాలో ఆంగ్లేయ పాపాపాత్రులు గోరినవి. ప్రభుత్వమువారును, ఇండియాలో నున్న స్వరాజ్య పక్షమువారును, మరితర పక్షమువారును ఒకరితో నొకరు దగ్గరనాత్తుతో నుండుటవలన గాక ఇట్టి సంబంధ మెట్లుజేసిన బాగుండుననియు అట్లు సాధించుటకు ఏర్పాటులను రాజప్రతినిధి జేయుచున్నారనియు నేటి అధికార పక్షాత్తే లుపుచున్నాడను. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రతినిధులను మంచి ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునకు ప్రతిబంధకములని నా యభిప్రాయము. నేనట్లు సత్యమూర్తిగారిలో వాస్తవికప్రాయమును దెలియజేసినను నాతో ఒక్క క్రొత్త గాఢతప్ప మరెవరను ఈ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి ప్రస్తావించలేదు. శ్రీనివాసకృష్ణి గారి ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మద్రాసులో అన్యాయముగ నున్నదని ఆక్షేపించిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ గలుగజేయవలెననిగాని ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ఎత్తివేసెదమని కార్మిక ప్రభుత్వమువారి ధర్మయమెప్పుడును వలలో వేయుటగాని తీవ్రముగ ఆలోచించుచున్న ఇంగ్లాండులోనున్న స్వరాజ్యవాదులుగాని, భారతదేశములోనున్న స్వరాజ్యవాదులుగాని జేయుచున్నారనుటకు కొంచెముగూడ అవకాశము కనిపించదు. ఇంతవరకు సార్యభాముని ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సమర్థించుచున్న మై విషయము ఒక నిమిషమైన ఆలోచించలేదు. తల బెట్టలేదు. సత్యమూర్తిగారు ప్రతిహతు బ్రిటిషురాచకీయవేత్త యనుటకు ఏకారణముగూడ కనిపించదు. ఎవరను అట్లు నుటకు పీలులేదు. అసలు సత్యమూర్తిగారి లేఖ ఆక్షేపణీయమైనది గాకున్నను సత్యమూర్తిగారికి ఉత్తరము వ్రాసినట్లుకే కార్మిక ప్రభుత్వము వారేమైన భారతీయులకు లాభమును జేయవలసిరేమో యను నిందను మోపుటకు ఇంతకాదాంతమును జేయుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదులమీదను కార్మిక ప్రభుత్వమువారి మీదను ఏదో అక్షతులను వేయుటకు ఇట్లు సగము సగమువాక్యములు పత్రకలందు ప్రకటించి కలవరమును జేయుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదులకు రాజ్యాంగ శ్రద్ధ తగిలదు. వారి ప్రతిపత్తి కుండవలసిన విశ్వాసమును వరపలసి, తొక్కులను మనము గుర్తించవలయును. మితవాదులకంటే స్వరాజ్యవాదులను ఎక్కువ అపాహముతో జూడవలెనని మీరంతమాత్రము జెప్పరాదు. దానిని నేను పూర్తిగా ఖండించెదను. స్వరాజ్యవాదులు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు కష్టము గలుగజేయుచున్నారగాన వారిని మనము అపాహముతో జూడవలెనన్న నేను ఎంతమాత్రము అంగీకరించను. వారు సక్రమపద్ధతులనే అవలంబించుచున్నారు. అందుచే నేను వారిని ఖండించుటకు ఒప్పుకొనను. వారి పద్ధతులను నేను తప్పుచున్నారము. మనకు విరోధ మనుకొనుచున్నారము. అందుచే వారు క్రేటుబ్రతుకు శత్రువు లనుకొనరాదు. అట్టివారికి అంతమాత్రముగ ఏల వ్రాయవలెననరాదు. స్వరాజ్యవాదులు రాజదోషులని ప్రభుత్వాధికారులు కొన్ని జిల్లాలందు తలంచుట విచారకరము. సార్యభాముని ప్రభుత్వవిధానము మారలేదు. సవరణ గాలేదు. అసలు పద్ధతులనుండి వెనుకకుపోలేదు. ఈ విషయమై తన యభిప్రాయము తెలియజేసి తనయసమ్మతిని తెలుపుటకు అవకాశమును గలుగజేసినందులకు పీలు ప్రభుత్వంకెంతయు కృతజ్ఞుడనని ఆలివియరు ప్రభువు తెలియజేసెను.

కర్జన్ ప్రభువు

ఆలివియరు ప్రభుని యుపన్యాసమును రేపాయన చదివిన కొంత ఆయన గర్వపడవలసినదానివలె లేదు. విషయము బాగులేదు. ఆలివియరుగారు జేసినపని గృహస్థులకు ఒకరికొకరు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను వ్రాసికొనుటగాదు ఇండియా మంత్రికిని భారతదేశ అతివారాజకీయ వేత్తలను జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లివి. ఆలివియరు ప్రభువు వేదాంతతత్వములను ప్రకటింపగోరుచో ముక్కునూరిని నెమ్మదిగ తనగొల్పి జేయవలెనుగాని ప్రపంచ మంతటను ప్రకటింపబడిన ఉత్తరముల ద్వారా చేయురావని కర్జన్ ప్రభువు ఆలివియరు ప్రభునకు హితవోధగను.

తీర్మానము సుపసంహరించుకొనిరి

జర్జన్ మంత్రవర్గము

ముక్కుగారే మరల చాన్సిలరు

బెర్లిన్, జూలై 5 - హైదరాబాద్ గారే మరల చాన్సిలరుగ నియమింపబడిరి. హైదరాబాద్ బెట్టుచున్న ముక్కుగారే వారిపదవులందు భాగ్యవలెనని.

పెంచిమంత్రివర్గము

హోయటూగారి కార్యకర్తము

లండన్, జూన్ 2:—తక్షణము 'డిక్రిలాస్' కాసనములు ఆఫ్రికానుండి వచ్చినవి. సాయంత్రం ప్రభుత్వ మంగిళికిరించిన అగ్ని పుల్లపరిశ్రమ నాపక వరల స్థాపించెదరు. శ్రేణిహాలులైనవికసేవను తప్పించునవారు తప్ప ఇతరులు గుమింపబడుదురు.

పోపు దగ్గరనున్న రాయబారిని తొలగించెదరు. మత సభలకు సంబంధించిన కాసనమును ఎత్తివేసెదరు. రక్షకపని ఏమి లేదు ప్రజలను ఏర్పాటుజేసి వైనికలను క్రిందించెదరు. వాటిని సమితి బలమును, కార్యక్రమమును బలపరచెదరు. హేగ్ ట్రిబ్యూనులు, అంతర్జాతీయ కార్యాలయమునుగూడ బలపరచెదరు. రష్యాతో మామూలుగ సంబంధమును ప్రారంభించెదరు. దాస్ నివేదికమును ఎత్తివరకులు లేకనే అంగీకరించెదరు. రూరవిధానమున జేయబడిన కట్టుదిట్టములను అమలు జరిపినగాని, అంతర్జాతీయపాలనమును ప్రవేశపెట్టినగాని ప్రస్తుతము రూరను భారీజేయుట సాధ్యమని హోయటూగారు జెప్పచున్నారు.

స్థిలకు నియోజకాధికారము

స్థిలకు 21 ఏండ్ల పూర్వము వారికి నియోజకాధికారము నీయుటకు స్థాయిసంఘమువారు (కామన్సుస్) నిశ్చయించిరి. కాత్మికసభ్యుడు విలీయం ఆడంకేగారు ప్రవేశపెట్టిన పీఠిలు ఎమెండుమెంట్లుచట్టమును ఆలోచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 21 ఏండ్లను వో టులనీయు అధికారము నీయగోరుచున్నారు. ఏమయిన లోపములున్న సవరించుటకు ఈ చట్టమును జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలె నని ఆగ్రహ హెచ్చరికగారు స్థాయిసంఘమువారికి జెప్పిరి.

లీకమిషనునివేదికము

త్వరలో అమలులోబెట్టవలెను

ఈసమావేశములో అసెంబ్లీవారు ఒకమిషనుగూర్చి ఆలోచించుట కవకాశము కల్పెదరా యని ప్రభువులసభలో పీలు ప్రభు ఎదుగ లీకమిషనుగూర్చి రీడింగప్రభువు సాధ్యమయినంతత్వరలో అసెంబ్లీవారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయునట్లు చేయవలసిన పనినంతయు జేయుననియు ఈమిషన్ మై జరుగుగ ఆలోచించవలసిన రీడింగప్రభువుతో జెప్పెదననియు ఆలివియరుప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

సింగపూరు నౌకాశయము

నిమిత్తము సమకూర్చబడిన సరకుల నన్నిటికీ విటిఫై ప్రభుత్వమువారు విక్రయించెదరటం.

రోడ్డువైకి కేంద్రీకరణము

తురుమ్మలకిలవరము

ఇటలీలో యుద్ధము గలుగునా?

లండన్, జూన్ 3:—రాత్రి 11-35 ఒకసంక మసాలు రాయబారులు, చెడనుండుట ఈసమయముననే ఇటలీనేనలు హోడిషియాలో కేంద్రీకరణములయ్యుతున్నట్లు కలవరమును గలగజేయుచున్నది. అంగోరాకు తొందరగ ముగ్గువైకి హోగి ఏగేను. అంగోరాసభను సమావేశము జేయనున్నారని తోచుచున్నది. ఇటలీలో రిక్విరె యుద్ధము రావచ్చునని ఆపుడే వార్తాపత్రికలు చుప్పించుచున్నవి. ప్రభుత్వమువా రివేణితులు ఎటులు తట్టసేయవలసి తెలియజేయవలె ననుచున్నారు. అంగోరాప్రభుత్వమువా రిక్విరెను రెరవేర్చుట కష్టము. ఇంతాజేసి ఇదంతయు ఉత్త అవాది యగనని అంగోరావారి యభిప్రాయము.

పెంచి వైమానికుడు కొరియాకేరెను.

రైసుసమస్య

ఆర్కినిపులు నివేదికమును ఒప్పుకొన్న నే రైసుప్రదేశమును రక్షించుటకు వీలగునని ద్వారా పూర్వముగారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషుగృహనిర్మాణ విధానము

ప్రభుత్వవిధాన నిర్వచనము

లండన్, జూన్ 3:—ప్రభుత్వమువారు 250,000 ఇండ్లను 15 ఏండ్లలోపుగ నిర్మించెదరు. 1925 లో 9000 ఇండ్లతో ప్రారంభించెదరు. 1934 లో 225000 ఇండ్లను పూర్తిజేసెదరు. 1924 జనవరిలో నున్న గరలప్రకారము ఇటీవలను విక్రయించెదరు. లాభము తీయకుండా కాసనము. చేయబడును 40 ఏండ్లవరకు సాలుకు 9 పౌనులుచొప్పున ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేసెదరు కొన్ని సంవత్సరముల కొకసారి పరిశీలనలుబట్టి ప్రభుత్వసహాయమునుగూర్చి ఆలోచించెదరు.

సామాజ్యమందున్న లోహసంపదను ఇభివృద్ధిజేయుటకు లోహసభను సమావేశముజే సెదరు. ఇదివెంట్లలో జరుగను.

వియన్నా దురంతము

హంతకుడు హంగరీవార్సులను కాల్చినట్లు ఒప్పుకొనెను ప్రజల దౌర్భాగ్యమునకు చాన్సిలరు త్రిరవాది యగుటచే కాల్చితినినెను. తనతో ఎవరును జేరలేదనెను. తాను సాంఘిక ప్రజాస్వామ్యసంఘమునకు జెందిన వాడనని అంగీకరించెను కాని చాలకాలమై రాచకీయప్రచలనము మానుకొంటిననెను. చాన్సిలరుకు వెమ్యుడిగ నున్నది బ్రతుకవచ్చును.

భారతదేశ తేయాకు పరిశ్రమ

అనుకూలముగ నున్నది. 4 శేండ్లకింద గలిగిన చెడ్డకాలము మరల రావచ్చునట్లు. అందుచే జాగ్రత్తపడవలెననుచున్నారు. పూర్వముకంటె ఇప్పుడు ఇండియా లో రాచకీయ పరిశ్రమలు ప్రజలవైఖరి బాగుగ నున్నది. స్పృహికరముగ నున్నది. కార్మికప్రభుత్వమువాకు తేయాకు పన్నును తగ్గించి తేయాకు పరిశ్రమకు సహాయము జేసిననియు రష్యా ఇండియా తేయాకును చాలవిస్తారముగ గోరుచున్న దనియు ఆలివియరుప్రభువు తెలియజేసెను.

ప్రభుత్వవ్యవసాయవేతనముల చట్టమును కామన్సుస్సభ వారు రెండవసారి ఆమోదించిరి.

మ్యాండేటు అనగము

మెససామెయిలో మ్యాండేటుపద్ధతి ఫలింపదనియు మ్యాండేటుపద్ధతి విస్తరించదనియు, తగ్గననియు చాలవరకు ఏదోమార్పుగ నుండుననియు మిల్లరుప్రభువు తెలియజేసెను.

భారతదేశము - హెల్మమురాలు

లండన్, జూన్ 1 ఉదయం 5.15:—ఇండియాకు హెల్మమురాలు ఒకసంవత్సరములో వచ్చునని గాంధీగారు ఆసించిరి. నేను అట్లు కాలనిర్ణయమును గావించను. ఇండియాకు హెల్మమురాలైన రావలెను, లేదా విప్లవమైన జగగవలెనని బిసెంటు గారు రిని.

కార్మిక ప్రభుత్వముపడిపోవును

ప్రభుత్వవిదేశాంగవిధానము

పోస్టాఫీస్ బీగారి యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 4:—ఉదయం 12.30 ఈసంవత్సరము మద్రాసునాల్లగారి ప్రభుత్వము పోవలెను. తప్పదు, కాని కొన్నిన్నికలవలన ప్రాతఃఫలితములే సమకూరును. పార్లిమెంట్ ఫలితములే గలుగును. ఇంగ్లండులో కార్మికప్రభుత్వము ఎంతకాల ముండునది జయర్నేలుడి ఇటాలియాపత్రిక విలేఖరితో పోస్టాఫీస్ గారు తెలియజేసిరి.

విదేశాంగవిషయములు

కన్నుముట్టుకొనకు నామాలకాకి రును రోజులు పోయినవిని పోస్టాఫీస్ బీగారు విదేశాంగవిషయమును గూర్చిజెప్పిరి. అన్ని దేశములకు తమకష్టమైన ప్రభుత్వమును అవలంబించుటకు కార్మికప్రభుత్వమువా రంగీకరించెదరు. అందుచేతనే సీనియరు సోలిగారివలె మేముగూడ రష్యాప్రభుత్వమును గుర్తించితిమనిరి.

ఇటలీపట్ల అర్థింతమైతిని పోస్టాఫీస్ గారుగూపిరి ఇటలీపట్ల మాభావము పూర్వము వలెనే మైత్రిగ నున్నదని. దీనిని ఇటలీవారు తెలిసికొనవలెనని కోరుచున్నార మనిరి.

పతావరణస్థితి

1924 సం॥ జూలై 5-వ తేదీ గురువారము

దేశము	గత 24 గంటలలో అర్జిఫిక్రమము	గత 24 గంటలలో అర్జిఫిక్రమము	గత 24 గంటలలో మృత్యు	జూన్ 1-న జేడినంతి మృత్యు	జూన్ 1-న జేడినంతి వాడుకసామగ్రి
గోపాలపురం	92.7	8.2	...	0	44.66
విశాఖపట్టణము	10.4	86.0	...	0	87.09
కాకినాడ	10.4	83.1	...	0.14	89.09
మచిలీపట్టణము	113.2	86.4	...	0	41.59
కర్నూలు	1.46	88.8	...	0	26.01
బళ్లారి	99.3	77.7	...	0.25	20.51
కడప	104.6	84.7	...	0.04	81.28
నెల్లూరు	106.3	86.1	...	0	87.98
మద్రాసు	103.8	83.0	...	0	50.74
కడలూరు	97.6	80.2	...	0	52.94
నీలము	90.5	72.9	...	0	89.80
కోయంబటూరు	76.7	66.8	2.26	2.72	22.29
తిరుమనూల్లి	94.8	78.8	...	0	88.18
కాగపట్టణము	98.1	79.7	...	0	54.98
మధుర	91.1	72.8	0.12	0.12	88.58
పాంబట్	93.0	81.2	...	0	87.00
తిరువల్వేలి	...	...	0.15	0.15	28.34
తిరువేంగుడ్రము	80.0	71.8	2.89	8.19	64.51
కొచ్చిన్	...	...	...	...	114.51
కాలికట్టు	...	...	...	...	117.16
మంగళూరు	...	...	...	...	125.68
రెంగునూరు	85.1	68.1	0	1.16	28.87
మెరకార	70.8	61.0	1.76	8.14	125.46
కొడైకనల్	50.2	51.8	1.04	1.28	62.16

సర్కారులు:—ఆకసము కొంచెము మేఘావృతంజై యున్నది. కాకినాడలో ఆర్ద్రత తక్కువ. మచిలీపట్టణములో గూడ చాల తక్కువ. పగటివేడిమి 8.4 నుండి 12.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో 5.5 మచిలీపట్టణములో 4.5 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

దక్కణ:—ఆకసము మేఘావృతంజై యున్నది. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి 5.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి కడపలో రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—ఆకసము కొంచెము మేఘాచ్ఛాదితమై యున్నది. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 8.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్య,

వారాహరాత్రుజ్ఞానం.

పోర్చుగీసు వైమానికులు

కలకత్తానుండి ఆక్యాబు పోవుట

1లకత్తా జూన్ 4:—కెప్టెన్ బ్రిటో నెయిను రెఫ్టి సెంటు కలకత్తానుండి నేటియందం 5-10 నిమిషములకు ఆక్యాబుకు బయలుదేరిరి. కలకత్తాలో నున్న పోర్చుగీసు వైమానికాంగణము యిందో పోర్చుగీసు జాతివారను శుభ్రమునిట లుట్ పిచ్చిగా నిచ్చుటకు వచ్చియుండిరి. వీరు గాన్వియా యను తమ మెకానిక్కు వచ్చువరకు ఆక్యాబులో నందురు. ఈ మెకానిక్కు కలకత్తానుండి ఆక్యాబు పోవుటకే నేటి యందంజయమున రైలుబండి పెక్కి చిట్టగాంగుకు పోయెను. కెప్టెన్ నెయిను ఆక్యాబునుండి హెకాయాకు ఏరారి పోవలెనో నిశ్చయించుకొన లేదు. ఆయన రింనూనులో దిగువదిక నరాని బ్యాంకాకు పోవునది ఆక్యాబునుండి బయలుదేరునట్టి వారాహరాత్రుజ్ఞానంబట్టి యందును. (ఆ 12/)

సౌతిండియన్ రైల్వేస్

ప్రపంచములో శాశ్వత కనంఘమువారివలన
సమైజ్యముగ లేదు

లోక్ సూపర్మెంటుగారి నోటీసు

పొడవూరు, జూను 4:— జిల్లా లోలో నూపర్మంటు
రైవాట్టుగారి వాటలో నన్న యాదిగురునోటికి వనివాం
క్రిందు ముఖ్యప్రదేశములలో ఒంటించబడిన:— మంగళ
వారము జూను 6వ తేదీన 12 గంటలకు మైస్సూరుగల్గు వచ్చి
తెలియజేసినోనియెడల ప్రస్తుతము వనిలోని రాకపోయిన
జూ 8వకును బెసింపుడికింగున పనిలోనికి రాలేదని నేను
మమ్మనను: కాని నిన్నటిది:మన రాకపోవుట మూర్తము సెలవు
నిలబెట్టబడిన తరువాతిగా పరిగణింపబడును.

చేసినప్పుడు నాకునే ప్రస్తుతపరిస్థితులు సంభవించి నవని
నా, ఆదాయము మీది నాణ్యతలుగా నుండవలసవారి సలహా
లను పొందేందుకును కలగనే యిట్టినితి సంభవించిన దనియు
నమ్ముచున్నాను ననక, రైల్వేసంపాదకుగా నుండియు తమ
వనస్సంస్కృతిలకు కుదిరానివి పోతుండవలసవారి నభతను మూచి
యొడవగా సంపాదించి యురకుండ కాలకు. అట్టివారిని తిరిగి
పనిని జోరచ్చును వినుచున్న వైయధికారులకు నవనితను
బడును.

తెలియదును కల్లున నావునవాండు నాడ కనిశానికే
రాత్రున నీకు నమ్ముచున్నాను; నావున తినివంక మంది
పనిలో ప్రజేకంపనలచి కాని నాకు నమ్మకమును నమావారును.
తెలియజేసియుండెను నావునను తిని తెలుచుటకు సంసిద్ధుడను
గా నున్నానుని యందుమూలమున తెలియజేయుదమైంది.

కావున వచ్చువావులో పని మానివేయుట కార్మిక సంఘముచేతలన జరిగినది కావని కవచము ఎన్నది. ఈ సంఘము వారు జిద్దరును, దుపాఠ్యముని కనినండి తొలగించిరి. సంఘముపని కన్నీయనను మే. స్త్రీ సహాయమున అనంత పెక్కితర పేర్ల సరీసర ఆను బాగుటనవానిచే ననుకవచమున్నది.

అండ్లయి-డియను పైరుమనులుపనిచేయుచున్నారు
 ప్యాసెంజరు గుడ్డు రైలుజంక్షన్వీయాను అండ్లయి-డి
 యను బాగుపనిజాగ్రదచే నడుపబడుచున్నవి.

తెలుగు భాషావర్ణమంటే ఏమంటుంది? సి. పార్థసారథి, పైతృహారము, సి. వి. డి. డి. హ్యూట్ యిన్ ఫ్యూరర్ జెనరల్, పైతృహారము, సి. పార్థసారథి నూపర్నంటు ఇ. వి. తాతా, తాతా నూపర్నంటు యిన్ ఫ్యూరర్ జెనరల్, పైతృహారము, సి. పార్థసారథి నూపర్నంటు యిన్ ఫ్యూరర్ జెనరల్.

జిల్లా లోకొనూర్ రైలు రైవాల్సాగాతో కూడ
జిల్లా కలెక్టరును పాటుగాని తినిగిని వర్తమా
పులొ మూలగా కొమ్మ కుంబడిను. నెలవునుడి రాకు
నిన వవాల్సా మరాను కన్నయవనను నేను విచ్చిరి.
వారి పొరుగున వారు వచ్చిట్లు లోకొజిల్లా నూర్నైలుకు తెలి
యజేసెను. వా రెద్దరును రైల్వే పోలీసు ప్రేక్షకును తినిగిని పొలి
కు దొడ్డుకు వారిని తినిగినుకును వీలగునట్లుగా ప్రేక్షకులొనే
యొంచుడిరి. తరువాత వారిద్దరెద్దిరిగిగరునుండి తాలాకుగారు
ప్రేక్షకులును తినిగినిరట. నిదేదబ్బాళును బొంగుదొడ్డి
యొను వాపుళును పోలీసు వారిచేతగిరింప నున్నది. (అ. వె)

२००

లోకాంశోరుమేను ప్రకటన

సమ్మోదారులు కష్టములు చెప్పకొనకుండు మాను
కొనుటచే 7 గంటలలోగా చేరకున్న పనినుండి
హరిగింపబడుదురు

సేభా, జాను రి:— నిన్నటి దినమున సౌరిండియన్
రైల్వే లోకో జిల్లా మాజురైలు ప్యావెంజరు బండిలో ఇ
చ్చోడికట్టి లోకో, ఫోరుమానలో మాట్లాడెను. నిన్న ఉద
యం 10 గంటలకు సౌరిండియన్ రైల్వేయేజెంటు చెప్పియు
న్న యన లోకో ఫోరుమాను సమ్మేదారులకు శుభ్రుంది శుభ
కును పంపెను:—

పాదమారు నేలములలో పాపులలో పనిచేయువారను
 స్త్రీమనులలో పనిచేయువారను ఈక్రింద వ్రాతబడినవివారికి రె
 లియజేయవలెనది. తమ కష్టములను గురించి చెప్పుకొనవలెనది పని
 నిచాలించుకొనిరి. కావునను, జిల్లా లోకో నూకర్నంటు పని

లోనే ఉన్నప్పుడు అటుగా అట్లు చేయటం నిరాశరీరించిరి. కావునను, చట్టములకు భిన్నముగా ప్రకర్తించినందున వారు పనినుండి తొలగింపబడుదు రని యిందుమూలమున తెలియజేయడమైనది. 4-8-1924 తేదీన 7 గంటలలోగా పనిలోని కైరైతే రాజ్ వారందరికిని ఇది అనుకర్తించిన. ఈపోటీకు నమ్మకదారుల లో అందరికి పంపబడెను.

లోకొఘోరుమాను వారిని పనిలో చేర్చుకొనుటకు
 పీలు లేదని మేజిస్ట్రేటుతో చెప్పట

శ్రీమహానులును ఘోష్టరులును పనిలో చేరుటలేదు

నిన్న సాయంత్రమున పోలీసు యిన్స్పెక్టరుతోను ఒక
సాక్షింబుతోను కలిసి లోక ఆస్తి ప
నీ మోస్త్రీలు పైచనుతువచ్చి లోకోవెడ్డు
గద్దకును కంపెనీవారి యిరర కార్యాలయముల వద్దకును
పోయెను. వీరిందయి లోకోపోరుమానుతో మాట్లాడి, లోకో
పోరుమాను 7 గంటల కాలమున గడచిపోయినది గావున వారిని
వదిలో చేర్చుకొనజాలననియును, ఏజెంటుగారి యొత్తరువులన
తఃచేతము కట్టితేయబడి యున్నదినియు చెప్పెను, అదియు
గా ఏజెంటు కచ్చిన త. తినినూడి జూచెను. పైరుమానును
కార్యరేణి ఫిలిరుమున ఇంకను వదిలో ప్రవేశింపలేదు.

సమ్మేదారులు అనుభవింపవలసినదే నని లోకో

సూపర్నెంటు చెప్పచున్నాడు

ఒక సభను ఏర్పాటు చేసిరి. అచ్చటి సమ్యక్దారుల తమ కష్టములను గూర్చి తమతో చెప్పుకొనలేనియొ, కొన్ని కష్టములను అభి వేషముతో చెప్పుకొనలేనియొ, వారి కారణాలేమింద సమ్యక్జ్ఞి గాని అనుభవించరనిపడే యనియొను లోకోజ్ఞి నూపర్చుంటు చెప్పెను. లోకోజ్ఞి నూపర్చుంటి చ్చటనే యుక్తాదు. తాదీవ తయొ నిచ్చటనే యుండును.

షేక్స్పియర్ కన్నీయవ్వునుల విచారణ

శ్రీ శ్యామల సమయ సస్త్వరు పరాభవ గారి
ప్రమాణపుతిక

కోయిలత్తురు, బాను 4:—గ్రీకుగారి యెదుట విచారపడుటకు పాదమారు ౩ ర్థిక సంఘ కార్యదర్శి కన్నెయప్పన్ పేరు మరలలు (వైదుషీస్త్రి) బ్రాహ్మణుడు) తిసిగొరబడిరి. దీర్ఘాబ్ధి మోక్షియు మొదటిసమాచారప్రకాశకుని తిలకించి రైత్యులను నిలువించునైకత్తురు పిరభన్ గారి ప్రమాణ సుత్రికుని రికార్డుచేసెను. అందులో ఈవిధముగా చెప్పబడియుండెను:—

పోడినూచా రై త్రవనివారిదే నమ్మేయొకటి జరిగెను. ఈయద్దరు మనఘృణను దానికి మాఖ్యకారకులు. తిమిలోచేరిన మనఘృణతో వీరు జోక్యమా కలిగించుకొను చున్నారని మెప్పుటకు సాక్ష్య మాన్నది. వీరిని వైదుల్లో నుంచు పోయాయెడల తప్పుకాంతికి భంగము కలుగును.

కనియ్యము సాక్షిని ప్రాముఖ్యత చేయదలంచెను. కాని దానికనుగుణి యాయబడలేదు. పూచీపెత్తి లిచ్చువారెరైన నున్నారాని అడుగడగా ఇద్దరును అనునమృత రావలె నని చెప్పిరి. తరువాత డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు వారిస్థితినిగూర్చి ప్రశ్నించెను. మేజువరారు తమ ప్రావిడెంటు ఫండులో రు. 800/- ఉన్నదని చెప్పెను. కనియ్యముకు రు.1000/- ఉన్నది. మేజిస్ట్రేటు ఇందుకు సాక్ష్యమును కొరగా సాక్ష్యము కనబడలేదు. ఇద్దరును మూడుదినములు కైదులో నుంచబడిరి.

(3. 13)

నేడు వ్యవహారము పరిష్కారము కావచ్చును
 ప్రేమను ప్రదేశమును తొలగిపెట్టుట పోలికగా రింకను
 రక్షించు చున్నారు. వ్యవహారముల ననుసరించి చున్నారు. వ్యవ
 హారముల ననుసరించుగా పరిష్కరించుటకు ప్రేమనీ స- మేజ
 స్త్రీయై కార్మికులతో మాట్లాడ దలంచియున్నాడు. నమ్మి
 దారులు తమ తిరుగుత తో నూకర్పించుతో మాట్లాడు
 తుట ఒక కక్షిణముగాని మరియొక బంటితారాని గాని ఏర్పా
 డుచేయుట నని తలంచుచున్నారు. నేడు వ్యవహారములు పరి
 ష్కారము కావచ్చును.

పంజాబునుండి మనుష్యులను తెప్పించెదమని

అధికారులు చెప్పుచున్నారు

తమ కీడునువ్వు బక్కరలేవనియు తంజాబునుండియును
 ఉత్తర హిందూస్థానములొని యుత్తర ప్రదేశములనుండియును
 మనుష్యులను తెప్పించెద మనియును అధికారులు చెప్పుచున్నా
 రు. పరిస్థితులు కొంతనుకూలముగా నున్నవి. గూఢ్యబండ్లతో
 సహా రైలుబండ్లు నడచుచున్నవి. సేలమునకు నామకలద్యారా
 మోటారులమీద ప్రయాణికులు విశేషముగా వచ్చుచున్నారు.
 నవ్వుయ్యోప దార్థముల పార్శ్వము మోటారు బస్సులతో పంప
 బడుచున్నవి. (అ. తె.)

బహుమతి. (అ. ౧౦)

తీరువాంకూరు శాసన సర

ప్రభుత్వ కార్యకమము

తిరువనంతపురం, జూను 4. — తిరువాంకురు శాసన
సభ దివానుగారి అధ్యక్షులను సేతు 11.30 గంటలకు సమావేశ
మయ్యెను, అసభికారులు కొంతసేపు జేసినపిమ్మది విన్నవితానియు
న్నగువానికి 80518 రూపాయలు డివిడెంట్ ట్రాంక్షన్ లంగీక
రింపబడెను. విన్నూసమునుల నిబంధనలసవరణ బిల్లు, తిరు
వాంకురు సెల్యూరీ బిల్లు, రిఫర్మేటరీ న్యూక్లీ బిల్లు, మైకోర్టు
నిబంధనల సవరణ బిల్లు, విస్తారముల సవరణ బిల్లు లన్నియు
తుపకు అంగీకరింపబడినవి. తిరువాంకురుగనులు, లోహములకు
సంబంధించిన బిల్లును చిట్టల నిబంధనల సవరణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబ
డినవి. యీ యిరువది నాలుగు బిల్లులను ప్రవేశపెట్టబడిన
విషయములను గూర్చి ప్రభుత్వ కార్యక్రమము ము
గిసెను. చురల శాసనసభ కలెవారము సమావేశమగును, ఆపుదు
అసభికారుల సంఖ్యను కార్యక్రమము చర్చింపబడును.

(७॥ ८॥)

హిందూమతసంరక్షణ

కాశ్యపుర (శ్రీ) శంకరా చార్యులవారి

ఉత్తర సాహిత్యము

పూనా, జూను ౪ — “వసంతోపన్యాసావళి” సందర్భమున కార్చేర్ల మీ శ్రీశతక రాచార్య బ్రహ్మశ్రీ ముర్తోతి గారు హిందూమత సంగ్రహమును గూర్చి ఉపన్యాసమును గావించిరి. ఇప్పుడున్న భావసంక్లెష్టములను యీరక్షణవిషయమును గూర్చి చర్చించు నవసరము గల్గెను. ‘ఆవ్యవర్తకహానము’ అనునది చాల వరకు పోయెను. అన్ని మతములను మంచిపని హిందువులమత మగు వెదల యితరమతములలోనికి మారి మోక్షము నేల బొందరాదని గూడనందురు. అన్ని మతములను మంచిపని హిందువులు తలంచుమాట నిజమేగా’ యేదో ఒకమతమునంగీకరించిన నానికే అట్లుండునని ఆయన చెప్పెను. హిందూమత మొక్కటే మోక్షము నిచ్చుననియు అందుచేత ఆది ప్రపంచమునందు విస్తరింపవలెననియు యెప్పుడును అభిప్రాయపడలేదు. ఆయన హిందూమతాధిక్యమును దెలిపి చెట్టును నీళ్లుపోసి పెంచినట్లే దీనిన రక్షింపవలెనని కోరిరి. అందురును హిందూసభలో జేరి ప్రేమ నూత్రముపై ‘సంగతాః’ ఉద్వేగమును నడుపవలసినదిగ ఆయన విన్నవించెను. (అ.ప్రెస్)

చాబరు అకాలీ కుట్ర కేసు విచారణ

పబ్లిక్స్, పాసిక్వారు నివేదనము

లాహూరు, జూను 4:—బాబరు అకాలీ కుట్రకేసు కేంద్రముకేయిలలో లాహూరు సెషన్సు జడ్జి మాఫు గారిచే నేడు విచారణ ప్రారంభింప బడెను. పట్టికు ప్రాసిక్యూటరు డి. బి. పిండి దాసుగారు ప్రథమమున కేసు విషయములను ముఖ్యమగు నామిని నివేదించి ప్రారంభించిరి. బాబరు అకాలీలు బహిరంగ మాత్రము దొంగతనములు జేయుచు విప్లవమునకు బయలుదేరినని పట్టికు ప్రాసిక్యూటరు జెప్పెను. వారు బహిరంగ ముగ దౌర్జన్యమును బోధించుచు రాజభక్తులు వారిచేతులలో దక్కినది చెప్పించుచుండిరి. వా రిస్కారఫూతుక ప్రచారమును తుపాకులు బొంబులు మున్నగు భయంకరసాధనముల సహాయముతో జేసిరి. ఈ కేసును 50 మంది సాక్షులతోను అన్ని డాక్యుమెంటులతోను ధ్రువపరిచెదనని ఆయనచెప్పెను. ముద్దయిలకు న్యాయము జేయుటకై ఫిర్యాదీతరపు సాక్ష్యము పోలీసు లిట్టిడిచేత బలవంతముగ తచ్చినదనకుండను ముద్దాయిలు మేజస్ట్రేటును క్రాసుపరీక్షిజేయుట కవకాశ మియ లేదనకుండను సెషన్సులో కమిటుజేసిన మేజస్ట్రేటును సాక్ష్య మిచ్చుటకు ఫిర్యాదీతరపువారు పిలచిరి. కమిటుజేసిన మేజస్ట్రేటు, చచ్చినతరువాత పరీక్షిజేసిన వైద్యుల సాక్ష్యమును రికార్డు చేసినదానిని కోర్టులో జదివిరి. కోర్టువారు రేపటికే వాయిదావేసి లేచిరి.

ఈ కేసు మూడు నెలలు జరుగుననియు కోజును విచారించబడుననియు డెలియచున్నది. ఈ కేసులో 21 మంది అప్రమరులు గలరు. వీరల ప్లేటు మెంటులు రేపటినుండియు దీసి కొనబడును. పోస్టుమార్టం పరీక్ష జేసిన హోషియారు పూరు సినిలు సర్జను డాక్టరు చివ్కలూలుగారు కోర్టులో సాక్ష్యమిచ్చుటకు పూర్వము చనిపోవుటచేత ఆయన సాక్ష్యము సరియైనదిగాదని ప్రోసీక్యుటడెను.

గుంటూరుజిల్లా ఖర్చు బోర్డు

1924 నా 12 శతాబ్దము మొదలు 9-1 నా
ఏప్రిలు 30 తేదీ వరకు జమ అయ్యే లెక్క

జమ		
1 ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు	7500	0 0
2 గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము	2482	6 0
	9982	6 0
3 ధరావతులు (హక్కుదార్లనుండి)	1490	0 0
4 ఇతరులవల్ల జమ అయ్యినది:-	2091	14 5
5 ఆదాయం		
ఖర్చునైన ప్రస్తుతములు (నగదు ఆదాయం)	2145	15 9
హక్కుదార్ల ఆదాయం	12620	12 6
ఏనుగులు	248	4 6
నూలు	220	6 3
టోపీలు	29	6 0
జెండాలు	8	11 0
	17273	8 0
	29897	12 5

ఖర్చు		
ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు ఖర్చు	500	0 0
ప్రస్తుతముల కొనుగోలు	16818	6 8
ఏనుగులు	277	14 6
నూలు	258	12 3
పత్రికలు	11	14 9
దూది	465	5 9
గాంధీటోపీలు	84	3 9
జెండాలు	88	11 9
	17893	5 3

ఆక్సు ఖర్చులు		
స్టేషనరీ, పోస్టేజీ, తీతములు, ప్రయాణపు ఖర్చులు		
అద్దె, అప్పు, సాదరు ఖర్చులు		
వైరా	582	4 11
అద్దకరీ	885	13 0
హక్కుదార్ల కమిషన్	240	6 0
హక్కుదార్ల ఇచ్చిన వస్తువుల బాకీలు	6284	13 4
వస్తువుల కొనుగోలు నిమిత్తం యిచ్చిన ఆదానములు	897	8 11
దూదియేటలకు అడ్వాన్సు	1474	6 4
నూలునడికించు నిమిత్తం యిచ్చిన యేనుగులు	69	12 6
ఇతరులవల్ల రావలసిన బాకీలు	711	2 0
గుజరాతు పాంథిక సమితి		
వారికి పంపిన వి. పి. నిల్వ	201	15 0
ఆంధ్రప్రదేశ్ లెగిస్లేషన్ వద్ద	162	7 6
నగదు చిరానిల్వ	403	2 8
	555	10 2
	29899	12 5

ఇటికాల సూర్యనారాయణ

మద్ది వెంకటరంగయ్య

కార్యదర్శులు

4-1-24 నుండి 30-4-24 వరకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క ఆదాయవ్యయపట్టిక

వ్యయము		
స్టేషనరీ	72	12 0
పోస్టేజీ తంతినార్లు	201	0 0
ఆక్సుచిల్లరఖర్చులు	40	12 6
ప్రచారఖర్చులు	207	4 3

ప్రచారక శీతములు	1668	4 4
ఖర్చు ప్రచారపు ఖర్చులు	57	0 0
జాబ్బులు	15	5 0
మోటారు ఖర్చులు	428	11 6
పెన్సిలులు	181	0 6
మోటార్ ఆయిల్	82	8 0
వారాపత్రికలు	18	8 0
ఆక్సు శీతములు	370	7 0
ఆక్సు అద్దె	60	0 0
గాంధీసంతకము	98	14 1
అమ్మపనులు	281	7 9
రాటుములమరమ్మతు	0	2 0
తాలూకాదార్ల వద్ద నిల్వ	551	0 2
ప్రచారకులకు అడ్వాన్సులు	34	0 4
ఇతరులవలన రావలసిన బాకీలు	2333	4 0
గతసం॥ ప్రత్యేక నిధుల నిల్వలు	282	8 0
సహాయములు	697	10 3
గతసంవత్సరము ఖర్చు స్టోర్స్ వస్తువులు	227	1 4
మోటారు కారు	2801	6 0
"అస్పృశ్యత" గ్రంథములు	33	2 0
వేదకాలనిర్ణయ గ్రంథములు	44	0 0
ఖజానా ఇనుప పెట్టె	116	0 0
గుంటూరుజిల్లా ఖర్చు బోర్డుకు చెల్లుబాడి	2482	6 0
	4976	14 0

జిల్లా ప్రత్యేక నిధి	180	0 0
కానినాథుని నాగేశ్వరరావుగారికి పంపిన గాంధీ పూజానిధి	1651	12 0
న గదు నిల్వ		
గుంటూరుజిల్లా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులో	475	0 0
చిరానిల	198	8 5
	15291	11 5

ఆదాయము		
గతసంవత్సరపు నిల్వ	117	2 11
పాత లెక్క బాపతు అడ్వాన్సు మొత్తం		
బాకీలు వసూలు వైరా	9308	2 4
తిలక స్వరాజ్య నిధి	837	11 1
మోటారు ఫండు	600	0 0
జాతీయ పాఠశాలల పతనీయ గ్రంథములు (వ్రాయబడు ప్రత్యేక నిధి)	500	0 0
దేశరాధిక బృందమునకు రాష్ట్ర సంఘమునుండి విరాళము	1140	0 0
గాంధీపూజానిధి	1686	4 4
పల్నాడు గోశాల నిధి	90	0 0
ఇతరులకు యివ్వవలసిన బాకీలు	223	1 5
ప్రచారకులకు యివ్వవలసిన బాకీలు	507	4 4
చిల్లరవసూలు	0	12 0
ఇతరవసూలు		
స్వరాజ్య పతకములు	1	14 0
కోసంకి జానకీరామయ్యగారు	1	0 0
ప్రజ్ఞు విశ్వనాథంగారు	0	8 0
అనంతపురం టౌనునివారణనిధి	2	0 0
గ్రామసంఘములు	765	15 0
	1529	11 5

వడ్లమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు,
14.5.24 జిల్లా సంఘ కార్యదర్శి.
* * * * *
గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క
4-1-1924 మొదలు 31-3-24 వరకు

జమ ఖర్చు లెక్క		
గత సంవత్సరపు నిల్వ	117	2 11
ఇతరులకు యివ్వవలసిన బాకీలు	786	0 8
పాత లెక్క బాపతు (1923సం॥) అడ్వాన్సు మొత్తం		
బాకీలు వసూలు, తిలక నిధి వసూలు వైరా మొత్తం	9115	0 4
తిలక స్వరాజ్య నిధి	290	6 7
మోటారు ఫండు	600	0 0
జాతీయ నిధాన పతనీయ గ్రంథముల నిధి	500	0 0
దేశరాధిక బృందమునకు రాష్ట్ర సంఘ విరాళము	800	0 0
అనంతపురం టౌనునివారణనిధి	2	0 0

గ్రామసంఘ రుసుములు	533	13 0
గాంధీ పూజానిధి	852	9 8
చిల్లర వసూలు	0	12 0
ఖర్చు	18,197	15 2
ప్రచారక శీతములు, ఖర్చులు, మోటారు ఖర్చులు		
ఆక్సు శీతములు వైరా మొత్తం	2978	10 10
తాలూకాదార్ల వద్ద నిల్వలు	868	10 3
ప్రచారకులకు అడ్వాన్సులు	42	5 9
ఇతరులవల్ల రావలసిన బాకీలు	2365	15 0
గత సం॥ ప్రత్యేక నిధుల నిల్వలు	282	8 0
సహాయములు		
గతసం॥ ఖర్చు స్టోర్స్ వస్తువులు	227	1 4
మోటారు కారు	2801	6 0
"అస్పృశ్యత" గ్రంథములు	34	1 0
"వేదకాల నిర్ణయము" గ్రంథములు	46	0 0
గుంటూరుజిల్లా ఖర్చు బోర్డుకు చెల్లుబాడి	2484	1 0
జిల్లా ప్రత్యేక నిధి ఖర్చు	180	0 0
చన్నపల్లెం పంపిన గాంధీపూజానిధి	246	10 0
నిల్వలు (బ్యాంకులో నున్న మొత్తము)	1096	8 9
	18197	15 2
గుంటూరు } వడ్లమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు, 27.4.24 } కార్యదర్శి.		

జగయ్య వేట వార్తలు

ఈసంవత్సర మిదట వేటగాళ్ళు చాలజాగ్రత్తగా నున్నవి. నిన్న మొన్న తుప్పెర వర్షమునా త్రము పడ్డది. కాని పడమర వర్షములేదు. తిరిగి రెండు రోజులు అధికముగా నున్నవి. పశువులకు మేతలేక చాలయిబ్బందిగా యున్నది. మా నందిగామ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములు కూడ అన్నిచోట్రుస కర్షితమైనవి.

కాంగ్రెసు సంఘము
ఇదట ఒక కాంగ్రెసు సంఘముచిరకాలమునుంచి పని జరుగుచుండెనని ఎల్లరకును విశేషమే. ఈసంవత్సరము కూడ అటులానే జరుగుచున్నది. ఇంకను జిల్లా రాష్ట్రీయ సంఘములను ఎన్నుకొనలేదు.

ఖర్చు
ఇదట ఖర్చులు యుత్పత్తి యగుచున్నది, ఇదివర కంటే పనిజరిగినది ప్రస్తుత మెట్లు జరుగుచున్నది ప్రతికాపాకులకు ప్రతీకల మూలమున ఈమధ్య వ్రాసిన న్యాయములన్ని విడిచివే. ఇదివరకు కన్నను ఇప్పుడు దుష్టి తీవ్రమైనది చెప్పుట శ్రమత్రమును సందియములేదు. ఇప్పుడు ఏపదయియున్న మధ్యములో రప్ప విగతమగుచున్నదియు కుద్రముగా కొడిమార్చు, పను నాలుగవ సం॥ మిల్లు నూలుపెట్టేనేని అమ్ముచున్నారు. కాని వారు శుభ్రముగా మిల్లు నూలుపెట్టే నేయుచున్నామని నిజము నొప్పుకొనుచున్నారు. కాని ఏలూరు, గుంటూరు, రాజమండ్రి, బెజవాడ, తెనాలి వైరా గ్రామముల రైతులు పచ్చి సామ్యే ప్రధానముగా చూచు నుము, ఎట్టి పాపభీతియును లేక ఆ మిల్లు ప్రదర్శనే తీసికొని కెల్లి అమ్ముచున్నారు. ఈ మధ్య నేను బెజవాడ, గుంటూరు వైరా రాలకు వెళ్లి ఖర్చుని జగయ్య వేట బట్టు అడుగగా ఒక మహానుభావుడు మిల్లుకండువానికిచ్చి ఖర్చుని నాతో హోరాహోరీ పోరాడుచున్నట్లు వర్తమానం చెప్పెను. ఖర్చుని నాకు నివర్తనము చూపవనగా తనమాటయే నివర్తము. తమపరి మాది జగయ్య వేటయనియు ఇంక కొన్ని సంగతులు చెప్పగా నిజము నొప్పుకొనక తప్పినది కాదు. ఇవిగ్రహముగ నెంతమంది దేశీయ సోదరులకు మోసపుచ్చుచున్నారో తెలియదు. ఇక ముందునుంచి ఇట్లే మోసములకు చోటు యివ్వకుండురని నాదేశీయ సోదరులను వేడుకొనుచున్నాను.

సోమల్ కట్టు
ఈకట్టుబాగానే సాగుచున్నది. తెన్నీ సు మొదలుగా గల ఆటలు పందెములుకూడ జరుగుచున్నవి. ఉద్యోగములు వర్తకులు అందరు చందాదారులుగ చేరినారు. ఈ గ్రామముందు ఇంతకాలము నిలిచిన కట్టు ఇది యొక్కటియే.

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు
హైస్కూలు దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నదనుట కెట్టి సంశయమునులేదు. శ్రీయత విన్నకోట రంగారావు పంతులు గారి నిరంతరకృషిలన నిల్వసాము ఏమియును లేనప్పటికి నిర్విఘ్నముగ జరుగుచున్నది తెలుపుటకు సంతోషించుచున్నాడను. నియతసం॥ 100 నుంచి దాదాపు 80 మంది స్కూలు హైస్కూలులో జయము గాంచిరారు. ఈసంవత్సరము అంతకన్న ఎక్కువమంది జయముగాంచురను నమ్మిక కలదు. ఇవిగ్రహముగానే ఈ హైస్కూలు శాస్త్రీయముగా నుండునట్లు చేయ నుయనని ఆపరాత్మరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈవార్త ప్రగడ జగన్నాథరావు

న ర సా పు రం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రైవేట్ సెక్షన్ పాఠశాల

జూన్ 1: - ప్రైవేట్ పాఠశాలయొక్క మూలధనము నిమిత్తము వాదనము జేయబడిన ముత్తములలోనే నిద్రాపక పంపిన బాధితాల్ గారి తిరిగి యిప్పుడు యింకొక బాధితాడు గూడా పంపగలిగినందులకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను: -

శ్రీ అల్లూరి వెంకట నారాయణరాజుగారు రు 500; అల్లూరి వెంకటవరరాజు కృష్ణారాజుగారు రు 500; అల్లూరి వెంకట వరాహ నారాయణ లక్ష్మీనరసింహ రాజుగారు రు 500; చాట్ల వీరభద్రరాజుగారు రు 100; భరణి ప్రగడ వెంకటరావుగారు రు 100, రాయసం కృష్ణమూర్తిగారు రు 100; గోపాళి రాజారావుగారు రు 10; జి. సుందర శివ రావుగారు రు 25; ఆర్. బ్రహ్మన్న శాస్త్రిగారు రు 20 వీరు గాక 29-5-24 సం. తేదీని జరిగిన మాతాలాకాబోర్డు మీటింగులో మిక్కిలిదయతో బోధనానికల్ల అంగీకరింపబడ్డ ఏటేట నివ్వబడు రు 500 లు చేపుగా యిప్పటికి పెద్దమొత్తము రు 12470 లకు ప్రైవేట్ పాఠశాల జేయబడినది. వ్రాయుట కానంద మగుచున్నది. కమిషనరుగారున్న మిత్రులెవరైనా కొందరున్న కలసి ఇతరుల గ్రామములనుండి భవిష్యత్తు కొద్ది మందిని మాత్రము స్వయముగా వెళ్లి చూడదలచిరి. కొద్దివారి స్నేహము ప్రకారము ప్రాత విద్యార్థులకు ప్రసయిద్దరు ప్రైవేట్ స్కూల్ పాఠశాల సాధారణమిట్టిలోనికి ఎన్నుకొనబడుచునే సంతతి యింకొకటి నేను చెప్పియుంటిని. అందుకొరకై నామి నేనును జూరు పంపుననే దాటకుండగా కమిషనరుగారికి పంపించి, నామి నేను తాగితములు కమిషనరుగారిచే పంపించి, పంపు కన్న నెక్కువసంఖ్య నామి నేను చేయబడిన యెడల కొలుకు గిరిములు పంపబడును. ఆ బాటలు తాగిత మలను ప్రాత విద్యార్థులు జూరు ఇరువదవ తేది దాటకుండగా ఇద్దరకు మాత్రము మామి పెట్టి కమిషనరు గారివద్దతిరిగిపంపవలెను.

ఆయుర్వేదాభివృద్ధి

ముమ్మిడివరము- (అమలాపురంతాలూకా)

శ్రీ చెన్న ప్రతి ఆయుర్వేద ప్రచారిణిగృహాచే ప్రచారకమై పంపబడిన బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ ముక్కవల వెంకటాశ్రమి. ఎం. ఎం. సి. గా రీగ్రామముకువిచ్చేసి 80-5-24 వ తేదీని సాయంత్రము 6:30 గంటలకు స్కూలులో సభ జేసి మాజీ లాఠెరునందు మాజీకలను జూపుచు యిట్లు ఉపన్యసించిరి.

ఆయుర్వేదోక్తమగు మాలికలయొక్క ప్రభావము, అవి దొంగబుట్టు అవి వన కుపయోగించుకొనియు వర్ణించుచు, ఆయుర్వేదము పూర్వంక యభివృద్ధిగనున్నదో ప్రస్తుత మదీక్షించుటకు కారణంబైయో దానిని వన మభివృద్ధిచేయు మార్గము లెద్యయో విభు:ముగ ఉపన్యసించిరి. తల్లి వనకన్న ప్రాశస్త్యములోనే వాము ఉప్పు కలిపిపెట్టునే అది విదేశీయ మేనా? పూర్వమునందు మన పెద్దలు ఆంగ్లేయావధములే వాడి వారి వారి కోరిక ములనుండి విముక్తులై నారాజీ ఇప్పుడు మనకు నర నా గరిక త ప్రబలమై చిత్రములగు సీసాలయందుచిను; ద్రావకములే అమృతప్రాయము లై కన్నట్లుచున్నవి. వాటియొక్క చిత్రప్రకటనాదంబము చే మనల నింతవరకుజేయుచున్నవి. మనముభవింపినది హిందూ జీవమండే యైనయెడల మనము హిందవయాహారాచారములనే జేయుచున్న యెడల మనకు విదేశీయాహారాచారములను మనకు కలుగు రోగములకు విదేశీయావధములను పనికి రావు ఈవిషయమై మీలో మీరాలలోనిచు కొనినయెడల మీకే తెలియగలదు. మీకాయుర్వేదోపధములయందు యొక్క నమ్మక మున్ను యొక్కవగణము కల్పించుచున్నను ఆంగ్లేయావధములు వాడుటకు తత్సంపర్కమే కారణమని మీకందఱకు జెలిసియున్న విషయమే దూరపు కొండలు నునుపన్నట్లు విదేశీ యావధముల బొగుంతున్న భ్రాంతిని వీడి మనదేశానులకు సరియగు గుణములను కల్పించి రోగనిర్మూలమును జేయు ఆయుర్వేదోపధములనే వాడి ఆరోగ్యవంతు లగుదురని నమ్ముచున్నాను" ఇట్లే ఆరోగ్యవాహరణములతో ఆంగ్లేయావధములు మనకు సరిపడవనియు స్వదేశీయములకు ఆయుర్వేదోపధములే మనకు సరిపడుననియు 2 గంటలకాల ముపాఠించిరి. అంత్యయన గభ్యులకు వందనము లర్పించుచు సభను ముగించిరి.

వైద్యాభివాని.

నిజామురాష్ట్రపర్యటనము

మేళ చెలువు

శ్రీ శేషాద్రి రమణకవులు శతావధానులు

కోదాడకు 18 మైళ్లు దక్షిణముగాను, హుజూరునగరు (బోచంవర) కు దూరముగా 7 మైళ్లలో నీ ప్రాంతము గలదు. ఇయ్యది మిక్కిలి పురాతన గ్రామమనుటకు నెవరు చిహ్నములు గలవు. ఇందలిజేవాలములు భూమిలోనను, భూమిపైన నలభించు తెల్లని పాలనాపరాతిలోకట్టండి శిథిలావస్థలో నున్నవి. గ్రామమును సుమారు మైలుదూరమున తూర్పుగా స్వయంభూలింగస్వామిదేవాలము మొకటిగలదు. అందలి శివలింగము స్వయంవ్యక్తమని చెప్పవచ్చును. పూర్వకాలము దీపట్టణము దక్షిణకాశి యను పవిత్రపదవిని వహించి పుణ్యక్షేత్రముగా నలరారెనుల శివమన్నార. అందులకు సాక్ష్యముగా గొన్ని విశేషములుగూడ గానవచ్చుచున్నవి. స్వయంవ్యక్తమని తెలుపు లింగము సుమారు గజమెత్తుకలిగియున్నది. నెత్తికెనొక రూపాయివెడల్పు గల బిల మొకటి యున్నది. దానియందు నీ రూరుమండను. అసిటినుధర్మము తీసి భిక్షులు పరమాదరమున స్వీకరింపుచుందురు. తిరిగి వెంటనే తీయబడిన నీటిభాగము పూర్తియగుచుండును. కాని ఈకోవెల శిథిలావస్థ నుండి నున్నది. యజమాన్య శేషాశ్రమలేదని చెప్పటకు విచారముగానున్నది. పూర్వ మామూర్తిప్రభావ మెంతయో ప్రసిద్ధిపొందియుండి నటుల గొన్ని చిహ్నములు గానవచ్చుచున్నవి. ఆంగ్లము కాలక్రమమున పెద్దదగుచున్నదట. పూర్వమాలింగమునకు బొట్టు పెట్టు భాగమున మాడు విభూతిరేఖలు దీర్చినగుర్తును మధ్యను కుంకుమ పెట్టుటకు దగినవోట నొకగుంటయును కనపించుచుండును. అచ్చట లాప్రదేశముననే గంధమును, కంఠమమును పెట్టుచుండురు. పూర్వకాలమున నాబొట్టుకట్టిగానుండి కాలక్రమమున నొక్కటొక్కటిగా నేర్పడుచుండె ననియు నట్టి గుర్తు పూర్తిగా నేర్పడిన తర్వాత సర్పకుండాస్థానమునగూడ బొట్టుపెట్టుచుండుననియు చెప్పవచ్చును. ఇప్పటి కాగుర్తులై దేర్పడినవి. ఆరవబొట్టుగుర్తు ప్రస్తుత మేర్పడుచున్నది. ముందు ముందరి స్పష్టపడుననియు సంతతినుండి మఱియొకబొట్టుకూడ పెట్టుదురనియు శివమన్నార. లింగమునకు క్రిందను పానవట్టము గూడ కైకి వచ్చుచుండునట. పూర్తిగా వైకి వచ్చిన తర్వాత క్రొత్త పానవట్టమును ప్రతిష్ఠించుచుండినట్లు. ప్రస్తుతము పానవట్టము కొంత కైకి లేచియున్నది. అలింగప్రతిష్ఠమైన గుడికి ప్రక్క నొకచిన్న యాలయును గలదు. అందొక నాపరాతిపై చెక్కబడిన పూర్వలింగమును దివ్యగుండ రమై యొప్పుచున్నది. అదియును పూర్వమొన్నత్యము వహించియుండెనట. కాని కాలక్రమమునది స్థానచలమైనదట. గ్రామములా విషయమై విచారించి కొందరేకభివించి యావిగ్రహమును తిరిగి ప్రతిష్ఠించు మేళతాళములతో నన్ని హోత్రము చేసి మంత్రములు చదువుచుండగా నకస్మాత్తుగా నచ్చట నున్న వారెల్ల వినునటుల నొక పెద్దధ్వనిగలిగి యచ్చటి వారెల్లరాళ్ళ ర్యమునంది యాపడిన పార్వతీ విగ్రహము గుండ్రముగా దిగి బోర్లపడినదియు నదిగాంచిన యచ్చటివారెల్ల రాళ్ళర్యమునంది యాపడిన పార్వతీవిగ్రహమును లేవనెత్తి జూచువరకు ముక్కు చెక్కపోయి యుండుటను గాంచి జేవురి కాశ్రయింపబడిచ్చ లేమిచేసెనుల తిర్యగ్భుజమై యుండునని దలంచి యాప్రతిష్ఠకు మాని తమతమ గృహములు చేరెనుల సచ్చటివారు దెలుపుచున్నారు. ఇది జరిగి కూడ నాదుమాసములకంటె నెక్కువకాలము. ఆరెండాలయముల కెదుట నొక కోనేరున్నది. ప్రస్తుత మది పూడికచే నిండియుండుట నీరులేమన్నది. స్వయంభూస్వామి లింగమున కెదురుగా నొకకాసనము వ్రాయబడిన నాపరాతి బండయున్నది. దానిలోని సంగతివిట్టి మాడ ప్రతాపయద్రుని పరిపాలనలో కొందరు రెడ్లుగ్రామములు కలిసి జేవునికి కొన్ని యేర్పాటులు చేసినటుల జేలుచున్నది. కోనేటియొద్దను నొక చక్కని పార్వతీవిగ్రహము భిన్నమైయున్నది. అయ్యది మిగుల నుందరమైనది. ఈయాలశాస్రప్రతిష్ఠ విషయమై ప్రశ్నాది మొకటికలదు. వెనుకయాదవరాజులు పరిపాలించుచుండగా కొందరు గిల్లలావుల మందలకు పెట్టుకొనియుండ రాత్రులయం దాయావులపాలు ద్రావ మధ్యప్రదేశమున మాటిమాటి కెగిరి పడుచుండుటయు నదిమాచి యావులు బెరుగుచుండుటయు నాగోపాలకు లదిగాంచి యారాతిని దూరముగా బొరకేముచుండుటయు బ్రతిపదము నిటుల జలమారు జరుగుచుండెనట,ఇటులండ నొక నాటిరాత్రి యాస్వామి యాదవరాజుస్వప్నమున గనబడి తన

యవస్థ తెలిగించి యాహారము నేర్పాటు చేయవలసినదనియు నాలయుము నేర్పవలయునని ఎఱింగించ నాయాలయుము నా తడు నిర్మించెనట. నాటనుండి యాతడు స్వప్రతిభావిశేషమున జగద్విఖ్యాతి వహించెనని చెప్పుదురు. నేటిని సంతానాపేక్ష గలవా రాస్వామి శిరఃప్రదేశమున గొన్ని త్రవ్వల నుంచి యెదుట నొడిబట్టుకొని యున్నచో నాపువ్వ లావోటునుండి యెగిరి యుడియందు బడుననియు నటుల బడినవారికి దప్పక సంతానము గుననియు జెప్పుదురు ఈప్రవాదములలో కొంత యధార్థములేక పోలేద. కాలగర్భమున నిచ్చటి మఱికొన్ని దేవాలయుము లడగిపోయినవి. కొన్ని కాసనములు తెల్లగాతియై వ్రాసియున్నవగుట గొడ్డు మొదలయినవి రాచుకొనుటచే నామరూపావస్థములై యున్నవి స్వయంభూస్వామి దేవాలయుము దప్ప నితర ప్రదేశములయం దేమాధారములు లభించుటలేదు. అచ్చటచ్చట గొన్ని కాసనములు శిథిలమై ముక్కలు ముక్కలుగా పడియున్నవి. యాదేవాలయునందలి యున్నకుని దొంగించి యొక వెల్నాటి పూజారిని ప్రస్తుత మేర్పచి పోలీసుబేలుగా వైన శ్రీ భువనగిరి వెంకట నరసయ్యగారు కొంత శ్రద్ధవహించియున్నారు. మఱియొక మాటు జెప్ప మరచితిమి. ఈయాలయుమున నొక గొప్పపర్వము నిజమిందుమండుననియు రాత్రులయం దాప్రదేశమున కేగవారి వెంటనంటి తిరిమివేయు ననియు నటుల బలువురిని దరిమియున్నదనియు జెప్పవచ్చును. జేవున కచ్చటి మనుష్య ప్రచారముండుట లనిష్టమై యావిభముగ సర్వరూపమున దరుముచుండునని యాపొల నమ్మకము; ఇచ్చటి రేగడ నేలలు మిక్కిలి బలము గలవై మైపువంటలు పంకునగా నున్నవి. రైతులందరు ధనవంతులుగ నున్నారు. ఇచ్చటి యువకు లంకజటును గ్రంథాలయుము నేర్పాటు చేయవలసినదిగా బ్రబోధ మొసంగి మి ఇచ్చటనుండి బూరుగుగడ్డ నాగులపాడు ప్రాంతముల బర్యటనమొనర్చుటకేగుచున్నారము. ఆయాప్రదేశముల గల విశేషముల వెనుకనుండి పాఠకలోకమున కెఱుంగ జేయుచున్నారము.

శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారికి గుంటూరుపట్టణసంఘమువారు సమర్పించిన సన్మానపత్రము

గురువారము, నామిచ్చటికి వయోదేవ నిర్వేసికండులకు మేమంతయు ఆమదింది మా స్వాద ఈపూర్వమును స్వాగత మొసగుచున్నారము: -

చిర కాలము క్రిందటనే తాము సజాతనభక్త్యులకుండు గాధకుగు భక్తివిశ్వాసములు గలిగి యీడించుచున్న వైదికభక్త్యములకు పునాదారణజేసి సమకర్తృక శ్రీశ్రీయనందస్వామివారికి ననుచులే స్వామిదావృత్తి త్యజించి వైరాగ్యమున బూని హృద్యారామమున కంజేయించు గురువులకును స్థాపించి బ్రహ్మచర్యవ్రతం మునేకేళి జేయించి స్థాపించి నేరవమ్మకేగుగు విద్యావిధానమును, ఆధునికాశ్రమములలో గూడ బోలెడ విలసతుల నగరముల గల్పించి తమచూడద్యుకును ఈ భారతీయులకుండు సహకార ఆద్యభక్త్యములయెడ అభిమానము ప్రభవించ జేసినది.

ప్రభుత్వాధికారుల యిచ్చిన పంజాబు ఘోషామరంతముల కాలమున తమరిని ఒక్కటి రాజనైనికలు సన్ని కలతో తార నిలికెట్లు వెయియక ధైర్యముతోడ రామ్యుచ్చి నిలిచి సత్యాగ్రహజత ప్రభావమును తాము ప్రకటించి నాయనండియు తమ తీరికచర్యలను చురింత ఆదర్శప్రాయములుగా మా ఆంధ్రులు గహించుచున్నారు.

ప్రస్తుతము భారతీయులకు స్వరాజ్యము మహాదుటకు ముఖ్యసాధనగా కరిగింపబడుచున్న హిందూమహమ్మదీయ సమైక్యతలు నూర్చిన ఈత్రన హిందూస్థానమందలి కఠిన పరిస్థితులు ఈ హిందూసంఘము లేవని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నారము. కాని అస్పృశ్యతాదోషనివారణ విషయమున మేము వెనుకబడియున్నామని ఒప్పకొనక తప్పదు. అందున ఈరెండుమాడు సంకల్పస్థిరములందలి జరుగుచున్న ప్రయత్నములలకు కలిగిన మార్పుకొంతవరకు ప్రోత్సాహకరముగానే యున్నది. మరియును తమయట్టివారి రాకలను తాము గావించు ప్రబోధములను కదియజూచిన సుగంధకీఃకుముగ జనుము సుమారులందరి నమ్ముచున్నాము. వైకమునత్యాగ హిందూగుర్వి తాము జూపి సానుభూతి ఈ హిందూల వారికి కదియజూచిన ఈతా నా మును త్యాగ బుద్ధి యుత్తికొల్పించున్నది.

ఇట్టి జేపరివమములలో ప్రైవేటు సంచారము గానిం చుచు పరోప రదీక్షతో మెలంకుచున్న తమకు ఈశ్వరుడు ఆయురారోగ్యము లొసంగు గాకయని ప్రార్థించు తమకా డకు కృతజ్ఞతాపూర్వక మగు తండనలను సమర్పించుచున్నారము.

గుంటూరు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు
గుంటూరు 28-5-24

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘము

కొత్తూరులో 30-5-24 తేదీన సమావేశమై కాదించిన తీర్మానములు.

(1) ఆస్థానము:—ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము గారు ఈ భూమి అప్పగించుట యందుకు తీర్మానించిన ముందు.

(2) కార్యనిర్వహణసర్వములను ఎన్నికలు:— ఏలూరు తాలూకా 1 దండు నారాయణరాజుగారు, 2 యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు, 3 గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారు, 4 ఆత్మ తూరి గోవిందాచార్యులుగారు.

తణుకుతాలూకా:— 1 కల్లిండి 2 లోమరాజుగారు, 2 ములకుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, 3 కొవ్వలి గోపాలరావు గారు, 4 మంగిపూడి పులివెందుల గారు.

కొత్తూరుతాలూకా:— 1 శివుడు శివరావుగారు, 2 రె మండేశ్వరశర్మగారు, 3 పిన్నమని సత్యనారాయణగారు, 4 డాక్టరు నరసింహ అనామయ్యగారు.

భీమవరం తాలూకా— 1 కల్లిండి రామకృష్ణారాజు గారు, 2 కొల్లా వెంకట్రామయ్యగారు, 3 భూపతిరాజురామ మూర్తిరాజుగారు, 4 చెంగల్లపల్లిపంతులుగారు.

నర్సాపురం తాలూకా:— డాక్టరు వేలూరరామరావు గారు, 2 భా. గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు, 3 పేరిచెల్ల సుబ్బ రాజుగారు, 4 పోడూరు పేర్రాజుగారు.

(3) జిల్లాసంఘమునకు ఆశీర్వాదము:— శ్రీ దం నారాయణ రాజుగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.

(4) ముగ్గురుకార్యకర్తలు:— యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు 2 ములకుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, 3 కొవ్వలి గోపాలరావు గారు పేరిచెల్ల కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.

(5) ఎ. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగ్రహమునకు ఎన్నికలు:— ఏలూరు తాలూకా, 1 యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు, 2 గజవిల్లిరామ చంద్రరావుగారు. 3 దండు నారాయణరాజుగారు, 4 పైడి పాటి వెంకటనారాయణగారు.

తణుకుతాలూకా— ములకుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, 2 తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మగారు, 3 కల్లిండి నారాయణ రాజుగారు, 4 శివరావు సుబ్బారావుగారు, 5 యవ తూరు సోమసుందరంగారు.

భీమవరం తాలూకా— 1) కల్లిండి రామకృష్ణారాజు గారు (2) చెంగల్లపల్లిపంతులుగారు (3) భూపతిరాజు రామమూర్తిరాజుగారు (4) ఆత్మతూరి గోవిందాచార్యులుగారు.

నర్సాపురం తాలూకా:— (1) ఆచంట నారాయణరావుగారు (2) పోడూరు పేర్రాజుగారు (3) ఆత్మం నరసింహ మూర్తిగారు (4) భాస్కర్ గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు

కొత్తూరుతాలూకా:— (1) ఆచంట వెంకట్రామయ్య గారు (2) రె. మండేశ్వరశర్మగారు (3) శివుడు శివరావుగారు.

(6) రాష్ట్రసంఘమునకు నియోజితసభ్యులు:— (1) కు నుమ భర్తన్నగారు (2) డాక్టరు నరసింహానాథుడుగారు (3) ములకుల నూరన్నగారు (4) తల్లా ప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ గారు (5) మాగంటి అన్నపూర్ణదేవిగారు.

(6) ఏలూరు జాతీయవిద్యాలయమునకు కాంగ్రెసుసంఘము తరఫున ప్రతినిధులుగూర్చి శిఫార్సు:— దిగువవారిని కాంగ్రెసుతరఫున ప్రతినిధులుగా విద్యాలయసాధారణసభ్యులుగా నుండుటకు ఈ సమావేశము రాష్ట్రసంఘమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నాను:— గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారు (2) దండు నారాయణరాజుగారు (3) యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు (4) కొకా నరసింహరావునాయుడుగారు.

రణకు జాతీయపాఠశాలకు ప్రతినిధులు:— (1) ములు కుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు (2) యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు.

(7) కాంతిసేనబోధకు ఎన్నికలు:— (1) ముల్ల సుబ్బారాయుడుగారు (2) చిల్ల సత్యనారాయణగారు (3) పో. పేర్రాజుగారు (4) ద్రోణరాజు భాస్కర్ రావుగారు (5) ము. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు.

8 కాంతిసేనబోధకు:— (1) మండలసేనాని (2) కార్య దర్శి ఈబోధకు శ్రీ ముల్ల సుబ్బారాయుడుగారిని కార్యదర్శి గానున్న శ్రీ పోడూరు పేర్రాజుగారిని మండలసేనానిగాను ఎన్నుకొనడమయినది.

(8) భద్రుబోధకు ఎన్నికలు:— 1 అయిలావరాల రామలింగంగారు, 2. దం. నారాయణరాజుగారు, 3 పే.

రామారావుగారు, 4 శివరావు సుబ్బారావుగారు, 5 ఆచంట నారాయణరావుగారు.

(10) నిడువోలురంగలకాథానా:— ఈ లేదీవరకు రంగుల కాథానాలో నిల్వయున్న యావత్తు సావగ్రిని రెండువందల రూపాయలు ఖరీదుకట్టి నదరుమొత్తమును ప్రతి ఆరుమాసము లకు రూ 25-00 చొ॥ ఎనిమిదివాయిదాలలో తిరిగి వాసము చేయవలసినట్టి కాథానాలో పనిచేయుచున్న వారియందొక్క గాని వారిలో ఒక్కరికిగ ని రంగలకాథానాను ఇచ్చివేయుటకు తీర్మానించడమయినది. ఈసంబంధములో యితరకర్మిల్లను క్షయించి ఆఖరు ధయిసలాలు చేయుటకు భద్రుబోధకువారికి అధికార మివ్వడమయినది.

(11) తణుకు జాతీయవిద్యాలయమునకు రూ 5000-లు విరాళము నిమగ్న రాష్ట్రసంఘమువారికి శిఫార్సుచేయుట. ప్రస్తుతము నిలుపుచేయడమయినది.

(12) తణుకు జాతీయవిద్యాలయమునకు పంచమనిధి నుండి విరాళము:— ఈ విద్యాలయమువారికి అప్పకృత నివారా నిధినుండి రూ 200-లు విరాళముగా నిమగ్నకు తీర్మానించడమయినది.

(13) అప్పకృతనివారాప్రచారము:— శ్రీయుత కు. భర్తన్న (2) నీలం వెంకయ్యగారు భీమవరం తాలూకాలో జూనునెలలో పనిచేయుటకు వారిని కోరడమయినది.

(సంతకం) దండు నారాయణరాజు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూనునెల 5-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల రూ 1-కి	రూ 85-0-0	మొదలు 45-0-0 ముకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు, వరకు
కుము తెనాలి	,, 48 కలది	రూ 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-8-0 17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 45 కలది	,, 16-8-0 17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-12-0 9-0-0
నవ్వులు	,,	24-0-0 26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	రూ 205	రూ 12-0-0 రూ 18-4-0
నెనకలు	,, డిటా	,, 10-4-0 10-8-0
పెసలు	,, డిటా	,, 10-12-0 11-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0 18-12-0
ఉలము	ర 164	,, 8-4-0 8-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రూ 1-కి	రూ 165-0-0	170-0-0
నెయ్యి వ 1-కి	,,	14-0-0 26-0-0
కొండాపురం తేరునెనకపప్పురూ 1-కి	,,	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము	,,	55-0-0 58-0-0
తేరునెనకనూనె గానుగ రూ 1-కి	రూ 145	మినుకనూనె 185
అమడము నూనె రూ 1-కి		రూ 160-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు రూ 1-కి	రూ 210-0-0	215-0-0
కురపసుపు	,,	రూ 160-0-0 165-0-0
మిశ్రకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-కి	రూ 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ మణుగు 1-కి	రూ 45, 50	
కాళిపానీ పాయకట్టు	,,	రూ 60, 70
బెల్లము రూ 1-కి	రూ 85-0-0	80-0-0
చింతపండు రూ 1-కి	రూ 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం రూ 1-కి	రూ 88-0-0	86-0-0
చదరం	,,	82-0-0 86-0-0
గవుండు	,,	81-0-0 87-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకు	—	రూ 78-0-0 84-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రూ 25-6-0	25-8-0
సవరను 1-కి		16-4-0
ఇత్తడి రూ 1-కి	రూ 295-0-0	300-0-0
రాగి డిటా	రూ 840-0-0	845-0-0
అస్సా చక్కెర ర 1-కి	రూ 47-12-0	48-0-0

(7) రంగులు రలిజరైను

అవుకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రూ 92-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రూ 80-0-0

విజయవాడ కావలెను

బాగుగా స్థాపించబడిన ఒక లిమిటెడ్ కంపెనీకి వాటాలను కక్షవాసుచేయుటకు మంచి అవకాశములు నిశ్చయించుకొనెను. ధనావతు కట్టలెను, జయముగాంచుకొని చాలకు మంచిజీతము ఏర్పాటుచేయబడిన బట్టా యవ్వబడును. మరలకు అంగీకరించి ఏ ఏ ఏ చేయబడినవారు లెవరైనా వారి వాటాలను చేయబడు కావాలి అనుచుందుగాని లేక మద్రాసు కార్యాలయమునకు గాని లేక హైదరాబాదుకు గాని భాయముగా ఉంచబడుదును. పూర్తివివరములకు ఒడంబడికకు తక్షణమే ఎనిమిది అణాలు తపాలాబిళ్లతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

X
C/o "The Andhra Patrika"
Post Box No. 212, Madras

నోటీసు

గుంటూరు ట్రస్టు గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీలో చేరిన పట్నం బాజారులో యుంజి నెం 16-625 రు గల మాజీటి నాగరత్నమ్మగారి కొట్టులో గుంటూరు కాపురమును బాడనపల్లి కుటుంబరావు 80 (ఎనుబది) బస్తాలు గోధుమలు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియావారికి యియ్యవలసిన అసలుపా యిదాలు యివ్వనంకన యీపైన నువహరించిన 80 బస్తాలు గోధుమలు నదరుబ్యాంకువారు 1924 సం॥ 12 వ జూన్ తేదీన యుదయము 8 గంటలకు నదరు కొట్టుయెదుట వేలంజేయుదురు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, గుంటూరు 29 మే 1924.

కౌంటిల్లు ని ఆర్థికాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:— మారుడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి చంద్రిగ ప్రచురించి పుస్తకముగా వ్యాఖ్య చేయబడిన చాటిల్లునిచే రెండువేలంపట్న రములకు పూర్వము వ్యాఖ్యచేసిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనభూమిలు వ్యాపిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యము. దీనిసాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వాగ్రంథములచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పాశ్చీన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెట్లు పాలింపబడుచుం డెనో తెలిసికొనవలసివారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికిని నిది య మూల్యమైనది. గ్రంథమును ప్రాసినవాడు కాటిల్లుడొనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథయందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క పుస్తకాలక్షణము లెవ్వి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాతి కోరెండు. ఖరీదు రూ 4-0-0 మాత్రము. మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య. మహారాజాకాలేజి, విజయనగరం.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను ముఖ్యముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 500 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. అ 6 ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, వస్తు గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపుస్తక. సం॥ చందా, రూ. 2-8-0. మాదిరి యుచితము. శి. పి. అండు కో, పెరిడేపి, నల్లూరుజిల్లా.

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు. ఆంధ్రసాహిత్యచే చేయబడినవి మేలయినవి. వెంటనే ధరలకాల్పలాగునకు ప్రాయము. బి. వెంకటేశ్వర్లు లండన్ కో లిమిటెడ్ కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ 681, పెద్దాపురం. (గో. నావరజిల్లా) పిల్లిగ్రాఫిక్ ఆర్డెసు. "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

